

NAVFS

UTREDNINGSINSTITUTT

NORGES
ALMENVITENSKAPELIGE
FORSKNINGSRÅD

1984:1

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Arbeidsmarkedet et halvt år etter eksamen

Kandidater uteksaminert
fra universiteter og
distriktshøgskoler 1982

INSTITUTE FOR STUDIES IN RESEARCH
AND HIGHER EDUCATION

The Norwegian Research Council
for Science and the Humanities

The Employment Situation
Half a Year after Graduation.
Graduates from Universities and
Regional Colleges 1982

1984:1

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Arbeidsmarkedet et halvt år etter eksamen

Kandidater uteksaminert
fra universiteter og
distriktshøgskoler 1982

The Employment Situation
Half a Year after Graduation.
Graduates from Universities and
Regional Colleges 1982

Forord

Siden 1972 har NAVF's utredningsinstitutt gjennom spørreskjemaundersøkelser kartlagt hvordan nyuteksaminerte kandidater fra universiteter og distriktshøgskoler tilpasser seg arbeidsmarkedet det første halve året etter eksamen.

I denne rapporten presenteres hovedresultatene for kandidatene som tok eksamen våren 1982, samt for sivilingeniørene fra høsten 1982. Foreløpige resultater fra undersøkelsen ble offentliggjort i april 1983.

Undersøkelsen omfatter kandidater fra de historisk-filosofiske, matematisk-naturvitenskapelige og samfunnsvitenskapelige fakultetene ved de fire universitetene. Videre er jurister og tannleger med og kandidater fra Norges Handelshøyskole, Norges tekniske høgskole, Arkitektshøgskolen i Oslo, Norges veterinærhøgskole, Norges landbrukshøgskole og Menighetsfakultetet, samt kandidater fra de 2- og 3-årige studieretningene ved distriktshøgskolene. Medisinere, kandidater fra pedagogisk seminar, cand.mag. fra Universitetet i Tromsø, kandidater fra Musikkhøgskolen, Statens Kunstakademi, Idrettshøgskolen og andre høgskoler er ikke inkludert.

Undersøkelsen er delvis finansiert av midler fra Kommunal- og arbeidsdepartementet og Kultur- og vitenskapsdepartementet. Som i tidligere år er databehandlingen foretatt ved dataanlegget på Universitetet i Oslo.

Rapporten er skrevet av Karen Nossum Bie som også har ledet arbeidet med undersøkelsen.

Oslo, februar 1984

NAVF's utredningsinstitutt

Sigmund Vangsnes

Knut Arild Larsen

Innhold

	Side		Side
TABELLOVERSIKT	5	5. KANDIDATGRUPPENES FOR- DELING PÅ NÆRINGS- SEKTORER	32
HOVEDRESULTATER	7	5.1. Innledning	32
1. INNLEDNING	10	5.2. Generell utvikling	32
2. METODE OG DEFINISJONER ..	11	5.3. Utviklingen for enkelte kandidat- grupper	32
2.1. Metode	11	6. LØNNSUTVIKLING	38
2.2. Definisjoner	12	7. UTDANNING OG ARBEIDS- OPPGAVER	41
3. KANDIDATENE FRA VÅREN 1982	17	8. LANDSDELEN KANDIDATENE ARBEIDET I	43
3.1. Svarprosent og fordeling på kjønn	17	9. SIVILINGENIØRENE FRA HØST- KULLET 1982	46
3.2. Hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen	17	9.1. Svarprosent og fordeling på kjønn	46
4. KANDIDATER SOM HAR PROBLEMER PÅ ARBEIDS- MARKEDET	22	9.2. Hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen	46
4.1. Innledning	22	9.3. Sivilingeniører som har problemer på arbeidsmarkedet	48
4.2. Kandidater som har hatt vansker med å få arbeid	22	9.4. Fordeling på næringssektorer	51
4.3. Arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen – utviklingen i 1970-årene og fram til 1982	24	9.5. Lønn	52
4.4. Kandidater som var hovedsakelig arbeidsledige	25	9.6. Utdanning og arbeidsoppgaver ...	52
4.5. Årsaker til at kandidater fra vårkullet 1982 hadde hatt vansker med å få arbeid	26	SUMMARY IN ENGLISH	54
		REFERANSER	58
		VEDLEGG 1. Spørreskjemaer	59
		VEDLEGG 2. Tabeller	69

Tabelloversikt

Tabell nr.	Side
3.1. Antall uteksaminerte kandidater og svarprosent for vårkullet 1982 . . .	19
3.2. Kandidater fra vårkullet 1982 som besvarte spørreskjemaet, prosentfordelt på fag og kjønn	20
3.3. Kandidatene fra vårkullet 1982 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1982). Personer	21
4.1. Kandidater fra vårkullene 1981-82 som svarte "ja" på spørsmålet om de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november	28
4.2. Kandidater fra vårkullene 1976-82 som pr. 15. november var "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen", sett i forhold til antall kandidater fra kullet som meldte seg på arbeidsmarkedet	29
4.3. Kandidater fra vårkullene 1981-82 som var hovedsakelig arbeidsledige ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november)	30
4.4. Årsaker til at kandidater fra vårkullet 1982 hadde hatt "vansker med å få arbeid" i perioden etter eksamen og fram til 15. november 1982. Antall kandidater som oppgav at den enkelte årsak var "viktig" eller hadde "noen betydning"	31
5.1. Yrkesaktive kandidater uteksaminert våren 1979-82 fordelt etter den næringssektor de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november). Personer	34
5.2. Yrkesaktive samfunnsvitere med høyere grad fra vårkullene 1972-82 prosentfordelt på næringssektorer ca. et halvt år etter eksamen	37
6.1. Gjennomsnittlig brutto månedslønn (eksklusive ekstraintekter) pr. 15. november for kandidater uteksaminert våren 1973-82. (Lønnsberegningene er basert på kandidater i heldagsstilling)	40

Side

7.1. Prosentandelen av de yrkesaktive kandidatene uteksaminert våren 1973-82 som syntes utdanningen passet "godt" til de arbeidsoppgavene de hadde. (Svaralternativene var "godt", "middels" og "dårlig")	42
8.1. Yrkesaktive kandidater uteksaminert våren 1982 fordelt etter den landsdelen de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1982). Personer	44
8.2. Yrkesaktive kandidater uteksaminert våren 1982 fordelt etter studiested og landsdelen de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1982). Personer	45
9.1. Antall uteksaminerte sivilingeniører og svarprosent for høstkullet 1982	46
9.2. Sivilingeniører fra høstkullet 1982 som besvarte spørreskjemaet, prosentfordelt på kjønn og avdeling ved NTH	47
9.3. Sivilingeniører fra høstkullet 1982 prosentfordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai 1983)	47
9.4. Sivilingeniører fra høstkullene 1981-82 som svarte "ja" på spørsmålet om de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. mai	48
9.5. Sivilingeniører fra høstkullene 1973-82 som pr. 15. mai var "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen", sett i forhold til antall sivilingeniører som meldte seg på arbeidsmarkedet i de enkelte årene	49
9.6. Sivilingeniører fra høstkullene 1981-82 som var hovedsakelig arbeidsledige ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai)	50
9.7. Årsaker til at sivilingeniører fra høstkullet 1982 hadde hatt "vansker med å få arbeid" i perioden etter eksamen og fram til 15. mai 1983. Antall kandidater fra de ulike avdelingene ved NTH som oppgav	

	Side		Side
		at den enkelte årsak var "viktig" eller hadde "noen betydning"	51
9.8.		Yrkesaktive sivilingeniører fra høstkullene 1977-82 prosentfordelt etter den næringssektoren de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai)	52
9.9.		Gjennomsnittlig brutto månedslønn (eksklusive ekstrainntekter) pr. 15. mai for sivilingeniører fra høstkullene 1981-82. (Lønnsberegningene er basert på kandidater i heldagsstilling.)	53
9.10.		Prosentandelen av de yrkesaktive sivilingeniørene fra høstkullene	
		1977-82 som syntes utdanningen passet "godt" til de arbeidsoppgavene de hadde. (Svaralternativene var "godt", "middels" og "dårlig".)	53
10.1.		Number of Graduates from Universities and Regional Colleges in the Spring Term 1982 by Field of Study and Activity about Six Months after Graduation (by 15. November 1982)	56
10.2.		Graduates from Spring Term 1976-82 being without a Relevant Job by 15. November as Percentage of the Number of Graduates seeking Employment	57

Hovedresultater

Instituttets årlige arbeidsmarkedsundersøkelse for nyuteksaminerte kandidater fra universiteter og distriktshøgskoler ca. et halvt år etter avsluttet studium beskriver ulike forhold i det som for de fleste kandidater er en *overgangstid* mellom utdanning og arbeid. Resultatene av vår spørreskjemaundersøkelse blant kandidater som avsluttet sitt studium våren 1982, viser at 60 prosent var i inntektsgivende arbeid ca. et halvt år senere. Yrkesaktiviteten var størst blant kandidater med høyere grad (74 prosent), lavest blant dem med lavere grad (26 prosent). Av DH-kandidatene var 54 prosent yrkesaktive. Blant ikke yrkesaktive kandidater studerte de fleste videre, spesielt de med lavere grad (55 prosent). Andelen som avtjente verneplikten varierte fra gruppe til gruppe og var spesielt høy for teologer, tannleger og sivilingeniører (henholdsvis 55, 35 og 26 prosent).

Vansker og årsaker til vansker

I 1981 ble det for første gang spurt om kandidatene hadde hatt vansker med å skaffe seg arbeid i *perioden etter eksamen og fram til 15. november*. Av de 1 741 kandidatene med eksamen fra våren 1982 som meldte seg på arbeidsmarkedet, var det 644 eller 37 prosent som sa det hadde vært vanskelig. Dette var en økning på 7 prosentenheter i forhold til kandidatene som tok eksamen våren 1981.

Vanskelighetene skyldtes i stor grad lav *geografisk mobilitet*. Over halvparten av kandidatene både med høyere og lavere grad knyttet sine problemer til at ektefelle eller samboers arbeid eller utdanning bandt dem til et spesielt sted. Det var forholdsvis færre DH-kandidater (35 prosent) som la vekt på dette. Som i 1981 var det særlig kvinner som hadde problemer med å flytte dit jobbene var; 58 prosent av kvinnene som hadde hatt vansker, la vekt på dette. Tilsvarende prosent for mennene var 39. Mange (noe over 50 prosent) oppgav at vanskene deres hang sammen med at de var *kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt*. Dette gjaldt særlig kandidater med realfag og tekniske fag. Kandidater med lave-

re grad og DH-kandidater la i større grad enn de med høyere grad vekt på at de ønsket en annen type arbeid enn det som var tilbudt (henholdsvis 40, 44 og 28 prosent). Forhold knyttet til bolig, lønn, arbeidstid og karakterer spilte forholdsvis liten rolle for de fleste kandidatgruppene.

Det var særlig kandidater med lavere grad og DH-kandidater som gav uttrykk for at de hadde hatt vansker med å skaffe seg jobb (henholdsvis 54 og 43 prosent), men også en forholdsvis stor gruppe blant kandidater med høyere grad hadde møtt problemer (32 prosent). I forhold til 1981 var det for alle de tre hovedklassifiseringene en økning i prosentandelen som sa de hadde hatt vansker. Økningen var sterkere for høyere og lavere grads kandidater enn for DH-kandidater.

Innen de tre utdanningsgruppene var det til dels store variasjoner mellom kandidatgruppene med hensyn til hvorvidt de hadde hatt vansker med å få arbeid i løpet av det første halve året etter eksamen. Blant de større gruppene med *høyere grad* kom en vanskelig tilpasning til arbeidsmarkedet tydeligst til uttrykk blant filologer, realister, psykologer og tannleger (varierende mellom 36 og 67 prosent av dem som meldte seg på arbeidsmarkedet).

I forhold til de store gruppene i 1981-kullet var det skjedd en viss *økning* i prosentandelen som sa de hadde hatt vansker blant realister, jurister, tannleger og landbrukskandidater. For andre var situasjonen *stabil* eller noe *lettere*. Således var det ikke skjedd noen forverring for 1982-filologene (cand.philol.), men graden av vansker var for disse i begge år høyere enn for de fleste andre grupper med høyere grad. Stabilitet preger også bildet for sivilingeniører og siviløkonomer, som både i 1981 og 1982 opplevde vansker i langt mindre grad enn de fleste andre grupper. For psykologene var det en forholdsvis sterk nedgang i andelen som sa de hadde hatt vansker (fra 52 prosent i 1981 til 36 prosent i 1982). Blant *DH-kandidatene* både fra 1981- og 1982-kullet hadde kandidater med datafag og økonomiske fag i mindre grad opplevd vansker enn andre grupper. I 1982 gjaldt det 37 av 120 kandidater med økonomiske fag og 11 av 63 kandidater med datafag.

''Arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen''

På grunnlag av en gruppering av ulike spørsmål i spørreskjemaet er en del av de arbeidssøkende kandidatene klassifisert som å være ''uten arbeid som svarer til utdanningen'' pr. 15. november, dvs. ca. et halvt år etter eksamen. Denne gruppen har i tidligere undersøkelser vært kalt ''kandidater som hadde vansker med å få arbeid''. I arbeidsmarkedsundersøkelsen har vi en tidsserie over utviklingen av størrelsen på denne gruppen. Resultatene for 1981-og 1982-kullet bør i denne sammenheng tolkes med en viss varsomhet fordi spørreskjemaet ble revidert i 1981 og en del av spørsmålene noe endret (se drøfting i avsnitt 2.2.).

Andelen ''arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen'' har fra 1976 til 1982 vært lavest for kandidater med høyere grad, stort sett varierende mellom 7 og 9 prosent av dem som har søkt arbeid. I 1982 lå andelen likevel noe høyere med 11 prosent.

Etter en nedgang i 1977 i forhold til 1976 fra 26 til 15 prosent har andelen med visse svingninger vært *økende* for lavere grad. I 1982 var den 37 prosent, som er det høyeste tallet vi til nå har registrert for denne gruppen. For DH-kandidatene var situasjonen preget av stabilitet i perioden 1977-80. Men denne gruppen opplevde en forholdsvis sterk økning fra 1980 til 1981 av andelen arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen fra 15 til 22 prosent. Økningen til 24 prosent for 1982-kandidatene var dermed langt mindre enn i foregående år.

Blant de største gruppene med *høyere grad* har andelen ''uten arbeid som svarer til utdanningen'' økt fra 1981 til 1982 for *realister, jurister, psykologer og landbrukskandidater*. For realistene har tallene vært stigende fra 1979, spesielt fra 1980. Det var da 5 prosent uten arbeid som svarer til utdanningen, i 1982 var prosentandelen 18. Etter en nedgang i andelen for juristene fra 1978 til 1981 fra 20 til 6 prosent, økte prosentandelen uten arbeid som svarer til utdanningen til 12 for 1982-kandidatene. For samfunnsviterne samlet har prosentandelen de siste seks årene ligget stabilt på 5-7. Likeledes har situasjonen for sivilingeniører

og siviløkonomer vist ingen eller bare små variasjoner de siste tre årene. For sivilingeniørene har prosentandelen uten arbeid som svarer til utdanningen ligget på 6-7, for siviløkonomene på 2-4.

Blant *DH-kandidatene* var det en forholdsvis sterk økning i prosentandelen uten arbeid i samsvar med utdanning for dem med økonomiske fag, fra 7 prosent i 1981 til 21 prosent i 1982. Kandidater med samferdselsfag derimot hadde forholdsvis færre kandidater i denne kategorien i 1982 (17 prosent) enn i 1981 (29 prosent).

Arbeidsledighet

Totalt var 81 kandidater (5 prosent) av dem som søkte arbeid fra 1982-kullet, hovedsakelig arbeidsledige pr. 15. november. Av disse var ca. halvparten registrert ved Arbeidsformidlingen, 26 var kvinner. Også i denne sammenheng kom kandidater med høyere grad noe bedre ut (4 prosent) enn de med lavere grad og DH-kandidatene (begge 7 prosent).

I forhold til 1981 var det en økning i ledigheten for 1982-kandidatene fra 2 til 5 prosent. For de enkelte kandidatgruppene var det likevel snakk om forholdsvis få personer. I motsetning til 1981 var bildet i 1982 preget av at nesten alle grupper hadde en eller flere arbeidsledige kandidater. Således var det blant 1982-kandidatene bare teologer, statsvitere, ''samfunnsvitere ellers'' og exam.oecon. som ikke hadde arbeidsledige kandidater.

Blant de største kandidatgruppene med høyere grad *økte* ledigheten blant filologer (cand.philol.) fra 1 til 5 prosent. I antall personer representerte dette i 1982 6 av 128 arbeidssøkere.

Blant DH-kandidatene fra 1982 var 8 av 120 arbeidssøkere med økonomiske fag arbeidsledige et halvt år etter eksamen i motsetning til 1981 da det ikke var noen ledige i denne gruppen.

Hvor arbeider kandidatene?

I 1970- og begynnelsen av 1980-årene har de fleste nyuteksaminerte universitetskandidatene vært ansatt i *offentlig sektor* ca. et halvt år etter eksamen. Blant kandidater med høyere grad har ca. 75 prosent gått til offentlig sektor i de fleste år, bortsett fra 1972 da andelen var hele 86 prosent. De siste tre årene har for-

holdsvis flere kandidater gått til privat sektor slik at andelen i offentlig virksomhet har gått ned til ca. 70 prosent i 1980 og ca. 62 prosent i 1982. For kandidater med lavere grad har andelen i offentlig sektor vært enda høyere og stort sett ligget på ca. 90 prosent med unntak av 1980 og 1982 da den sank til henholdsvis ca. 83 og ca. 78 prosent. DH-kandidater har hovedsakelig gått til privat sektor.

Bortsett fra privat sektor er nyuteksaminerte kandidater med høyere grad særlig å finne ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter, i statsadministrasjonen og i skolen. Andelen som har gått til *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter* har sunket noe de siste tre årene etter en forholdsvis stabil rekruttering på omkring 25 prosent i siste halvdel av 1970-årene. I 1981 og 1982 var andelen henholdsvis 19 og 18 prosent. *Skolen* har siden 1975 tatt stadig færre av de nye kandidatene. I perioden 1972-1975 gikk vel 20 prosent til skolen, i de tre siste årene har prosentandelen ligget på 13-15.

Skolen har vært hovedarbeidsområde for nye kandidater med lavere grad. Fram til 1980 var 60-70 prosent ansatt her ca. et halvt år etter eksamen, mens det i 1981 og 1982 var henholdsvis 52 og 54 prosent.

Vel en tredjedel av de yrkesaktive universitets- og DH-kandidatene arbeidet i Oslo et halvt år etter avsluttet studium. Ytterst få arbeidet på Sørlandet (3 prosent) eller i Nord-Norge (8 prosent).

Universitetskandidatene arbeidet i stor grad i den region av landet hvor lærestedet deres lå. Således var 40-60 prosent av kandidatene fra universitetene i Oslo/Akershus, Bergen og Trondheim i henholdsvis Oslo, på Vestlandet og i Trøndelag et halvt år etter avsluttet studium. Nesten alle studentene (22 av 25) fra Universitetet i Tromsø arbeidet i Nord-Norge.

Totalt sett supplerte distriktshøgskolene i stor grad arbeidskraft til Oslo (32 prosent av kandidatene). For de enkelte skolene var bildet likevel noe mer varierende. Distriktshøgskoler som Oppland, Telemark og Østfold hadde nesten like mange eller flere av sine nyutdannede kandidater i arbeid på Østlandet utenfor Oslo som i Oslo. Tre fjerdedeler av Rogaland-kandidatene arbeidet på Vestlandet

og bare 7 prosent i Oslo. Agder-kandidatene derimot gikk i stor grad til arbeidsmarkedet i Oslo (45 prosent).

Lønn

I årene 1973 til 1982 har kandidater med høyere grad i gjennomsnitt tjent mer pr. måned (brutto, eksklusive ekstrainntekter) enn de med lavere grad og DH-kandidater. Likevel har kandidater fra DH-skolene hatt en bedre utvikling i gjennomsnittlig begynnerlønn fra 1973 til 1982 (166 prosent) enn gjennomsnittet for kandidater med lavere grad (132 prosent) og høyere grad (141 prosent). Til tross for en sterkere relativ vekst, lå gjennomsnittlig månedslønn for DH-kandidatene i 1982 fortsatt en del under gjennomsnittet for både høyere og lavere grad, men ikke så mye som i begynnelsen av 1970-årene.

Blant nyuteksaminerte kandidater med høyere grad tjente pedagoger, tannleger og sivilingeniører mest i 1982, varierende mellom ca. kr 10 200 og 11 700 brutto pr. måned. Dette tilsvarte lønnstrinn 21-23 i det offentlige regulativet. Teologer, jurister og landbrukskandidater tjente minst, gjennomsnittlig kr. 9 000 og 9 100 pr. måned, tilsvarende lønnstrinn 19. DH-kandidater med økonomiske fag, datafag og naturvitenskapelige fag tjente mest, varierende mellom kr. 8 600 og 8 900 som tilsvarte lønnstrinn 17-18.

Utdanningens relevans

Kandidater med høyere grad har i hele perioden arbeidsmarkedsundersøkelsen har pågått, i større grad enn de med lavere grad og DH-kandidater vært fornøyde med utdanningen i forhold til arbeidsoppgavene. Andelen som synes at utdanningen passer "godt", har vært stabil på 60-70 prosent. Fram til 1981 har derimot stadig færre kandidater med lavere grad vært fornøyde med utdanningen. I begynnelsen av 1970-årene syntes ca. halvparten av kandidatene at utdanningen passet "godt". Siden 1975 har andelen sunket fra 48 prosent det året til 37 prosent i 1981, som er lavere enn i noe tidligere år. Men for 1982-kandidatene steg prosenten igjen til 46. Med et par unntak har prosenten for DH-kandidatene ligget mellom 50 og 60, dvs. stort sett på et nivå mellom kandidater med høyere og lavere grad.

1. Innledning

Siden våren 1972 har NAVF's utredningsinstitutt gjennom årlige spørreskjemaundersøkelser undersøkt arbeidsmarkedssituasjonen et halvt år etter eksamen for nyuteksaminerte kandidater fra universiteter og distriktshøgskoler. Av spesiell interesse er det å kartlegge hvilke yrker og næringer ulike kategorier nye kandidater går inn i, om de eventuelt har hatt problemer med å skaffe seg arbeid og hvordan de vurderer sin utdanning i forhold til de arbeidsoppgavene de har. Det er også viktig å få en oversikt over hvor mange som ikke har inntektsgivende arbeid, men som f.eks. studerer videre, arbeider i eget hjem eller avtjener verneplikten. Kandidatene blir derfor bedt om å oppgi sin *hovedbeskjeftigelse* ca. et halvt år etter avsluttende eksamen fra universiteter og distriktshøgskoler. Disse undersøkelsene beskriver altså situasjonen i det som for mange er en overgangstid mellom utdanning og arbeid.

Fram til 1976 ble undersøkelsen gjennomført to ganger årlig og omfattet kandidater uteksaminert både om våren og høsten. Fra 1976 har bare vårkullet vært inkludert fordi vi mener at forholdene for denne gruppen gir et tilstrekkelig godt bilde av situasjonen på arbeidsmarkedet i de enkelte år for personer med høyere utdanning. Sivilingeniørene er et unntak. Ved Norges tekniske høgskole, Universitetet i Trondheim, er studieordningen slik at hovedtyngden av kandidatene tar avsluttende eksamen om høsten. For denne gruppen er det siden 1976 foretatt separate undersøkelser. Resultatene for høstkullene 1977, 1979 og 1981 er publisert i tidligere meldinger fra Utredningsinstituttet (NAVF's utredningsinstitutt 1978, 1980 og 1983).

For bedre å fange opp problemer som vil være aktuelle på arbeidsmarkedet i 1980-årene, ble opplegget for arbeidsmarkedundersøkelsen endret i 1981. Spørreskjemaet ble revidert, og det er planer om å gjennomføre henholdsvis 3 og 10 års oppfølgingsundersøkelser av kull som har vært med i undersøkelsen i 1970-årene. Den første tiden etter eksamen

kan på mange måter være spesiell, preget av midlertidige jobber, utprøving av ens utdanning og interesser og av arbeidsmarkedet.

Oppfølgingsundersøkelser flere år etter eksamen vil kunne belyse sysselsettingen og arbeidsmarkedets forhold gjennom lengre tid. De vil også fange opp kandidater som ved undersøkelsen et halvt år etter eksamen ennå ikke var i inntektsgivende arbeid på grunn av videre studier, omsorgsforpliktelser eller avtjening av verneplikten.

Det reviderte spørreskjemaet ble brukt første gang ved datainnsamlingen for vårkullet 1981 og sivilingeniørene fra høstkullet 1981 (se vedlegg 1 som inkluderer skjemaet utsendt i 1982 samt det som ble brukt ved tidligere undersøkelser). I analysene som presenteres her, er det lagt vekt på å få sammenliknbarhet mellom resultatene fra 1981- og 1982-materialet og tidligere kull. I følgende kapittel drøftes måten de ulike variablene er blitt klassifisert på i 1981/1982 og tidligere.

I denne meldingen presenteres resultatene for to kull, dvs. for dem som ble uteksaminert våren 1982, og sivilingeniørene fra høsten 1982, sistnevnte for seg i kapittel 9. Følgende hovedemner tas opp:

- 1) De ulike kandidatgruppenes hovedbeskjeftigelse ca. et halvt år etter avsluttende eksamen.
- 2) Kandidatgruppenes problemer med å skaffe seg arbeid og årsakene til at de opplever at arbeidsmarkedet er vanskelig.
- 3) Kandidatgruppenes fordeling på næringssektorer.
- 4) Lønnsutviklingen for de ulike kandidatgruppene.
- 5) Kandidatenes vurdering av hvordan utdanningen passer til de arbeidsoppgavene de har.
- 6) Kandidatgruppene fordelt etter den delen av landet de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen.

Innenfor hvert tema er det lagt vekt på å sammenlikne resultatene mellom kandidatgrupper enkelte år og for de enkelte kandidatgrupper over tid.

2. Metode og definisjoner

2.1. Metode

Datainnsamlingen er basert på spørreskjema (se vedlegg 1) som sendes de uteksaminerte kandidatene ca. 15. november og ca. 15. mai for henholdsvis vår- og høstkullet. Undersøkelsen refererer til kandidatenes situasjon på disse tidspunktene og bruker deres *hovedbeskjeftigelse* som utgangspunkt. Svarprosenten har i alle år vært høy, mellom 80 og 90. For vårkullet 1982 var den 84 prosent (se tabell 3.1.), for sivilingeniørene fra høstkullet 1982, 89 prosent (tabell 9.1.).

Følgende utdanningsgrupper er inkludert i undersøkelsen:

Filologer (cand. philol., mag.art., cand.mag.)
Teologer (cand.theol. med praktiskeologisk seminar)

Realister (cand.real., cand.scient., cand. mag.)

Jurister (cand.jur.)

Sosialøkonomer (cand. oecon., cand.polit.)

Psykologer (cand.psychol., mag.art.)

Sosiologer (cand.sociol., cand.polit., mag.art.)

Statsvitere (cand.polit., mag.art.)

Pedagoger (cand.paed., cand.polit., cand. philol. med pedagogikk hovedfag)

Samfunnsvitere ellers (cand.polit., mag.art. med sosialantropologi, geografi, historie, informasjonsvitenskap eller samfunnsvitenskap)

Tannleger (cand.odont.)

Veterinærer (cand.med.vet.)

Farmasøytter (cand.pharm.)

Siviløkonomer

Sivilingeniører

Arkitekter

Landbrukskandidater

Samfunnsvitere (cand.mag.)

Interfakultær cand.mag.

Exam. oecon.

Distriktshøgskolekandidater fra 2- og 3-årige studieretninger med følgende fagfelt:

Humanistiske fag

Økonomiske fag

Samfunnsfag

Media/kommunikasjonsfag

Datafag

Naturvitenskapelige fag

Natur- og miljøvern fag

Samferdselsfag

Teologer og odontologer kom med første gang i 1980, gruppen "samfunnsvitere ellers" og interfakultær cand.mag. fra 1981. For "samfunnsvitere ellers" kan fagsammensetningen variere noe fra år til år.

Når det gjelder utvikling over tid og tolkningen av gjennomsnittet for henholdsvis høyere og lavere grad, bør en ta et visst hensyn til at de nye gruppene er kommet med, men trolig influeres resultatene bare i liten grad av dette. For eksempel ville andelen arbeidssøkende kandidater med høyere grad fra våren 1980 som var "uten arbeid som svarer til utdanningen" pr. 15. november, vært 7,2 prosent hvis teologer og tannleger ikke var inkludert i motsetning til 7,0 prosent når de er regnet med.

De aktuelle kandidatene er uteksaminert fra følgende læresteder:

Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen, Universitetet i Trondheim (Norges lærerhøgskole og Norges tekniske høgskole), Universitetet i Tromsø¹⁾, Norges Handelshøyskole, Norges landbrukshøgskole, Norges veterinærhøgskole, Arkitekthøgskolen i Oslo, Menighetsfakultetet, Høgskolen i Alta, Møre og Romsdal distriktshøgskole, Volda, Møre og Romsdal distriktshøgskole, Molde, Sogn og Fjordane distriktshøgskole, Rogaland distriktshøgskole, Agder distriktshøgskole, Agder ingeniør-og distriktshøgskole, Telemark distriktshøgskole, Oppland distriktshøgskole, Hedmark distriktshøgskole og Østfold distriktshøgskole²⁾.

Den statistiske behandlingen av materialet baserer seg på enkle prosentberegninger og statistiske gjennomsnittsberegninger (f.eks.

1) Universitetet i Tromsø har til nå ikke hatt noen fullstendig registrering av cand.mag. kandidatene. Disse faller derfor utenfor undersøkelsen.

2) På grunn av omlegging til nytt datasystem er kandidatene uteksaminert våren 1982 fra Nordland distriktshøgskole ikke kommet med.

månedslønn). Databehandlingen har vært foretatt ved Universitetet i Oslo på dets DEC-10 maskin ved hjelp av programpakken DDPP. Alle tall og tabeller refererer til innkomne svar. I de aller fleste tabellene er kandidater som arbeidet i utlandet, holdt utenfor beregningene. Dette gjaldt 33 kandidater fra vårkullet 1982 og 6 sivilingeniører fra høstkullet 1982.

Prosentberegningene i tidligere meldinger har vært utført rent mekanisk som en hjelp for leseren. Det har vært overlatt til leseren å vurdere om endringer i prosenter over tiden eller forskjeller i prosenter mellom ulike kandidatgrupper avspeiler forskjeller i arbeidsmarkedsforholdene. For å minne leseren om at prosentene ofte bygger på svært små tall, har vi satt parentes rundt prosenter hvor grunnlaget er mindre enn 20 kandidater.

Vi har imidlertid erfart at prosentene ofte tolkes uforsiktig. For å motvirke dette, innfører vi i denne meldingen en ny praksis:

1. I tabeller med data for bare ett år beregnes ikke prosenter for grupper med færre enn 50 kandidater.
2. I tabeller med data for to eller flere år beregnes i tillegg prosenter for grupper som består av ned til og med 20 kandidater når det er mer enn to observasjoner av denne størrelsesorden for den kandidattype vi betrakter. Prosenter for grupper med færre enn 50 kandidater settes i parentes.

Det beregnes altså ikke prosenter for grupper med færre enn 20 kandidater.

Disse reglene er skjønnsmessig valgt, men med støtte i statistiske beregninger. F.eks. vil det for to grupper med bare 50 kandidater i hver, måtte være en forskjell på vel 5 prosentenheter eller mer i andelen med vansker på arbeidsmarkedet (forutsatt at "leiet" for denne andelen er ca. 5 prosent) for at en skal kunne påstå at arbeidsmarkedsforholdene er ulike for de to gruppene. Hvis "leiet" for andelen med vansker ligger på ca. 30 prosent, må forskjellen være vel 11 prosentenheter. Sannsynligheten for å ta feil er da holdt på 10 prosent. Kravet til forskjell i prosentenheter synker når antall kandidater i gruppene øker.

Når vi har valgt å ta med prosenter basert på et mindre prosentueringsgrunnlag der vi har tidsserier, skyldes dette at observasjoner over flere år styrker grunnlaget for å si noe om det gjennomsnittlige forhold på arbeidsmarkedet for en kandidattype over en lengre periode. For å si noe om endringer i arbeidsmarkedet for en kandidattype fra ett år til et annet, er imidlertid kravene like strenge som ved sammenlikninger mellom grupper på samme tidspunkt.

For at resultatene ikke skal feiltolkes understreker vi følgende:

- Rapporten gjelder *nyuteksaminerte* kandidater. Den gir derfor ikke noe bilde av forholdene for bestanden innen hver utdanningsgruppe.
- Rapporten gir et bilde av situasjonen på et *gitt tidspunkt* og *i en bestemt periode* og er ingen prognose over den fremtidige utviklingen.

2.2. Definisjoner

De fleste tabeller presenterer materialet som en tidsserie fra begynnelsen eller midten av 1970-årene og fram til og med 1982. På grunn av revisjonen av spørreskjemaet i 1981 er det nødvendig å beskrive enkelte variabler både slik de ble brukt i perioden fram til og med 1980 og i 1981 og 1982. Dette gjelder i hovedsak variablene "yrkesaktive kandidater" og "arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen".

Definisjoner av hovedaktivitet

Kandidatene blir i spørreskjemaet bedt om å oppgi sin *hovedbeskjeftigelse*. Det er viktig å understreke at arbeidsmarkedsundersøkelsen baserer seg på det kandidatene sier at de *hovedsakelig* gjør på et visst tidspunkt (henholdsvis 15. november og 15. mai). Således kan en kandidat for eksempel anse seg som hovedsakelig arbeidsledig, men likevel ha en deltidsjobb.

Følgende figur viser de ulike formene for hovedaktivitet slik de er definert i undersøkelsen nå. Drøftingen av de ulike variablene slik de ble gruppert i perioden 1972 - 1980 og i 1981 og 1982 følger nedenfor.

ARBEIDSSØKERE				IKKE ARBEIDSSØKERE						
Yrkesaktive		Fått jobb med til-tredelse etter	Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen				Studerte videre og hadde ikke hatt vansker	Arbeidet i eget hjem og hadde ikke hatt vansker	Avtjente verne-plikten	Annet (reise, sykdom m.m.)
Fast arbeid	Midlertidig arbeid		Arbeid i dårlig samsvar med utdanningen	Fått jobb med til-tredelse etter 15. nov. og hadde hatt vansker	Studerte videre og hadde hatt vansker	Arbeidet i eget hjem og hadde hatt vansker	Arbeids-ledig			
	6 mnd. eller mer	Mindre enn 6 mnd.								

Kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere)

Kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet, består av alle som har inntektsgivende arbeid som hovedbeskjeftigelse eller som har fått jobb med tiltrødelse etter 15. november, samt de som har hatt vansker med å få arbeid og ikke har fått det. Det omfatter således følgende grupper: 1. "yrkesaktive kandidater", 2. kandidater som på spørsmålet om vansker med å få arbeid, oppgav "nei" eller ubesvart og som hadde fått stilling de ventet på å tiltre etter 15. november (15. mai for høstskullet av sivilingeniører), 3. "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" (se nedenfor). Kategori 2 ble brukt første gang i 1981, men omfatter så få kandidater (9 og 2 fra henholdsvis våren 1981 og våren 1982) at de ikke i nevneverdig grad vil influere på resultatene. (Se også figuren ovenfor.)

Yrkesaktive kandidater

Kategorien "yrkesaktive kandidater" brukes om kandidater som har inntektsgivende arbeid i noenlunde samsvar med utdanningen, dvs. de som har arbeid i dårlig samsvar med utdanningen, regnes ikke med blant de yrkesaktive. Fram til og med 1980 ble klassifiseringen av kandidatene foretatt på grunnlag av svaralternativene på spørsmålet om hovedbeskjeftigelse. I 1981 og 1982 er klassifiseringen noe mer komplisert. Dokumentasjonen nedenfor refererer seg til spørreskjemaene som finnes i vedlegg 1. Spørsmålet om hovedbeskjeftigelse

har følgende kategorier for kandidater som har inntektsgivende arbeid i henholdsvis 1972-80 og i 1981-82:

1972-80 (status pr. 15. november, se spørsmål 2.1 i spørreskjemaet)

1. Kandidater i fast eller midlertidig arbeid (kategori 1, 2 og 3 på spørsmål 2.1)
2. Arbeid av tilfeldig art som ikke er i samsvar med Deres utdanning. Kategori 4 på spørsmål 2.1.

1981-82 (status pr. 15. november, se spørsmål 2.3 i spørreskjemaet)

1. Kandidater i fast eller midlertidig arbeid (kategori 1, 2 og 3 på spørsmål 2.3)

I tråd med kriteriet om mer eller mindre utdanningsrelevant arbeid ble kandidater i kategori 2 i perioden 1972-80 ikke regnet med blant "yrkesaktive kandidater". De ble derimot klassifisert (sammen med andre kategorier på spørsmålet om hovedbeskjeftigelse, se nedenfor) som kandidater som finner det "vanskelig å få arbeid", og dermed regnet som ikke yrkesaktive. Etter 1980 er spørsmål 2.1 revidert blant annet fordi de fire ulike kategoriene for yrkesaktive kandidater ikke er gjensidig utelukkende og derfor kan være vanskelige å tolke. En kandidat kan f.eks. ha fast arbeid som samtidig kan sees å være av "tilfeldig art uten samsvar med utdanningen". For å få sammenliknbarhet på dette punkt er det ved å kombinere svar på ulike

spørsmål i skjemaet fra henholdsvis 1981 og 1982, laget en kategori vi anser som sammenliknbar med kandidater med "arbeid av tilfeldig art uten samsvar med utdanningen". Således er en gruppe på tilsammen 80 personer med eksamen fra våren 1982 trukket ut av kategori 1,2 og 3 (fast arbeid, midlertidig arbeid av 6 mnd. varighet eller mer, midlertidig arbeid under 6 mnd., spørsmål 2.3) på grunnlag av svar de har gitt på arbeidets art (spørsmål 4.9) og vurdering av utdanning i forhold til arbeidsoppgaver (spørsmål 4.10). Kandidater i fast eller midlertidig arbeid som åpenbart ikke krever høyere utdanning (f.eks. ekspeditørjobb, ufaglært industriarbeid eller jobb som pleiemedhjelper) og som samtidig sier at utdanningen passer "dårlig" til arbeidet, blir ansett for å ha arbeid "i dårlig samsvar med utdanningen". I likhet med 1972-80 klassifiseringen kommer de i gruppen som ikke er i inntektsgivende arbeid. På grunnlag av dette er således "yrkesaktivitet" også i 1981 og 1982 definert ut fra et kriterium om *relevans*.

Både i 1972-80 materialet og i 1981-82 materialet har yrkesaktive kandidater med mer eller mindre relevant arbeid to mulige tilknytninger til arbeidslivet:

1. Fast arbeid.
2. Midlertidig arbeid.

Arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen

I perioden 1972-80 ble denne kategorien kalt "kandidater som fant det vanskelig å få arbeid". Fra og med 1981 har vi endret denne betegnelsen til "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" fordi vi anser dette for å være en mer dekkende beskrivelse av følgende grupper som omfattes av definisjonen:

1972-80 (Status pr. 15. november)

1. Kandidater som oppgav å ha "arbeid av tilfeldig art som ikke er i samsvar med Deres utdanning" (ref. spørsmål 2.1 i spørreskjemaet).
2. Kandidater som studerte videre p.g.a. vanskeligheter med å få arbeid.

3. Kandidater som arbeidet i eget hjem som husmor/husfar p.g.a. vanskeligheter med å få inntektsgivende arbeid.
4. Kandidater som var arbeidsledige.

1981-82 (Status pr. 15. november)

1. Kandidater i fast eller midlertidig arbeid "i dårlig samsvar med utdanningen" (se ovenfor).
2. Kandidater som opplyste at "ja" de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november (spørsmål 2.2) og som studerte videre pr. 15. november (spørsmål 2.3).
3. Kandidater som opplyste at "ja" de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november (spørsmål 2.2) og som arbeidet i eget hjem som husmor/husfar (spørsmål 2.3).
4. Kandidater som var arbeidsledige og registrert eller ikke registrert ved Arbeidsformidlingen.
5. Kandidater som opplyste at "ja" de hadde hatt vansker med å få arbeid og som hadde fått jobb de ventet på å tiltre etter 15. november (evt. 15. mai).

I det reviderte skjemaet kombinerer vi svar på ulike spørsmål for å komme fram til kategorier vi anser som sammenliknbare med de ulike alternativene i spørsmål 2.1 i det gamle skjemaet. Som nevnt ovenfor, er kandidater fra våren 1982 som hadde arbeid – fast eller midlertidig – som åpenbart ikke krever høyere utdanning og som opplyste at utdanningen passet "dårlig" til arbeidet, regnet som sammenliknbar med kategorien kandidater som hadde "arbeid av tilfeldig art som ikke var i samsvar med Deres utdanning". Disse er regnet med blant de ikke yrkesaktive kandidatene.

Spørsmål 2.1 i det gamle skjemaet er, som tidligere nevnt, revidert delvis fordi de fire ulike kategoriene under "i inntektsgivende arbeid" ikke er gjensidig utelukkende og derfor kan være vanskelige å tolke. Likeledes ble det endret fordi det var vanskelig å vite hva avkryssing på "studerte videre eller arbeidet i eget hjem på grunn av vansker" egentlig skulle bety. Oppfattet kandidatene dette som å

gjelde *egne* problemer eller *forventede* problemer? De som ventet problemer, kunne kanskje like gjerne ha krysset av på "studerte videre av andre grunner". Det er vanskelig å vite hvordan kandidatene har tenkt her.

Siden våren 1981 er kandidatene blitt spurt om de har søkt arbeid og, i et separat spørsmål, om de har hatt vansker med å skaffe seg arbeid (spørsmål 2.1 og 2.2). Det blir lagt mer eksplisitt vekt på kandidatenes egne opplevelser på arbeidsmarkedet som grunnlag for å regne at de har hatt vansker med å skaffe seg arbeid.

På den annen side er det i 1981 og 1982 ikke blitt spurt direkte om vanskene var årsak til f.eks. å studere videre. I forbindelse med tolkningen av resultatene for 1981 og 1982 er det derfor viktig å være klar over at størrelsen på gruppen som hadde hatt vansker og studerte videre, også kan være influert av at spørsmålet om vansker ikke var knyttet direkte til f.eks. det å studere videre. Noen kandidater kan ha svart på spørsmålet om vansker ut fra ønsket om å skaffe seg en deltidsjobb ved siden av studiet.

I 1982 ble det derfor tatt med et eget spørsmål om kandidatene hadde prøvd å få arbeid for å finansiere videre studier (se vedlegg 1, spørsmål 2.1). Blant kandidatene fra våren 1982 som hadde hatt vansker og studerte videre, var det 23 av 108 eller 21 prosent som opplyste at de hadde søkt arbeid for å finansiere videre studier. Blant sivilingeniørene fra høsten 1982 gjaldt det 1 av 4 kandidater. Videre kan andre ta kortvarige videre studier, som f.eks. pedagogisk seminar, og oppleve vansker mens de søker jobb med tanke på ansettelse etter pedagogisk seminar. Disse ville trolig ikke blitt fanget opp av tidligere undersøkelser fordi de hadde faste planer om å ta utdanningen og derfor ikke oppgav at de studerte videre på grunn av vansker med å få arbeid. Kandidater kan også søke en jobb for å orientere seg på arbeidsmarkedet (for å se om de skulle ha "en sjanse") og på forhånd ha bestemt seg for å studere videre uansett hva utfallet av søknaden blir.

Ut fra dette kan det være vanskelig å sammenlikne direkte kandidater som studerte videre *på grunn av* vansker (før 1981) med kan-

didater som hadde vansker og studerte videre (1981 og 1982). Men i begge tilfeller får vi trolig med flere kandidater enn tilsiktet. Dette trekker i samme retning for begge klassifiseringene. Vi har derfor regnet materialet fra før 1981 og i 1981-1982 for å være noenlunde sammenliknbart på dette punktet.

Ikke yrkesaktive kandidater

Herunder hører foruten kandidater som fant det "vanskelig å få arbeid" (1972-80) og "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" (1981 og 1982), også følgende grupper:

1972-80 (Status pr. 15. november)

1. "Kandidater som studerte videre av andre grunner" (spørsmål 2.1).
2. Kandidater som arbeidet i eget hjem som husmor/husfar av andre grunner.
3. Kandidater som avtjente verneplikten.
4. Kandidater som foretok reiser, var syke e.l.

1981-82 (Status pr. 15. november)

1. Kandidater som på spørsmålet om vansker oppgav "nei" eller ubesvart og som hadde fått stilling de ventet på å tiltre etter 15. november (evt. 15. mai). Disse er ikke yrkesaktive på tellingstidspunktet men har meldt seg på arbeidsmarkedet (se ovenfor).
2. Kandidater som på spørsmålet om de hadde hatt vansker med å få arbeid (2.2), oppgav "nei", "har ikke prøvd å få arbeid" eller ubesvart og som studerte videre.
3. Kandidater som på spørsmålet om vansker med å få arbeid (2.2) oppgav "nei", "har ikke prøvd å få arbeid" eller ubesvart og som arbeidet i eget hjem som husmor/ husfar.
4. Kandidater som avtjente verneplikten.
5. Kandidater som foretok reiser, var syke e.l.

Definisjoner av hovedsektorer for næring

Vi følger stort sett den gruppering Statistisk Sentralbyrå har brukt i Standard for næringsgruppering (Statistisk Sentralbyrå 1978). Enkelte av hovedområdene i denne klassifise-

ringen er ytterligere oppdelt her f.eks. gruppen "offentlig, sosial og privat tjenesteyting". Dette er gjort for å kunne dele materialet i en offentlig og en privat sektor.

Universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter

Omfatter alle utdanningsinstitusjoner som bygger på videregående skole (dvs. 13. - 18. klassetrinn ifølge Standard for utdanningsgruppering, Statistisk Sentralbyrå 1973 og senere oppdateringer) og alle typer forskningsinstitutter. Forskningsavdelinger innen store firmaer er ikke regnet med her.

Skolen

Herunder regnes grunnskolen, videregående skole og "andre skoler" bortsett fra høyskoler.

Statsadministrasjonen

Omfatter sentraladministrasjonen, statens ytre etater, samt politi og rettsvesen.

Fylkes- og kommuneadministrasjonen

Inkluderer også pedagogisk/psykologisk tjeneste/distriktssenter.

Offentlig sektor ellers

Gjelder statskirken, offentlig helse- og veterinærtjeneste, sosial omsorg og velferdsarbeid, statlige bank- og finansieringsinstitusjoner (inkl. Norges bank), statlig samferdsel (bl.a. NSB, Post- og telekommunikasjon), biblioteker, museer, NRK, teater og film. Samferdsel er fra 1981 delt i en offentlig og privat del (se nedenfor) for å få en mer nøyaktig klassifisering av næring i henholdsvis offentlig og privat sektor.

Privat sektor

Herunder hører jordbruk, skogbruk og fiske, oljeutvinning og bergverksdrift, industri, bygg og anlegg, kraft- og vannforsyning, varehandel, bank og forsikring, samferdsel (bortsett

fra statlig samferdsel), privat helse- og veterinærtjeneste, nærings- og fagorganisasjoner, forretningsmessig tjenesteyting.

Månedslønn

Denne er basert på oppgitt brutto månedslønn (eksklusive ekstrainntekter). I tilfeller der både månedslønn og lønnstrinn er oppgitt og det er forskjell på de to, er den månedslønn som tilsvarer lønnstrinnet brukt (lønnstrinnet er det som gjelder på tellingstidspunktet, dvs. pr. 15. november eller 15. mai). Månedslønn er bare beregnet for kandidater i heldagsstilling.

Klassifisering av universitets- og høyskoleeksamener

Lavere grad

Gjelder kandidater med cand. mag eller exam. oecon. grad fra universitetene.

Høyere grad

Universitetseksamener over cand.mag., exam. oecon. nivå (f.eks. cand.philol., cand.real./cand.scient.) og eksamen fra følgende universiteter: Norges tekniske høyskole (sivilingeniør eller arkitekt), Arkitektshøyskolen i Oslo, Norges landbrukshøyskole (cand.agric.), Norges veterinærhøyskole (cand.med.vet.) og Norges Handelshøyskole (siviløkonom).

Distriktshøyskolekandidat

Herunder hører kandidater fra alle studieretninger ved distriktshøyskolene som etter 2 eller 3 års studium gir rett til tittelen distriktshøyskolekandidat.

Standardtegn som benyttes i publikasjonen:

- ∅ Tall kan ikke forekomme
- ∞ Vi mangler tall
- Null
- 0 Mindre enn halvparten av den brukte enhet.

3. Kandidatene fra våren 1982

3.1. Svarprosenter og fordeling på kjønn

Våren 1982 ble det uteksaminert 2 904 nye kandidater fra våre universiteter og distrikthøgskoler. Av disse besvarte 2 447 spørreskjemaet. Dette gir en svarprosent på 84 for kullet samlet (tabell 3.1.) Svarprosenten for de ulike kandidatgruppene varierte mellom 76 og 96. For kandidater med høyere grad var den 86, for dem med lavere grad 83 og for DH-kandidater 82 prosent.

Av de 2 447 kandidatene som besvarte spørreskjemaet, hadde 33 av de yrkesaktive kandidatene (23 menn og 10 kvinner) bostedsadresse i utlandet på tellingstidspunktet. Realister og siviløkonomer utgjorde de største gruppene blant disse i 1982, hver med 8 kandidater. Yrkesaktive kandidater som arbeidet i utlandet, er holdt utenfor analysene i de etterfølgende kapitlene.

Det var 32 prosent kvinner blant dem som besvarte skjemaet (tabell 3.2.). Som for 1981-kullet var andelen kvinnelige kandidater lavest blant dem med høyere grad (27 prosent), høyest blant lavere grads kandidater (43 prosent). Blant distriktshøgskolekandidatene lå prosentandelen på 35. Bare i pedagogikk, farmasi, blant cand.mag. i filologi og DH-kandidater med humanistiske fag var kvinnene i flertall av dem som besvarte skjemaet.

Omlag 60 prosent av "våre" kvinner med eksamen av høyere grad fordelte seg på fem fag, filologi (16 prosent), realfag, jus og odontologi (hver med 12 prosent) og landbruksfag (11 prosent) (tabell 3.2.). Blant juristene f.eks. var kvinneandelen blant ferdige kandidater likevel bare 28 prosent mens den blant filologene (cand.philol.) var hele 41 prosent (tabell 3.2.).

Blant menn med høyere grad var nesten 70 prosent fordelt på de fem største fagene. Real-fag hadde flest kandidater (18 prosent), så fulgte landbruksfag (15 prosent), sivilingeniørstudiet (13 prosent), jus (12 prosent) og siviløkonomstudiet (11 prosent). Tre av de fem største fagene for menn var også de største

blant kvinnene, nemlig realfag, landbruksfag og jus.

Blant kandidater med lavere grad var det flest filologer både blant kvinner (66 prosent) og menn (39 prosent). At det fra DH-skolene uteksamineres forholdsvis flest både kvinner og menn med økonomiske fag (henholdsvis 27 og 41 prosent), forteller om disse fagenes dominerende rolle innen DH-systemet. I 1982 hadde 189 av 526 kandidater økonomiske fag. Ikke desto mindre er det verdt å merke seg at nesten 30 prosent av de kvinnelige kandidatene var uteksaminert i disse fagene, mens forholdsvis få av de kvinnelige universitetskandidatene kom fra økonomiske fagstudier, f.eks. 8 prosent siviløkonomer (tabell 3.2.).

3.2. Hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen

Blant kandidatene fra vårkullet 1982 var 1 448 eller 60 prosent yrkesaktive ca. et halvt år etter eksamen, 36 prosent i fast stilling. Andelen yrkesaktive var betydelig større blant kandidater med høyere grad (74 prosent) enn blant dem med lavere grad (26 prosent). Blant DH-kandidatene var omtrent halvparten (54 prosent) yrkesaktive i midten av november det året de tok avsluttende eksamen (tabell 3.3., tabell 1A og 1B, vedlegg 2, viser antall kandidater fordelt på kjønn). Blant alle de yrkesaktive kandidatene arbeidet 87 prosent heltid. Det var forholdsvis flest i heltidsstilling blant DH-kandidatene (94 prosent), færrest blant kandidater med lavere grad (57 prosent). Blant høyere grads kandidater gjaldt dette 89 prosent. Enkelte grupper med forholdsvis lav yrkesdeltakelse som f.eks. teologer, tannleger og sivilingeniører hadde store andeler (fra 26 til 55 prosent) som avtjente *verneplikten*. Andelen var spesielt høy for teologer og tannleger (henholdsvis 55 og 35 prosent), noe som kan forklares ved at disse gruppene i stor grad får arbeid som henholdsvis feltprest eller tannlege under avtjening av *verneplikten*. Det er derfor en fordel for disse å vente med *verneplikten* til etter avsluttet utdanning. Den forholdsvis lave yrkesdeltakelsen hos filologer (cand.philol. 72 prosent) og realister (72 pro-

sent) forklares hovedsakelig ved at relativt store grupper tar videreutdanning som f.eks. pedagogisk seminar.

Det er spesielt mange kandidater med lavere grad som studerer videre, dels hovedfag, dels pedagogisk seminar. I 1982 var andelen 55 prosent for hele gruppen og høyest for realister (80 prosent) og exam.oecon. (77 prosent).

I 1982 var det særlig kandidater med lavere grad og DH-kandidater som var *uten arbeid som svarer til utdanningen*. For cand.mag. gjaldt dette 15 prosent i 1982, som er en økning på 5 prosentpoeng i forhold til året før (tabell 3.3., NAVF's utredningsinstitutt 1983, tabell 3.3.). For DH-kandidatene som gruppe var andelen uten arbeid som svarer til utdanningen forholdsvis høy både i 1980 og 1981, henholdsvis 11 og 15 prosent, mens den var økt til 18 prosent for 1982-kandidatene. Blant kandidater med lavere grad var det bare liten endring for 1982-filologene i forhold til dem som tok eksamen i 1981 (henholdsvis 16 prosent i 1981 og 18 prosent i 1982). Den økningen vi finner fra 1981 til 1982 for cand.

mag. samlet, skyldes derfor hovedsakelig at de andre cand.mag. gruppene hadde forholdsvis større vansker i 1982 enn i 1981. Blant DH-kandidatene hadde de med datafag, økonomiske fag og samferdselsfag mindre grad av vansker enn de øvrige (henholdsvis 5, 13 og 15 prosent).

For kandidater med høyere grad samlet var andelen uten arbeid som svarer til utdanningen, økt fra 6 prosent i 1981 til 9 prosent i 1982. Det var særlig mange filologer (cand. philol., 13 prosent) og realister (15 prosent) som var uten arbeid som svarer til utdanningen. For filologer var det likevel ikke skjedd noen forverring i 1982 i forhold til 1981 da prosentandelen også var 13. Blant samfunnsvitere sett under ett var prosentandelen 6. For siviløkonomer og sivilingeniører var prosentandelen lav, hver på 4, i forhold til de fleste andre grupper. I forhold til andre kandidater med høyere grad hadde siviløkonomer en høy andel i fast arbeid, 76 prosent, noe som forsterker inntrykket av at disse hadde færre problemer på arbeidsmarkedet enn de fleste andre grupper.

Tabell 3.1. Antall uteksaminerte kandidater og svarprosjenter for vårkullet 1982.

Kandidatgruppe	Uteksaminerte kandidater	Ved undersøkelsen svarte	Svarprosent	De som svarte, inndelt etter bosted på tellingstidspunktet	
				I utlandet ¹⁾	I Norge
KANDIDATER I ALT	2 904	2 447	84	33	2 414
HØYERE GRAD	1 668	1 428	86	32	1 396
Filologer (Cand.philol.)	180	153	85	2	151
Filologer (Mag.art.)	15	13	—	—	13
Teologer	49	43	—	1	42
Realister (Cand.real./cand.scient.)	267	237	89	8	229
Jurister	215	167	78	—	167
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand. polit.)	27	24	—	2	22
Psykologer	56	48	—	—	48
Sosiologer	24	20	86	—	20
Statsvitere	25	24	—	—	24
Pedagoger	37	29	—	—	29
Samfunnsvitere ellers	18	16	—	—	16
Tannleger	109	97	89	4	93
Veterinærer	21	17	—	—	17
Farmasøyter	30	28	—	—	28
Siviløkonomer	159	144	91	8	136
Sivilingeniører	182	144	79	3	141
Arkitekter	34	26	—	—	26
Landbrukskandidater	220	198	90	4	194
LAVERE GRAD	591	493	83	—	493
Filologer (Cand.mag.)	308	250	81	—	250
Realister (Cand.mag.)	144	122	85	—	122
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	85	74	87	—	74
Interfakultær (Cand.mag.)	24	21	—	—	21
Exam.oecon.	30	26	—	—	26
DISTRIKTSHØGSKOLEKANDIDATER	645	526	82	1	525
Humanistiske fag	84	65	78	—	65
Økonomiske fag	226	189	84	—	189
Samfunnsfag	73	59	81	—	59
Media/Komm.fag	29	24	—	—	24
Datafag	98	81	83	—	81
Nat.vit.fag	41	31	—	—	31
Natur/Miljøvern fag	27	24	—	—	24
Samferdselsfag	67	53	79	1	52

¹⁾ Gjelder yrkesaktive kandidater

Tabell 3.2. Kandidater fra vårkullet 1982 som besvarte spørreskjemaet, prosentfordelt på fag og kjønn.

Kandidatgruppe	Antall kandidater som svarte			Kandidatene prosentfordelt på fag innen de tre gradstypene		Prosentfordeling på kjønn innen hvert fag		
	I alt	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Sum	Menn	Kvinner
KANDIDATER I ALT	2 447	1 667	780			100	68	32
HØYERE GRAD	1 428	1 044	384	101	100	100	73	27
Filologer (Cand.philol.)	153	90	63	9	16	100	59	41
Filologer (Mag.art.)	13	8	5	1	1			
Teologer	43	38	5	4	1			
Realister (Cand.real./cand.scient.)	237	191	46	18	12	100	81	19
Jurister	167	121	46	12	12	100	72	28
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	24	19	5					
Psykologer	48	32	16					
Sosiologer	20	13	7					
Statsvitere	24	18	6	10	14	100	67	33
Pedagoger	29	13	16					
Samfunnsvitere ellers	16	13	3					
Tannleger	97	52	45	5	12	100	54	46
Veterinærer	17	9	8	1	2			
Farmasøyter	28	8	20	1	5			
Siviløkonomer	144	115	29	11	8	100	80	20
Sivilingeniører	144	132	12	13	3	100	92	8
Arkitekter	26	15	11	1	3			
Landbrukskandidater	198	157	41	15	11	100	79	21
LAVERE GRAD	493	281	212	99	99	100	57	43
Filologer (Cand.mag.)	250	110	140	39	66	100	44	56
Realister (Cand.mag.)	122	85	37	30	17	100	70	30
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	74	54	20	19	9	100	73	27
Interfakultær (Cand.mag.)	21	11	10	4	5			
Exam. oecon.	26	21	5	7	2			
DISTRIKTSHØGSKOLE-KANDIDATER	526	342	184	100	99	100	65	35
Humanistiske fag	65	20	45	6	24	100	31	69
Økonomiske fag	189	139	50	41	27	100	74	26
Samfunnsfag	59	34	25	10	14	100	58	42
Media/Komm.fag	24	14	10	4	5			
Datafag	81	59	22	17	12	100	73	27
Nat.vit.fag	31	25	6	7	3			
Natur/Miljøvern fag	24	16	8	5	4			
Samferdselsfag	53	35	18	10	10	100	66	34

Tabell 3.3. Kandidatene fra vårkullet 1982 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1982). Personer.

Kandidatgruppe	Antall kandidater som svarte i alt ³⁾	Yrkesaktive ¹⁾			Ikke yrkesaktive ²⁾				
		Fast arbeid	Midlertidig arbeid av lengde		Yrkesaktive i alt	Arbeidssøkere			
			6 mnd. eller mer	Under 6 mnd.		uten arbeid som svarer til utdanningen ⁴⁾	Studerte videre	Avtjente verneplikten	Annet ⁴⁾
KANDIDATER I ALT	2 414	860	432	156	1 448	291	448	189	38
HØYERE GRAD	1 396	593	330	112	1 035	126	68	144	23
Filologer (Cand.philol.)	151	53	38	17	108	20	19	1	3
Filologer (Mag.art.)	13	1	3	3	7	5	–	–	1
Teologer	42	11	4	1	16	2	–	23	1
Realister (Cand.real./cand.scient.)	229	72	68	25	165	35	20	4	5
Jurister	167	76	46	7	129	17	10	7	4
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	22	14	3	1	18	2	–	2	–
Psykologer	48	16	17	4	37	5	–	6	–
Sosiologer	20	6	9	2	17	2	–	–	1
Statsvitere	24	11	11	1	23	–	–	1	–
Pedagoger	29	12	12	3	27	1	1	–	–
Samfunnsvitere ellers	16	5	6	3	14	–	–	1	1
Tannleger	93	20	22	11	53	5	–	33	2
Veterinærer	17	4	4	6	14	3	–	–	–
Farmasøyter	28	9	7	6	22	3	–	3	–
Siviløkonomer	136	104	6	1	111	5	9	10	1
Sivilingeniører	141	71	19	4	94	6	3	36	2
Arkitekter	26	15	3	4	22	2	–	2	–
Landbrukskandidater	194	93	52	13	158	13	6	15	2
LAVERE GRAD	493	50	54	23	127	73	271	9	13
Filologer (Cand.mag.)	250	36	37	15	88	45	103	3	11
Realister (Cand.mag.)	122	5	5	1	11	9	98	4	–
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	74	4	6	5	15	12	45	2	–
Interfakultær (Cand.mag.)	21	5	4	1	10	5	5	–	1
Exam.oecon.	26	–	2	1	3	2	20	–	1
DISTRIKTSHØGSKOLE-KANDIDATER	525	217	48	21	286	92	109	36	2
Humanistiske fag	65	15	11	3	29	19	15	1	1
Økonomiske fag	189	83	8	4	95	25	58	11	–
Samfunnsfag	59	17	11	2	30	17	9	3	–
Media/Komm.fag	24	4	6	5	15	5	3	1	–
Datafag	81	56	3	–	59	4	4	14	–
Nat.vit.fag	31	11	–	1	12	9	8	2	–
Natur/Miljøvern fag	24	2	2	4	8	5	7	3	1
Samferdselsfag	52	29	7	2	38	8	5	1	–

¹⁾ Inkluderer bare yrkesaktive med arbeid «i noenlunde samsvar med utdanningen».

²⁾ Inkluderer yrkesaktive med arbeid «i dårlig samsvar med utdanningen», se avsnitt 2.2.

³⁾ Inkluderer yrkesaktive, ikke yrkesaktive og ubesvart.

⁴⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon.

4. Kandidater som har problemer på arbeidsmarkedet

4.1. Innledning

Med hensyn til kandidater som har problemer på arbeidsmarkedet, analyseres materialet på tre forskjellige måter:

1. Kandidater som "har hatt vansker med å få arbeid".

Dette begrepet ble først introdusert i undersøkelsen av 1981-kullet og uttrykker et nytt mål på vansker i forhold til tidligere undersøkelser. Det gjelder de arbeidssøkende kandidatenes opplevelse av hvorvidt det har vært vanskelig å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november (spørsmål 2.2 i spørreskjemaet fra 1982, vedlegg 1). Begrepet må ikke forveksles med kategorien "vanskelig å få arbeid" brukt tidligere, nå kalt "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" (se også avsnitt 2.2.). Dette nye uttrykket for vansker er videre idet det baserer seg på egne erfaringer med å få jobb hos alle arbeidssøkende kandidater, også dem som et halvt år etter eksamen hadde fast eller midlertidig arbeid i noenlunde samsvar med utdanningen. Det dreier seg altså om opplevelser i løpet av det første halve året etter eksamen også for dem som pr. 15. november hadde en tilfredsstillende tilpassning. Toleransegrensen kan naturligvis variere fra person til person avhengig av hvor mange jobber det er å søke på for kandidater fra de enkelte faggruppene, hvor mange søknader en må sende for å få "napp", hvor mange avslag en får, hvor lang tid det i realiteten tar å få arbeid. Ikke desto mindre kan den personlige opplevelsen av vansker være en indikator på "temperaturen" på arbeidsmarkedet.

2. Arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen.

Dette uttrykket for vansker er definert i avsnitt 2.2. Det beskriver hovedsakelig be-

skjeftigelse på et bestemt tidspunkt (15. november) og uttrykker derfor en tilstand i motsetning til definisjonen i punkt 1. som dreier seg om opplevelser i løpet av en periode uavhengig av beskjeftigelse pr. 15. november. Her vil kull fra ulike år bli sammenliknet.

3. Kandidater som er hovedsakelig arbeidsledige.

Arbeidsledighet pr. 15. november er ledighet slik kandidatene selv definerer det. I tillegg til dem som sier de er registrert ved Arbeidsformidlingen, er også de som ikke er registrert med. Dette er en nærmere analyse av en av kategoriene som inngår i variabelen "arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen" og er den strengeste klassifiseringen av dem som har problemer på arbeidsmarkedet.

Det er altså her snakk om tre begreper for vansker:

1. "Har hatt vansker med å få arbeid" er det videste og omfatter flest kandidater, også kandidater som har fått passende arbeid.
2. "Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" reduserer gruppen til å gjelde en del av dem som inngår i kategori 1.
3. Arbeidsledig er det snevreste uttrykket for vansker og gjelder en del av kandidatene i kategorien "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen".

Til slutt i dette kapitlet drøfter vi årsaker til at kandidatene har hatt vansker med å få arbeid.

4.2. Kandidater som har hatt vansker med å få arbeid

Alle kandidater, uavhengig av om de var arbeidsledige, hadde en utilfredsstillende jobbsituasjon eller var i fast, relevant jobb, ble både i 1981 og 1982 bedt om å gi sin *personlige* vurdering av hvordan det hadde vært å skaffe seg arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november (spørsmål 2.2, se vedlegg 1).

I likhet med 1981-kullet hadde kandidater med høyere grad fra våren 1982 opplevd vansker i mindre grad (32 prosent) enn både de med lavere grad (54 prosent) og DH-kandidater (43 prosent) (tabell 4.1.). I forhold til 1981 var det for alle tre hovedklassifiseringene en økning i prosentandelen som sa de hadde hatt vansker. Økningen var likevel sterkere for høyere og lavere grads kandidater enn for DH-kandidatene (henholdsvis 8, 8 og 4 prosentenheter).

Det var altså både i 1981 og 1982 forholdsvis flest kandidater med lavere grad som sa de hadde hatt vansker, 46 og 54 prosent i henholdsvis 1981 og 1982. Dette kan delvis skyldes at forholdsvis flere lavere grads kandidater studerte videre, og at mange av disse hadde hatt vansker med å skaffe seg arbeid for å finansiere videre studier. Blant 1982-kandidatene var det således 17 av 38 cand.mag. eller 45 prosent av dem som studerte videre og hadde hatt vansker, som sa de hadde søkt arbeid for å finansiere videre studier. Viderestuderingsgraden er langt mindre blant høyere grads kandidater og DH-kandidater (se avsnitt 3.2. og tabell 3.3.), og det var også betydelig lavere andeler i disse gruppene, henholdsvis 9 og 7 prosent, som hadde opplevd vansker i forbindelse med å skaffe seg arbeid som egnet seg i kombinasjon med videre studier. I tillegg til kandidater som studerer *på grunn av vansker* fanger dermed undersøkelsen også opp dem som har vansker med å skaffe seg arbeid *ved siden av studiet* (se også avsnitt 2.2.). Noe av forskjellen mellom de tre hovedklassifiseringene (høyere, lavere grad, DH-kandidat) skyldes derfor delvis at prosentandelen som studerer videre, er atskillig høyere for cand.mag. slik at forholdsvis flere i sistnevnte kategori blir fanget opp for denne gruppen.

Graden av vansker blant 1982-kandidatene var en del større for kvinner enn menn (se tabell 2, vedlegg 2). Blant høyere grads kandidater var det 41 prosent av kvinnene og 29 prosent av mennene som hadde hatt vansker med å skaffe seg arbeid. Kjønnsforskjellen var omtrent like stor for DH-kandidatene (50 og 39 prosent for henholdsvis kvinner og menn) mens forskjellen for kandidater med lavere grad var atskillig mindre (56 og 51 prosent).

Blant 1982-kandidatene med *høyere grad* var det blant de største kandidatgruppene særlig filologer, realister, psykologer og tannleger som hadde opplevd vansker (varierende mellom 36 og 67 prosent av dem som meldte seg på arbeidsmarkedet). I forhold til 1981 var det for 1982-kullet skjedd *en viss økning* i andelen med vansker for realister, jurister, tannleger og landbrukskandidater. Det samme gjelder veterinærer og farmasøyter, men disse gruppene er forholdsvis små slik at resultatene kan være sterkt influert av at enkeltpersoner har hatt spesielle problemer. Svingninger fra et år til et annet bør derfor tolkes med varsomhet.

For andre grupper har situasjonen vært *stabil*. Filologene (cand.philol.) hadde ikke større grad av vansker i 1982 enn i 1981, skjønt prosentandelen som sa de hadde hatt vansker i 1982 (41 prosent), lå over prosenten for alle kandidater med høyere grad. Også for sivilingeniører og siviløkonomer later situasjonen til å ha vært stabil fra 1981 til 1982. I 1982 opplevde begge disse gruppene vansker i langt mindre grad enn de fleste andre kandidatene med høyere grad (henholdsvis 17 og 8 prosent).

Blant kandidater med *lavere grad* fra 1982 lå prosentandelen som hadde hatt vansker, på vel 50. Det var forholdsvis få kandidater i alle grupper bortsett fra filologene. Vi ser at 11 av 20 realister som var på jakt etter jobb i 1982, hadde hatt vansker, likeledes 15 av 27 samfunnsvitere og 8 av 15 interfakultær cand.mag. (tabell 4.1.).

Blant *DH-kandidatene* både fra 1981- og 1982-kullet var kandidater med økonomiske fag og datafag blant de grupper som i minst grad hadde hatt vansker. I 1982 gjaldt dette 31 prosent av dem med økonomiske fag og 17 prosent av dem med datafag. For begge kull var det i særlig grad de med humanistiske fag og natur- og miljøvern fag som hadde hatt vansker. Blant 1982-kandidatene gjaldt dette 35 av 48 humanister og 11 av 13 natur- og miljøvern kandidater.

Blant 1982-kandidatene var det altså bare de med samferdselsfag som opplevde *vansker i noe mindre grad* enn de nyutdannede som meldte seg på arbeidsmarkedet i 1981. Ande-

len gikk ned fra 52 prosent for 1981-kandidatene til 37 prosent for 1982-kandidatene. I 1982 lå dermed andelen under gjennomsnittet for alle DH-kandidatene, som var 43 prosent.

4.3. Arbeidssøkende kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen – utviklingen i 1970-årene og fram til 1982

Tabell 4.2. viser utviklingen fra 1976 til 1982 i andelen av de ulike kandidatgruppene som på tellingstidspunktet var "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen". Denne gruppen ble i tidligere undersøkelser kalt "vanskeligheter med å få arbeid" (se avsnitt 2.2.). *Høyere grads* kandidater har i hele perioden hatt færrest problemer på arbeidsmarkedet idet andelen uten arbeid som svarer til utdanningen, stort sett har variert mellom 7 og 9 prosent av dem som har søkt arbeid. I 1976 og 1982 var andelen likevel noe høyere, 11 prosent. Mens den fra 1979 til 1981 lå stabilt på 7 prosent, har det dermed vært en økning til 11 prosent i 1982.

Blant kandidater med *lavere grad* var andelen uten arbeid som svarer til utdanningen spesielt høy i 1976 (26 prosent) i forhold til årene før. I 1977 gikk andelen ned til 15 prosent. Det har vært en forholdsvis sterk økning i problemene for denne gruppen fra 1978 til 1982, spesielt fra 1980 til 1981. En andel på 37 prosent av de arbeidssøkende i 1982 representerer en økning på 7 prosentenheter i forhold til året før og er det høyeste tallet vi til nå har registrert (se NAVF's utredningsinstitutt 1977, tabell C, s. 14 for oversikt over perioden 1972-75). For DH-kandidatene var situasjonen i perioden 1977-80 preget av stabilitet med 11-15 prosent uten arbeid som svarer til utdanningen. Fra 1980 til 1981 økte andelen fra 15 til 22 prosent, mens det i 1982 var 24 prosent i denne kategorien. Problemene i 1982 var likevel ikke så store som i 1975 da vi registrerte det høyeste tallet til nå for denne gruppen (29 prosent, NAVF's utredningsinstitutt 1977, tabell C, s. 14), men dette var i en introduksjonsfase på arbeidsmarkedet for denne gruppen.

Disse variasjonene dekker over til dels ulike

utviklingsforløp for de enkelte utdanningsgruppene. Blant kandidater med *høyere grad* har problemene vært økende for realister fra 1979. Økningen har vært særlig stor siden 1980 da det var 5 prosent uten arbeid som svarer til utdanningen. I 1982 var prosentandelen 18. Den samme tendens viser seg for psykologene, men det var forholdsvis flere av disse som fant egnet arbeid enn blant realistene. For juristene ble arbeidsmarkedet lettere i perioden 1978 til 1981 idet hele 20 prosent var arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen i 1978, mens prosentandelen var gått ned til 6 i 1981. Fra 1981 til 1982 ser vi at det har vært en forholdsvis sterk økning igjen til 12 prosent. I tråd med et mønster av svingninger økte prosentandelen for arkitekter fra 4 prosent i 1981 til 8 prosent i 1982 etter en nedgang fra 1980 til 1981. En liten forverring av situasjonen fant sted for landbrukskandidatene fra 1978 til 1980. Forholdene bedret seg for 1981-kullet. I 1982 var prosentandelen uten arbeid som svarer til utdanningen, igjen økt til 8, som er noenlunde sammenliknbart med situasjonen i 1980.

For enkelte grupper har arbeidsmarkedet antakelig vært stabilt fra 1981 til 1982. For filologene (cand.philol.) økte problemene fra 1977 til 1981. Det siste året derimot har det ikke vært noen forverring idet det både i 1981 og 1982 var 16 prosent uten arbeid som svarer til utdanningen, et halvt år etter eksamen. Ikke desto mindre lå denne prosentandelen blant de høyeste for høyere grads kandidater. Blant de største kandidatgruppene i 1982-kullet var det bare realistene som lå høyere. Også for samfunnsvitene sett under ett har forholdene vært stabile fra 1981 til 1982. I begge år var det 6-7 prosent av arbeidssøkerne som var uten arbeid som svarer til utdanningen. Det samme gjelder for perioden 1977-80 da prosentandelen varierte mellom 5 og 7. I 1976 derimot lå den noe høyere med 9. Tannlegene kom med første gang i 1980 og hadde forholdsvis få kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen det året, bare 2 prosent av de arbeidssøkende. Fra 1980 til 1981 var det en økning til 9 prosent, men situasjonen later ikke til å ha blitt verre for 1982-kullet. Med en andel på 9 prosent i 1982 lå tannlegene noe under gjennom-

snittet for høyere grads kandidater det året. Også for sivilingeniørene ser situasjonen ut til å ha stabilisert seg på 6-7 prosent, som er lavere enn i de fleste foregående år. For vårkullet 1982 var andelen noe lavere enn for høstkullet samme år (9 prosent, se avsnitt 9.3.). Stabilitet preger også bildet for siviløkonomene som de siste 5 årene har hatt 2-4 prosent uten arbeid som svarer til utdanningen.

Blant kandidater med *lavere grad* merker vi oss at 9 av 20 realister, 12 av 27 samfunnsvitere og 5 av 15 interfakultær cand.mag. i 1982 var uten arbeid som svarer til utdanningen, ca. et halvt år etter eksamen. For filologene var situasjonen stabil i 1982 i forhold til 1981. Med 34 prosent for 1982-kullet lå andelen noe under gjennomsnittet for alle lavere grads kandidater.

Den forholdsvis sterke økningen som fant sted fra 1980 til 1981 for både filologer og realister med lavere grad, kan nok delvis forklares ved at undersøkelsen etter 1980 i større grad enn før fanger opp kandidater som studerer videre og har vansker med å finne arbeid for å finansiere videre studier (se avsnitt 2.2. og 4.2.), altså kandidater som ikke er arbeidssøkere i tradisjonell forstand. Økningen fra 1981 til 1982 kan neppe forklares av dette forholdet.

Heller ikke for DH-kandidatene er det sannsynlig at økningen fra 1980 til 1981 i prosentandelen uten arbeid som svarer til utdanningen, i særlig grad skyldes at undersøkelsen nå fanger opp en bredere gruppe av dem som studerer videre. Riktignok var det blant 1982-kandidatene 21 prosent som studerte videre, men det var bare 2 av 27 kandidater som studerte videre og hadde vansker med å finne arbeid for å finansiere videre studier.

Ser vi på de enkelte kandidatgruppene, har utviklingen variert en del fra 1981 til 1982. I begge år var kandidater med økonomiske fag og datafag blant dem som i minst grad opplevde vansker. Ikke desto mindre var det for begge gruppene skjedd en *økning* fra 1981 til 1982 i prosentandelen uten arbeid som svarer til utdanningen, fra 7 til 21 prosent for dem med økonomiske fag, fra 2 til 6 prosent for dem med datafag. Men for begge grupper lå

andelen i begge år til dels godt under gjennomsnittet for alle DH-kandidatene.

I tråd med utviklingen for realister med høyere og lavere grad later situasjonen også for DH-kandidater med naturvitenskapelig bakgrunn til å ha blitt noe vanskeligere fra 1981 til 1982, skjønt tallene er små og bør tolkes med forsiktighet. Det var likevel 9 av 21 kandidater fra 1982 som et halvt år etter eksamen var uten arbeid som svarer til utdanningen. For kandidater med samferdselsfag ser situasjonen ut til å være *noe lettere* for 1982- enn for 1981-kullet, idet andelen uten arbeid som svarer til utdanningen, gikk ned fra 29 til 17 prosent.

4.4. Kandidater som var hovedsakelig arbeidsledige

Det har i tidligere undersøkelser ikke vært fokusert spesielt på arbeidsledighet. Med økende vansker på arbeidsmarkedet for en del grupper med høyere utdanning, er det viktig å få fram hvor stor andel av denne gruppen som er uten arbeid på tellingstidspunktet, dvs. 15. november 1982. I gruppen "kandidater uten arbeid som svarer til utdanningen" er det en del som har jobber som overhodet ikke passer til utdanningen og som derfor kan ansees som "nødsarbeid" mens kandidaten fortsetter å søke etter mer passende arbeid. For kandidater med høyere utdanning vil det trolig være enklere enn for mange andre grupper å få slikt arbeid. Dette forhold kan derfor virke til å redusere ledigheten blant våre kandidater. Det er også viktig å understreke at arbeidsledighet slik det er definert i denne undersøkelsen, er forskjellig på flere punkter fra arbeidsledighet slik det er definert i offentlig statistikk fra Statistisk Sentralbyrå. Statistisk Sentralbyrås tall referer seg til:

- a) *Hele* befolkningen
- b) Situasjonen i *en bestemt uke*
- c) Personer *helt uten arbeidsinntekt* i en undersøkelsesuke
- d) Personer som i undersøkelsesuken *aktivt søkte* inntektsgivende arbeid.

Vår undersøkelse gjelder:

- a) En *begrenset gruppe personer*: nyutdannede kandidater med høyere utdanning
- b) Situasjonen *pr. en oppgitt dato*
- c) Personer som på spørsmålet om hovedbeskjefthet på grunnlag av egen vurdering opplyser at de er arbeidsledige. Enkelte kan ha en deltidsjobb, men likevel anse seg som *i hovedsak arbeidsledig*.
- d) Personer som ikke nødvendigvis aktivt søker arbeid på registreringstidspunktet. Dette er ikke med som noen betingelse for at kandidater i denne undersøkelsen skal anse seg som ledige.

Tall for ledighet blant kandidater fra våren 1981 og 1982 som har søkt arbeid, kan således ikke direkte sammenliknes med tall for ledighet slik Statistisk Sentralbyrå registrerer det.

Blant 1 741 nye kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet i 1982, var 81 hovedsakelig arbeidsledige et halvt år etter eksamen (tabell 4.3.). Dette gir en ledighetsprosent på 5 som var høyere enn året før da den var 2 (41 av 1 688 kandidater). I 1982 var graden av ledighet omtrent den samme for kvinner og menn (henholdsvis 4 og 5 prosent for alle kandidater samlet). Som i 1981 var 56 prosent av de arbeidsledige kandidatene fra 1982-kullet registrert ved Arbeidsformidlingen (se også NAVF's utredningsinstitutt 1983, tabell 4.3.).

Arbeidsledigheten for 1982-kandidatene var størst blant dem med lavere grad og DH-kandidater (7 prosent for hver gruppe), mens den for høyere grads kandidater var 4 (tabell 4.3.). For alle de tre hovedgruppene var det skjedd en viss økning i ledigheten fra 1981 til 1982, for kandidater med høyere grad fra 2 til 4 prosent, for både lavere grads kandidater og DH-kandidater fra 3 til 7 prosent.

For enkeltgrupper er det i de fleste tilfeller snakk om forholdsvis få ledige personer, men mens det i 1981 var mange kandidatgrupper som overhodet ikke hadde ledighet, gjaldt dette bare 4 i 1982. Det var således bare teologer, statsvitere og "samfunnsvitere ellers" blant høyere grads kandidater og exam.oecon. blant dem med lavere grad som ikke hadde arbeidsledige kandidater.

Blant kandidater med høyere grad merker vi

oss at ledigheten økte for filologer fra 1 prosent i 1981 til 5 prosent i 1982. Dette gjaldt 6 av 128 nye kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet i 1982. Blant DH-kandidatene hadde de med økonomiske fag 7 prosent ledighet i 1982 i motsetning til 1981 da det ikke var noen arbeidsledige kandidater. Dette representerte 8 av 120 kandidater i 1982, hvorav 5 var registrert ved Arbeidsformidlingen. Også kandidater med naturvitenskapelige fag hadde ledige kandidater i 1982 i motsetning til 1981.

4.5. Årsaker til at kandidater fra vårkullet 1982 hadde hatt vansker med å få arbeid

I likhet med de nye kandidatene i 1981, ble kandidatene fra vårkullet 1982 som meldte seg på arbeidsmarkedet og som oppgav at de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november, bedt om å angi årsakene til at de hadde hatt problemer. Det var 9 forskjellige alternativer (se vedlegg 1) som hver for seg skulle vurderes ut fra hvorvidt det var "viktig", hadde "noen betydning", eller "ingen betydning". I fremstillingen her er de som oppgav "viktig" eller "noen betydning" på den enkelte årsak, slått sammen (tabell 4.4.).

Av de nyuteksaminerte kandidatene fra våren 1982 som var på jakt etter arbeid, var det 644 eller 37 prosent som sa det hadde vært vanskelig å få arbeid det første halve året etter eksamen (tabell 4.1.). Kandidater uansett utdanningsbakgrunn la størst vekt på *konkurranse med folk med lengre ansiennitet* som årsak til at de hadde hatt vansker (tabell 4.4.). Nesten 90 prosent av kandidatene sa at dette var "viktig" eller hadde "noen betydning". Det finnes altså jobber som kandidatene har søkt på, men de har tapt i konkurransen om dem. Dette er imidlertid mer en beskrivelse av at det er vanskelig å få jobb enn en årsak til hvorfor det er vanskelig.

For mange var problemet knyttet til *lav geografisk mobilitet*. Halvparten av kandidatene både med høyere og lavere grad (henholdsvis 50 og 52 prosent) sa at det at ektefelles eller samboers arbeid eller utdanning bandt dem til et spesielt sted, var viktig eller hadde noen betydning (tabell 4.4.). Blant DH-kandidatene

var det færre som la vekt på denne årsaken (35 prosent). Dette tilsvarer omtrent resultatene for 1981-kullet (NAVF's utredningsinstitutt 1983, tabell 4.4.). Som i 1981, var det særlig kvinner som hadde problemer med å flytte dit jobbene var, 58 prosent av kvinnene som hadde hatt vansker, la vekt på dette. Tilsvarende prosent for mennene var 39. Blant de største gruppene som i 1982 hadde hatt vansker, var dette særlig et problem for mange humanister, realister, landbrukskandidater og cand.mag. i filologi. Av disse la 48-60 prosent vekt på denne årsaken. Men det gjaldt også mange av de mindre kandidatgruppene. Den ble nevnt av 13 av 15 psykologer som hadde hatt vansker, 11 av 14 pedagoger, 6 av 9 veterinærer, 8 av 10 farmasøyter, 7 av 9 arkitekter og 6 av 8 interfakultær cand.mag. (tabell 4.4.).

I tråd med dette var det også store grupper som ikke hadde funnet arbeid på det ønskede stedet. Blant kandidater med høyere grad sa 53 prosent at denne årsaken var viktig eller hadde noen betydning, blant dem med lavere grad 61 prosent og blant DH-kandidatene 59 prosent (tabell 4.4.). Blant kandidater med høyere grad var det stort sett de samme gruppene som la vekt på at ektefelle/samboer bandt dem til et bestemt sted, som også i stor grad nevnte denne årsaken.

Noe over halvparten av alle kandidatene sa at problemene deres hang sammen med at de var *kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt*. Særlig gjaldt dette mange med realfag eller tekniske fag. Således var det blant kandidater med høyere grad 57 av 87 realister, 32 av 39 tannleger og 14 av 17 sivilingeniører som sa at denne årsaken var viktig eller hadde noen betydning. Også humanistene la vekt på dette, og til dels i større grad enn tilfellet var for 1981-kandidatene. Således var det over 60 prosent av humanister både med høyere og lavere grad og DH-kandidater med humanistiske fag som sa at denne årsaken var viktig eller hadde noen betydning.

Forhold som angår bolig, lønn, arbeidstid og karakterer, spilte mindre rolle for de fleste kandidatene. Det var bare 8 prosent som la vekt på vansker med å skaffe bolig, 10 prosent som sa at lønnstilbudet var for lavt, 19 prosent som mente at dårlige karakterer spilte en rolle og 4 prosent som oppgav deltid i forbindelse med omsorgsforpliktelser. Selv om dårlige karakterer spilte liten rolle for de fleste grupper, var det likevel 71 prosent av juristene som hadde hatt vansker, som sa at denne årsaken var viktig eller hadde noen betydning (tabell 4.4.).

Tabell 4.1. Kandidater fra vårkullene 1981-82 som svarte «ja» på spørsmålet om de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november.

Kandidatgruppe	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere)		Antall kandidater som hadde hatt vansker med å få arbeid		Kandidater som hadde hatt vansker, i prosent av de arbeidssøkende ¹⁾	
	1981	1982	1981	1982	1981	1982
KANDIDATER I ALT	1 688	1 741	501	644	30	37
HØYERE GRAD	1 149	1 163	279	375	24	32
Filologer (Cand.philol.)	95	128	40	53	42	41
Filologer (Mag.art.)	11	12	3	6		
Teologer	29	18	7	4		
Realister (Cand.real./cand.scient.)	192	200	50	87	26	44
Jurister	160	147	27	41	17	28
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	14	20	1	3		
Psykologer	42	42	22	15		
Sosiologer	23	19	2	7	27	30
Statsvitere	16	23	3	3		
Pedagoger	24	28	5	14		
Samfunnsvitere ellers	12	14	3	2		
Tannleger	66	58	39	39	59	67
Veterinærer	16	17	1	9		
Farmasøyer	26	25	5	10	(19)	(40)
Siviløkonomer	122	117	10	9	8	8
Sivilingeniører	105	100	19	17	18	17
Arkitekter	46	24	14	9	(30)	(38)
Landbrukskandidater	150	171	28	47	19	27
LAVERE GRAD	183	200	84	107	46	54
Filologer (Cand.mag.)	119	133	58	71	49	53
Realister (Cand.mag.)	25	20	12	11	(48)	(55)
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	17	27	5	15		
Interfakultær (Cand.mag.)	18	15	9	8		
Exam.oecon.	4	5	—	2		
DISTRIKTSHØGSKOLE-KANDIDATER	356	378	138	162	39	43
Humanistiske fag	40	48	22	35	(55)	(73)
Økonomiske fag	116	120	29	37	25	31
Samfunnsfag	53	47	28	28	53	(60)
Media/Komm.fag	14	20	6	10		
Datafag	42	63	5	11	(12)	17
Nat. vit. fag	35	21	12	13	(34)	(62)
Natur/Miljøvern fag	25	13	20	11		
Samferdselsfag	31	46	16	17	(52)	(37)

¹⁾ Parentes refererer til grupper med 20–49 kandidater, se avsnitt 2.1.

Tabell 4.2. Kandidater fra vårkullene 1976-82 som pr. 15. november var «arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen», sett i forhold til antall kandidater fra kullet som meldte seg på arbeidsmarkedet.

Kandidatgruppe	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere) ¹⁾							Antall «arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen» ¹⁾							«Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen» i prosent av de arbeidssøkende ²⁾							
	V-76	V-77	V-78	V-79	V-80	V-81	V-82	V-76	V-77	V-78	V-79	V-80	V-81	V-82	V-76	V-77	V-78	V-79	V-80	V-81	V-82	
KANDIDATER I ALT	1398	1413	1528	1480	1624	1688	1741	205	143	167	157	160	212	291	15	10	11	11	10	13	17	
HØYERE GRAD	986	932	971	938	1107	1149	1163	108	81	90	69	77	80	126	11	9	9	7	7	7	11	
Filologer (Cand.philol.)	146	121	108	123	115	95	128	18	6	11	12	15	15	20	12	5	10	10	13	16	16	
Filologer (Mag.art.)	12	12	20	9	15	11	12	1	3	1	—	1	1	5								
Teologer	...	...	...	...	22	29	18	...	...	...	...	1	—	2	...	...	...	...	(5)	(—)		
Realister (Cand.real./cand.scient.)	129	134	148	146	167	192	200	11	12	9	4	9	23	35	9	9	6	3	5	12	18	
Jurister	170	149	188	175	163	160	147	26	21	37	22	15	10	17	15	14	20	13	9	6	12	
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	33	34	28	26	25	14	20	5	3	2	4	1	1	2								
Psykologer	38	42	32	31	52	42	42	2	1	3	2	2	3	5								
Sosiologer	14	11	18	18	19	23	19	3	1	2	1	2	1	2								
Statsvitere	19	13	13	20	17	16	23	1	—	—	—	2	1	—	9	5	7	7	5	6	7	
Pedagoger	19	25	13	15	34	24	28	—	1	—	1	1	2	1								
Samfunnsvitere ellers	...	...	...	...	...	12	14	...	...	...	...	...	—	—								
Tannleger	...	...	...	...	48	66	58	...	...	...	...	...	1	6	5	...	...	...	...	(2)	9	9
Veterinærer	16	13	9	12	9	16	17	—	—	—	—	1	—	3								
Farmasøyter	15	22	24	26	31	26	25	—	1	1	1	1	—	3		(5)	(4)	(4)	(3)	(—)	(12)	
Siviløkonomer	74	71	75	77	95	122	117	2	5	3	3	2	2	5	3	7	4	4	2	2	4	
Sivilingeniører	111	110	95	79	123	105	100	16	16	6	7	7	7	6	14	15	6	9	6	7	6	
Arkitekter	46	34	45	28	34	46	24	6	3	6	2	4	2	2	(13)	(9)	(13)	(7)	(12)	(4)	(8)	
Landbrukskandidater	144	141	155	153	138	150	171	17	8	9	10	12	6	13	12	6	6	7	9	4	8	
LAVERE GRAD	191	233	220	208	168	183	200	50	34	29	37	29	54	73	26	15	13	18	17	30	37	
Filologer (Cand.mag.)	132	162	148	132	125	119	133	35	20	18	24	22	42	45	27	12	12	18	18	35	34	
Realister (Cand.mag.)	35	36	31	42	23	25	20	6	8	—	6	4	6	9	(17)	(22)	(—)	(14)	(17)	(24)	(45)	
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	21	30	36	25	18	17	27	9	6	11	7	3	3	12	(43)	(20)	(31)	(28)			(44)	
Interfakultær (Cand.mag.)	...	...	...	...	...	18	15	...	...	...	...	...	2	5								
Exam.oecon.	3	5	5	9	2	4	5	—	—	—	—	—	1	2								
DISTRIKTS-HØGSKOLE-KANDIDATER³⁾	221	248	337	334	349	356	378	47	28	48	51	54	78	92	21	11	14	15	15	22	24	
Humanistiske fag						40	48						15	19						(38)	(40)	
Økonomiske fag						116	120						8	25						7	21	
Samfunnsfag						53	47						17	17						32	(36)	
Media/Komm.fag						14	20						5	5								
Datafag						42	63						1	4						(2)	6	
Nat.vit.fag						35	21						7	9						(20)	(43)	
Natur/Miljøvern fag						25	13						16	5								
Samferdselsfag						31	46						9	8						(29)	(17)	

¹⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon.

²⁾ Parentes refererer til grupper med 20-49 kandidater, se avsnitt 2.1.

³⁾ DH-kandidatene er ikke før 1981 skilt på fagområde.

Tabell 4.3. Kandidater fra vårkullene 1981-82 som var hovedsakelig arbeidsledige ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november).

Kandidatgruppe	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere)			Antall arbeidsledige kandidater 1982			Arbeidsledige i prosent av de arbeidssøkende ¹⁾	
	1981 I alt	1982		I alt	Kvinner	Registrert ved Arbeidsformidlingen	1981	1982
		I alt	Kvinner					
KANDIDATER I ALT	1688	1741	582	81	26	45	2	5
HØYERE GRAD	1149	1163	339	42	10	21	2	4
Filologer (Cand.philol.)	95	128	46	6	3	2	1	5
Filologer (Mag.art.)	11	12	5	2	—	2		
Teologer	29	18	5	—	—	—		
Realister								
(Cand.real/cand.scient.)	192	200	35	6	—	3	2	3
Jurister	160	147	42	4	1	3	4	3
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	14	20	5	1	—	—		
Psykologer	42	42	16	2	—	1		
Sosiologer	23	19	6	1	1	—		
Statsvitere	16	23	6	—	—	—	2	3
Pedagoger	24	28	16	1	—	1		
Samfunnsvitere ellers	12	14	2	—	—	—		
Tannleger	66	58	40	2	1	1	6	3
Veterinærer	16	17	8	2	1	—		
Farmasøytter	26	25	20	1	—	—	(—)	(4)
Siviløkonomer	122	117	26	2	—	—	1	2
Sivilingeniører	105	100	12	5	—	5	3	5
Arkitekter	46	24	11	2	2	—	(4)	(8)
Landbrukskandidater	150	171	38	5	1	3	1	3
LAVERE GRAD	183	200	104	14	7	7	3	7
Filologer (Cand.mag.)	119	133	80	7	5	2	3	5
Realister (Cand.mag.)	25	20	7	4	1	3	(4)	(20)
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	17	27	7	2	—	2		
Interfakultær (Cand.mag.)	18	15	8	1	1	—		
Exam.oecon.	4	5	2	—	—	—		
DISTRIKTSHØGSKOLEKANDIDATER	356	378	139	25	9	17	3	7
Humanistiske fag	40	48	32	5	4	1	(8)	(10)
Økonomiske fag	116	120	37	8	2	5	—	7
Samfunnsfag	53	47	19	2	—	2	8	(4)
Media/komm.fag	14	20	8	1	—	—		
Datafag	42	63	21	1	1	1	(—)	2
Nat.vit.fag	35	21	3	4	—	4	(—)	(19)
Natur/miljøvern fag	25	13	5	1	1	1		
Samferdselsfag	31	46	14	3	1	3	(10)	(7)

¹⁾ Parentes refererer til grupper med 20-49 kandidater, se avsnitt 2.1.

Tabell 4.4. Årsaker til at kandidater fra vårkullet 1982 hadde hatt «vansker med å få arbeid» i perioden etter eksamen og fram til 15. november 1982. Antall kandidater som oppgav at den enkelte årsak var «viktig» eller hadde «noen betydning».¹⁾

Kandidatgruppe	Årsaker til vansker									
	Antall kandidater som hadde hatt vansker, i alt ¹⁾	Ektefelle/samboers arbeid/utdanning binder til et spesielt sted	Har ikke funnet arbeid på det ønskede stedet	Vanskelig å skaffe bolig der arbeid er tilbudt	Ønsker annen type arbeid enn det som er tilbudt	Er tilbudt arbeid, men lønstilbudet var for lavt	Er kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt	Har for dårlige karakterer	Konkurrerer med folk med lengre ansiennitet	Ønsker deltid på grunn av omsorgsforpliktelser
KANDIDATER I ALT	642	301	358	54	219	67	360	120	565	28
HØYERE GRAD	375	189	199	26	105	27	211	84	338	18
Humanister ²⁾	63	32	38	5	15	3	39	6	57	5
Realister	87	42	44	5	33	4	57	11	78	3
Jurister	41	16	19	3	11	5	9	29	33	4
Psykologer	15	13	10	1	3	—	3	—	14	1
Pedagoger	14	11	8	—	7	2	6	—	11	1
Samfunnsvitere ellers ³⁾	15	7	9	—	4	—	8	2	14	1
Tannleger	39	13	13	1	1	2	32	5	38	1
Veterinærer	9	6	4	—	5	—	4	4	9	—
Farmasøyter	10	8	5	—	2	—	5	1	9	—
Siviløkonomer	9	2	7	1	2	1	4	6	9	—
Sivilingeniører	17	4	7	1	7	6	14	7	13	—
Arkitekter	9	7	7	2	2	—	6	2	9	—
Landbrukskandidater	47	28	28	7	13	4	24	11	44	2
LAVERE GRAD	105	55	64	9	42	13	59	9	92	7
Filologer (Cand.mag.)	71	39	44	7	30	6	46	6	64	6
Realister (Cand.mag.)	11	5	6	—	4	2	5	2	8	1
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	15	5	10	—	6	3	4	1	12	—
Interfakultær (Cand.mag.)	8	6	4	2	2	2	4	—	8	—
DISTRIKTSHØGSKOLE-KANDIDATER	162	57	95	19	72	27	90	27	135	3
Humanistiske fag	35	12	23	4	17	8	23	2	30	1
Økonomiske fag	37	15	23	7	11	6	18	7	32	1
Samfunnsfag	28	11	17	2	12	4	17	3	22	1
Media/Komm.fag	10	4	5	1	3	2	4	—	8	—
Datafag	11	3	4	1	3	1	3	5	8	—
Nat.vit.fag	13	5	8	2	8	1	9	5	12	—
Natur/Miljøvern fag	11	3	4	—	6	—	8	—	8	—
Samferdsel	17	4	11	2	12	5	8	5	15	—

¹⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon.

²⁾ Filologer (cand. philol., mag. art.), teologer.

³⁾ Sosialøkonomer, sosiologer, statsvitere, «samfunnsvitere ellers».

5. Kandidatgruppenes fordeling på næringssektorer

5.1. Innledning

Vi ser her på de nye kandidatenes fordeling på ulike næringssektorer ca. et halvt år etter avsluttet studium. I tabell 5.1. er enkelt næringer gruppert i seks sektorer (fem offentlige og en privat), henholdsvis universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter, skolen, statsadministrasjonen, fylkes- og kommuneadministrasjonen, offentlig sektor ellers og privat sektor. De enkelt næringer som inngår i de ulike sektorer, fremgår av avsnitt 2.2. og en mer detaljert tabell over 1982-kandidatenes fordeling på næring og kjønn som er presentert i vedlegg 2, tabell 3.

Som nevnt i avsnitt 2.2., er samferdsel fra 1981 delt i en offentlig og privat del. For enkelte grupper kan dette føre til at andelen i privat sektor blir noe lavere enn den ville vært om samferdsel, som tidligere, ble klassifisert i sin helhet under privat virksomhet. For de fleste grupper har dette bruddet med tidligere praksis imidlertid liten betydning siden det i henholdsvis 1981 og 1982 var bare 8 nye kandidater som gikk til offentlig samferdsel (tabell 3, vedlegg 2, se også NAVF's utredningsinstitutt 1983, tabell 2, vedlegg 2).

5.2. Generell utvikling

I 1970- og begynnelsen av 1980-årene har de fleste nyuteksaminerte kandidater med høyere eller lavere grad vært ansatt i *offentlig sektor* ca. et halvt år etter eksamen (tabell 5.1.). For kandidater med lavere grad har andelen ligget på ca. 90 prosent i alle år bortsett fra 1980 og 1982 da den gikk ned til henholdsvis 83 og 78 prosent. Jevnt over har ca. 75 prosent av kandidater med høyere grad vært ansatt i offentlig sektor. De tre siste årene har andelen vært synkende slik at det i 1980 var 69 og i 1981 og 1982 henholdsvis 67 og 62 prosent i denne sektoren. Størstedelen av DH-kandidatene har i hele perioden vært ansatt i *privat sektor*. Andelen har ligget på 67-68 prosent, bortsett fra en viss nedgang i 1975 og 1978 (tabell 5.1.,

se også NAVF's utredningsinstitutt 1977, tabell D, NAVF's utredningsinstitutt 1980, tabell 3.2. For vårkullet 1982 se også tabell 3, vedlegg 2).

Bortsett fra privat sektor er nyuteksaminerte kandidater med høyere grad særlig å finne ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter, i skolen og i statsadministrasjonen. Andelen ved *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter* har gått noe ned fra 1979 og var i 1981 og 1982 henholdsvis 19 og 18 prosent. Også når det gjelder skolen, har det vært en forholdsvis sterk nedgang fra 1975. Da var 23 prosent med høyere grad i skolen. De siste tre årene har andelen variert mellom 13 og 15 prosent. *Statsadministrasjonen* har hatt et stabilt tilsig av nye kandidater med høyere grad siden 1975, stort sett rundt 21 prosent av de yrkesaktive. I 1980 og 1982 lå andelen noe lavere (17 prosent).

For kandidater med lavere grad har *skolen* vært hovedarbeidsområdet. Fram til 1980 var 60-70 prosent her, men andelen sank til 52 og 54 prosent i henholdsvis 1981 og 1982. I forhold til tidligere år var en forholdsvis stor prosentandel av kandidatene fra 1982 i privat sektor (21 prosent). Som nevnt, er det relativt få DH-kandidater i offentlig sektor. De ca. 30 prosentene som er der, er spredt forholdsvis jevnt på alle sektorer (tabell 5.1.).

DH-kandidater i privat sektor er de siste fem årene gått hovedsakelig til industri, oljeutvinning og bergverk, varehandel, samferdsel og forretningsmessig tjenesteyting (tabell 3, vedlegg 2).

5.3. Utviklingen for enkelte kandidatgrupper

For de enkelte kandidatgruppene har utviklingen med hensyn til sektortilknytning vært til dels svært forskjellig. Vi skal her se nærmere på noen av de største gruppene uteksaminert fra universitetene (tabell 5.1.).

Filologer

For både cand.philol. og cand.mag. har *skolen* vært den viktigste arbeidsplassen i perioden 1973 til 1982 idet 70-80 prosent av de nyuteksaminerte kandidatene har gått dit. For

filologer med høyere grad ser det ut til at skolen har tapt noe terreng på slutten av 1970-tallet og i begynnelsen av 1980-årene (NAVF's utredningsinstitutt 1980, tabell 3.2.). For filologer med lavere grad var andelen i skolen i perioden 1973-1982 høyest i 1978 med 87 prosent. Siden det året har det vært nedgang, spesielt fra 1980 til 1981 da andelen sank med 10 prosentenheter fra 77 til 67. Prosentandelen gikk ytterligere ned i 1982 til 61. Filologer med lavere grad har i større grad enn de med høyere grad gått til *privat sektor*. For cand. mag. lå andelen stabilt på 12-13 prosent fra 1979 til 1981, mens den for 1982-kandidatene økte til 20 prosent. For cand. philol. har andelen de siste fire årene vært til dels godt under halvparten av dette.

Realister

Universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter har vært den viktigste næringssektoren for nyuteksaminerte realister med høyere grad. I perioden 1973-1981 fant 40-50 prosent av de nyuteksaminerte arbeid her. For 1982-kullet gikk andelen noe ned i forhold til tidligere år til 38 prosent. Også *skolen* har vært en viktig arbeidsplass og tatt 20-35 prosent av kandidatene i tilsvarende periode. Som for filologene ser det også for realistene ut til at skolen er i ferd med å absorbere mindre andeler av kandidatene. *Statsadministrasjonen* får et jevnt tilsig av nyuteksaminerte realister med høyere grad. Andelen har variert noe, men ofte ligget på 7-8 prosent. I 1982 økte den til 11 prosent som er høyere enn i tidligere år. *Privat sektor* har større betydning for realister med høyere grad enn for cand.philol., og det ser ut til at andelen av nyuteksaminerte realister i privat sektor er økende. I 1980 og 1981 var andelen henholdsvis 23 og 20 prosent, som var høyere enn det som var vanlig i 1970-årene. Rekrutteringen til privat sektor var enda noe sterkere i 1982 da 25 prosent av de nyuteksaminerte realistene gikk dit (tabell 5.1.).

Den viktigste sektoren for realister med lavere grad er *skolen* der 60-70 prosent av de yrkesaktive kandidatene som oftest har fått arbeid. Men både i 1981 og 1982 gikk forholdsvis færre kandidater til denne sektoren. I 1981 gjaldt det 7 av 19 yrkesaktive, i 1982 5 av 11.

Som for realister med høyere grad er *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter*, samt *privat sektor* viktige næringer for dem med lavere grad.

Jurister

De fleste nyuteksaminerte juristene går inn i *statsadministrasjonen*. Mellom 1973 og 1977 varierte andelen mellom ca. 70 og 75 prosent (NAVF's utredningsinstitutt 1977, tabell D, NAVF's utredningsinstitutt 1980, tabell 3.2.). Fra 1978 til 1980 lå den noe lavere (mellom 64 og 67 prosent) mens den i 1981 igjen var oppe i 75 prosent. I 1982 var det en forholdsvis sterk nedgang i rekrutteringen til statsadministrasjonen idet bare 57 prosent av de yrkesaktive juristene gikk dit. Andelen i *privat sektor*, som etter statsadministrasjonen er viktigst for nyuteksaminerte jurister, lå i siste halvdel av 1970-tallet stort sett på 17 prosent. I 1980 var andelen noe høyere (22 prosent) og representerte en økning på 10 prosentenheter i forhold til 1979, mens den i 1981 igjen lå på samme nivå som i slutten av 1970-årene. I 1982 var prosentandelen i privat sektor økt til 26 slik at andelen det året var høyere enn noen gang tidligere i undersøkelsesperioden. Som i slutten av 1970-årene gikk 3 prosent av kandidatene i 1982 til *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter* (tabell 5.1.).

Samfunnsvitere (psykologer, sosiologer, statsvitere og pedagoger)

De viktigste næringssektorene for samfunnsvitere med høyere grad på 1970- og begynnelsen av 1980-tallet er *offentlig forvaltning, universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter*, samt *skolen*. Sammenliknet med andre faggrupper går få til *privat virksomhet*, 9 prosent av de yrkesaktive 1982-kandidatene (tabell 5.2.). Mens det fra 1980 til 1981 var en forholdsvis sterk økning i andelen som gikk til offentlig forvaltning, fra 29 til 46 prosent, var rekrutteringen til denne sektoren blant 1982-kandidatene gått ned til 36 prosent som var sammenliknbart med det som var vanlig i slutten av 1970-årene. Fra 1977 til 1981 var det en nedgang i rekrutteringen av samfunnsvitere til skolen fra 18 til 10 prosent. Imidlertid økte prosentandelen igjen i 1982 til 16. Universite-

Tabell 5.1. Yrkesaktive kandidater uteksaminert våren 1979–82 fordelt etter den næringssektor de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november). Personer.

Kandidatgruppe	Antall yrkesaktive kandidater i alt				Universiteter, høyskoler og forskningsinst.				Skolen				Statsstrasser ¹⁾	
	V-79	V-80	V-81	V-82	V-79	V-80	V-81	V-82	V-79	V-80	V-81	V-82	V-79	V-80
KANDIDATER I ALT	1323	1464	1467	1448	248	255	230	197	293	252	216	232	204	212
HØYERE GRAD	869	1030	1064	1035	224	236	203	182	161	148	133	154	179	176
Filologer (Cand.philol.)	111	100	80	108	16	12	9	11	85	73	60	78	5	6
Filologer (Mag.art.)	9	14	10	7	4	8	4	6	2	1	1	—	—	—
Teologer	—	21	29	16	—	1	1	—	—	2	1	—	—	—
Realister (Cand.real./cand.scient.)	142	158	169	165	77	71	69	63	44	39	45	38	4	8
Jurister	153	148	148	129	6	5	—	4	2	1	—	2	102	98
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	22	24	13	18	3	8	2	1	—	1	—	—	10	10
Psykologer	29	50	39	37	5	4	8	2	—	2	1	3	2	1
Sosiologer	17	17	22	17	9	10	11	10	4	2	1	2	1	1
Statsvitere	20	15	15	23	8	10	5	9	—	—	—	1	7	4
Pedagoger	14	33	22	27	3	8	3	4	7	10	8	11	1	1
Samfunnsvitere ellers	—	—	12	14	—	—	2	8	—	—	3	1	—	—
Tannleger	—	47	59	53	—	1	—	—	—	—	—	1	—	2
Veterinærer	12	8	16	14	1	—	3	1	—	—	—	—	—	—
Farmasøyter	25	30	26	22	4	4	4	1	—	—	—	—	1	1
Siviløkonomer	74	93	120	111	9	14	9	4	6	3	1	3	11	8
Sivilingeniører	72	116	97	94	36	53	40	28	—	—	—	1	2	7
Arkitekter	26	30	44	22	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—
Landbrukskandidater	143	126	143	158	41	25	33	29	11	14	12	13	33	29
LAVERE GRAD	171	139	127	127	11	5	15	6	118	96	66	68	10	4
Filologer (Cand.mag.)	108	103	75	88	2	4	3	3	83	79	50	54	1	1
Realister (Cand.mag.)	36	19	19	11	6	1	7	2	26	13	7	5	—	—
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	18	15	14	15	2	—	4	—	7	4	2	5	5	1
Interfakultær (Cand.mag.)	—	—	16	10	—	—	1	—	—	—	7	4	—	—
Exam.oecon.	9	2	3	3	1	—	—	1	2	—	—	—	4	2
DISTRIKTSHØGSKOLEKANDIDATER²⁾	283	295	276	286	13	14	12	9	14	8	17	10	15	32
Humanistiske fag			25	29			—	—			3	2		
Økonomiske fag			106	95			2	—			3	3		
Samfunnsfag			36	30			2	1			7	2		
Media/Komm.fag			9	15			—	1			1	1		
Datafag			41	59			5	3			1	—		
Nat.vit.fag.			28	12			1	1			—	—		
Natur/Miljøvern			9	8			2	1			2	2		
Samferdselsfag			22	38			—	2			—	—		

¹⁾ Se avsnitt 2.2 og tabell 3, vedlegg 2, for gruppering av næring.

²⁾ DH-kandidatene er ikke før 1981 skilt på fagområder.

		Næringssektor												Uoppgitt			
Administrasjonen		Fylkes- og kommuneadministrasjonen				Offentlig sektor ellers				Privat sektor							
V-81	V-82	V-79	V-80	V-81	V-82	V-79	V-80	V-81	V-82	V-79	V-80	V-81	V-82	V-79	V-80	V-81	V-82
246	208	82	79	94	95	75	114	124	104	418	545	542	601	3	7	15	11
226	173	54	53	62	69	39	93	94	68	210	321	341	382	2	3	5	7
1	4	2	2	4	5	1	3	2	3	2	4	4	7	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	2	4	3	1	1	1	-	-	-	-	-	-
1	1	..	-	-	-	..	13	21	10	..	4	5	5	..	1	-	-
11	18	2	2	3	2	2	1	7	2	12	37	34	42	1	-	-	-
111	73	17	7	7	11	8	5	5	5	18	32	25	34	-	-	-	-
10	10	1	1	-	1	2	2	-	2	5	2	-	3	1	-	1	1
2	2	11	18	18	17	10	20	7	9	1	5	2	4	-	-	1	-
3	1	-	-	4	-	1	3	1	1	2	1	2	3	-	-	-	-
10	7	2	1	-	3	-	-	-	2	3	-	-	1	-	-	-	-
4	-	3	7	4	7	-	4	2	4	-	3	-	1	-	-	1	-
2	1	..	..	2	3	..	..	1	-	..	..	2	1	..	..	-	-
8	10	..	-	-	-	..	26	32	15	..	18	19	27	..	..	-	-
-	-	-	-	-	-	4	4	3	4	7	4	10	8	-	-	-	1
2	-	-	-	-	-	3	1	-	1	17	24	20	20	-	-	-	-
15	6	3	1	1	2	3	6	7	4	42	60	87	91	-	1	-	1
5	3	-	1	2	2	1	1	1	3	33	54	49	56	-	-	-	1
-	-	1	1	7	1	-	-	1	1	23	27	36	19	-	-	-	-
41	37	12	12	8	15	2	-	1	1	44	45	46	60	-	1	2	3
9	7	3	5	7	4	8	5	10	14	21	23	15	27	-	1	5	1
2	1	1	2	2	2	7	4	4	9	14	12	10	18	-	1	4	1
2	-	-	-	-	-	-	-	2	1	4	5	1	3	-	-	-	-
3	3	2	3	1	1	1	1	-	2	1	6	4	4	-	-	-	-
1	1	..	..	4	1	..	..	2	2	..	..	-	2	..	..	1	-
1	2	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
11	28	25	21	25	22	28	16	20	22	187	201	186	192	1	3	5	3
1	-	-	-	4	7	-	-	7	7	-	-	10	13	-	-	-	-
3	7	-	-	5	6	-	-	2	4	-	-	89	74	-	2	1	-
4	13	-	-	14	6	-	-	4	2	-	-	5	6	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	4	6	-	-	3	5	-	1	1	-
1	3	-	-	-	1	-	-	2	2	-	-	32	50	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	25	11	-	1	-	-
2	3	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	1	1	-
-	2	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	21	33	-	-	-	-

ter, høyskoler og forskningsinstitutter tok en mindre andel av de nyuteksaminerte i 1982 (24 prosent) enn i de foregående år.

Tannleger

I de tre årene tannlegene har vært med i arbeidsmarkedsundersøkelsen, har store andeler av denne gruppen avtjent verneplikten umiddelbart etter avsluttet studium (i 1982 35 prosent av kullet). De nyuteksaminerte som gikk ut i yrkeslivet i 1980 og 1981, henholdsvis 47 og 59 kandidater, arbeidet hovedsakelig i *offentlig sektor ellers* (55 og 54 prosent), dvs. i helse- og veterinærtjenesten. Det så da ut til å være vanskeligere for tannlegene å finne jobb i *privat sektor*. Imidlertid var det en forholdsvis sterk økning for 1982-kullet i prosentandelen som gikk til privat sektor, fra 32 prosent i 1981 til 51 prosent i 1982 (tabell 3, vedlegg 2). I tråd med at tannlegene har forholdsvis store problemer på arbeidsmarkedet (tabell 4.1. og 4.2.), merker vi oss økningen av andelen kandidater i statsadministrasjonen. I 1982 var 10 personer eller 19 prosent av de yrkesaktive her. Alle disse, hvorav 8 var kvinner, arbeidet som tannleger i Forsvaret, alle i midlertidig arbeid.

Økonomer (sosial- og siviløkonomer)

Disse to gruppene kan erstatte hverandre i svært mange jobber. Analyser av annonser for ledige stillinger viser at det er få jobber som bare er forbeholdt den ene gruppen alene (NAVF's utredningsinstitutt 1982, figur 3.1. og s. 35-36). Likevel går de nyuteksaminerte kandidatene til svært ulike næringer. Sosialøkonomene (cand.oecon., cand.polit.) har i alle år hatt *statsadministrasjonen* som hovedarbeidsområde (tabell 5.1.). Til tross for at tallene er små og resultatene derfor forbundet med usikkerhet, er det en økende andel av de synkende kull av nye sosialøkonomer som finner sin arbeidsplass der. For nyuteksaminerte siviløkonomer derimot er det *private næringsliv* viktigst. Andelen har vært sterkt økende fra 1978 etter en viss nedgang i midten av 1970-årene. Med 82 prosent i privat virksomhet i 1982 var andelen høyere enn noen gang tidli-

gere i registreringsperioden. Andelen som går til statsadministrasjonen, er svært liten i forhold til sosialøkonomene, skjønt den har som oftest ligget på 10-15 prosent av kullet. I antall personer er likevel dette ikke så forskjellig fra sosialøkonomene som utgjør langt færre nye kandidater hvert år.

Sivilingeniører

I 1970-årene har noe over halvparten av de nye sivilingeniørene gått til *offentlig sektor*. I 1981 lå det offentlige og private nokså likt, med 51 prosent av sivilingeniørene i privat virksomhet. Dette var en økning på 4 prosentenheter fra 1980. Økningen fortsatte slik at det i 1982 var 60 prosent av de ferske sivilingeniørene som gikk inn i privat virksomhet (tabell 5.1.). Forøvrig er langt den største gruppen ansatt ved *universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter*, i perioden 1975-80 varierende mellom 45 og 50 prosent. Dette var nokså likt med cand.real. i samme periode. I 1982 var andelen for sivilingeniører gått ned til 30 prosent av de nyuteksaminerte. Som tabell 3 (vedlegg 2) viser, fordelte disse seg forholdsvis likt mellom henholdsvis universiteter/høyskoler og forskningsinstitutter. Blant kandidater som i 1982 gikk til *privat sektor*, var de to største gruppene i industri (34 prosent) og forretningsmessig tjenesteyting (ca. 43 prosent). I forhold til 1981-kullet var dette en økning på 10 prosentenheter i andelen som gikk til forretningsmessig tjenesteyting.

Landbrukskandidater

De fleste nyuteksaminerte landbrukskandidater er ansatt i *offentlig virksomhet* ca. et halvt år etter eksamen. De siste fire årene har andelen ligget på ca. 60-70 prosent (tabell 5.1.). Av disse er de fleste i *offentlig forvaltning*. Siden midten av 1970-tallet har andelen i statsadministrasjonen variert mellom 20 og 25 prosent. Fra 1980 til 1981 økte den fra 23 til 29 prosent for deretter igjen å synke til 23 prosent i 1982. I fylkes- og kommuneadministrasjonen har prosentandelen variert mellom 6 og 10 i alle år bortsett fra 1978 da den var oppe i 16. Etter en viss økning fram til midten av 1970-årene, har andelen som går til *univer-*

siteter, høyskoler og forskningsinstitutter senere gått ned og var med 18 prosent i 1982 noe lavere enn i tidligere år. Fra 1978 har nye landbrukskandidater i økende grad gått til *privat virksomhet*. I 1982 gjaldt dette 38 prosent

av kandidatene. De fleste av disse var i industri og varehandel. Det var bare 6 av de nyutdannede landbrukskandidatene fra 1982 som arbeidet i jordbruk, skogbruk og fiske (tabell 3, vedlegg 2).

Tabell 5.2. Yrkesaktive samfunnsvitere¹⁾ med høyere grad fra vårkullene 1972–82 prosentfordelt på næringssektorer ca. et halvt år etter eksamen.

Næringssektor	Vårkullet										
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982
ANTALL KANDIDATER I ALT	64	74	56	84	84	88	70	80	115	98	104
Sum, prosent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter	39	30	30	25	25	28	34	31	28	28	24
Skolen	6	16	5	19	14	18	13	14	12	10	16
Off. forvaltning ²⁾	33	41	45	40	36	33	30	34	29	46	36
Off. sektor forøvrig	20	12	13	10	18	16	19	14	23	10	15
Privat sektor	2	1	7	6	7	5	4	7	8	4	9
Uoppgitt	..	..	..	..	—	—	—	—	—	2	—

¹⁾ Psykologer, sosiologer, statsvitere og pedagoger.

²⁾ Statsadministrasjonen og fylkes- og kommuneadministrasjonen.

6. Lønnsutvikling

Ved den årlige undersøkelsen av arbeidsmarkedet for nyuteksaminerte kandidater blir kandidatene bedt om å oppgi hva de tjener brutto pr. måned (eksklusive ekstraintekter). Tabell 6.1. viser gjennomsnittlig brutto månedslønn for yrkesaktive kandidater fra de ulike gruppene i perioden 1973-82 (tallene er rundet av til nærmeste hele ti-krone, se også avsnitt 2.2.). Utviklingen over en lengre periode er her mest interessant siden endringer fra et år til et annet kan være sterkt influert av tilfeldigheter.

Hovedgrupper av kandidater

Som vi ser av tabell 6.1., har kandidater med høyere grad i gjennomsnitt tjent mer i alle årene 1973-82 enn de med lavere grad, som igjen har hatt høyere lønn enn DH-kandidatene. Blant de nyuteksaminerte kandidatene er det de fra distriktshøgskolene som har hatt den beste utviklingen i begynnerlønn i 1970-årene. Bruker vi 1973 som utgangspunkt (1973 = 100), har denne gruppen fra 1973 til 1982 hatt en lønnsøkning på 166 prosent. Dette er en sterkere utvikling enn gjennomsnittet både for kandidater med lavere grad (132 prosent) og høyere grad (141 prosent) i tilsvarende periode. Noe av forklaringen kan ligge i at kandidatene fra DH-skolene var forholdsvis ferske på arbeidsmarkedet i 1973. De første skolene ble etablert bare fire år tidligere. Etter hvert som DH-systemet er blitt bygd ut med nye studieretninger og økning i studenttallene, har kandidatene gått inn på flere arbeidsmarkeder. Den relative lønnsforskjellen mellom DH-kandidatene og dem med henholdsvis høyere og lavere grad var også større i 1973 (høyere grad: 25 prosent, lavere grad: 17 prosent) enn i 1982 (høyere grad 13 prosent, lavere grad: 2 prosent). Til tross for en sterkere relativ vekst lå likevel gjennomsnittlig månedslønn for DH-kandidatene i 1982 fortsatt noe under gjennomsnittet for både høyere og lavere grad, selv om forskjellen var mindre enn i begynnelsen av 1970-årene.

De enkelte kandidatgruppene

Pedagoger, tannleger og sivilingeniører tjente mest i gjennomsnitt pr. måned i 1982, varie-

rende mellom ca. kr 10 200 og 11 700. Dette tilsvarte lønnstrinn 21-23 i det offentlige regulativet. For pedagogene ligger nok noe av forklaringen i at nesten alle (19 av 22 yrkesaktive på heltid) hadde hatt yrkeserfaring som hovedbeskjeftigelse før de avsluttet studiet. Av disse hadde 9 personer hatt slik yrkeserfaring i 5 år eller mer. Siden 21 av 22 pedagoger som arbeidet i heldagsstilling, var i offentlig virksomhet, har deres tidligere yrkeserfaring trolig gitt dem ansiennitetstillegg og dermed en høyere lønsplassering. For tannleger og sivilingeniører ligger noe av forklaringen i at forholdsvis store grupper av disse i 1982 var i privat virksomhet hvor lønningene var noe høyere enn i offentlig virksomhet (se nedenfor). Teologer, jurister og landbrukskandidater tjente minst blant høyere grads kandidater. Deres månedslønn lå mellom ca. kr 9 000 og 9 100, tilsvarende lønnstrinn 19. Blant DH-kandidatene var månedslønnen høyest blant dem med økonomiske fag, datafag og naturvitenskapelige fag, varierende mellom ca. kr 8 600 og 8 900, som tilsvarte lønnstrinn 17-18. De med naturvitenskapelige fag tjente like mye pr. måned som realister med lavere grad (dvs. kr 8 590), en gruppe utenfor DH-systemet som det er naturlig å sammenlikne med.

Blant de største kandidatgruppene med *høyere grad* har gjennomsnittlig månedslønn i perioden 1973-82 økt forholdsvis sterkest for sivilingeniører og siviløkonomer. Noe av forklaringen kan være at andelen i privat virksomhet i 1982 var høyere enn i noe tidligere år (henholdsvis 82 og 60 prosent av de yrkesaktive kandidatene, tabell 5.1.). Lønningene i privat sektor for nyutdannede siviløkonomer og sivilingeniører lå i 1982 noe høyere enn i offentlig virksomhet. Således tjente siviløkonomene i gjennomsnitt pr. måned kr 9 100 og kr 9 860 i henholdsvis offentlig og privat sektor, sivilingeniørene henholdsvis kr 9 620 og kr 10 920 (se også Skotheim S. og E. Utne (red.) 1984, under trykking). Svakest lønnsøkning har det vært for jurister og realister som har hatt henholdsvis 125 og 131 prosent økning fra 1973 til 1982. Dette lå under gjennomsnittlig økning for alle kandidater med høyere grad som var 141 prosent i samme periode.

Blant kandidater med *lavere grad* er det filologene som har økt sin månedslønn forholdsvis mest (137 prosent), samfunnsviterne minst (118 prosent) i perioden 1973 til 1982.

Fra 1981 til 1982 økte lønningene for alle kandidater samlet med 10 prosent. Det var ingen forskjell mellom høyere og lavere grad (henholdsvis 10 og 9 prosent, tabell 6.1.). Lønningene for DH-kandidatene hadde en noe

sterkere vekst med 14 prosent. Blant de største gruppene med høyere grad var det forholdsvis sterkest lønnsøkning for tannleger og sivilingeniører med 13-14 prosent. Deretter fulgte filologer (cand.philol.), psykologer og landbrukskandidater med en lønnsøkning på 11-12 prosent. Lavest blant de største gruppene finner vi realister, jurister og siviløkonomer med 9-10 prosent økning.

Tabell 6.1. Gjennomsnittlig brutto månedslønn (eksklusive ekstraintekter) pr. 15. november for kandidater uteksaminert våren 1973-82. (Lønnsberegningene er basert på kandidater i heldagsstilling.)

Kandidatgruppe	Gjennomsnittlig månedslønn, kr.									
	V-73	V-74	V-75	V-76	V-77	V-78	V-79	V-80	V-81	V-82 ¹⁾
KANDIDATER I ALT	3 890	4 350	5 140	5 580	6 060	6 430	6 430	7 570	8 490	9 360
HØYERE GRAD	4 000	4 590	5 380	5 810	6 320	6 750	6 730	7 900	8 790	9 650
Filologer (Cand.philol.)	4 120	4 750	5 580	6 100	6 590	7 250	7 050	8 230	8 830	9 760
Filologer (Mag.art.)	4 060	4 490	5 210	5 810	6 830	6 960	6 990	8 270	9 570	..
Teologer	..	..	..	..	..	..	..	7 960	8 560	8 970
Realister (Cand.real./cand.scient.)	4 180	4 720	5 520	5 910	6 440	6 850	6 740	7 920	8 780	9 660
Jurister	4 050	4 480	5 260	5 720	6 070	6 600	6 520	7 570	8 390	9 110
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand. polit.)	4 000	4 500	5 220	5 700	6 240	6 460	6 830	7 750	9 160	9 520
Psykologer	3 860	4 280	5 260	5 740	6 120	6 530	6 410	7 680	8 460	9 440
Sosiologer	4 050	4 270	6 130	5 870	6 640	6 960	7 110	7 770	8 350	9 220
Statsvitere	4 430	4 940	5 710	6 130	6 760	6 680	7 010	7 730	9 190	9 710
Pedagoger	4 440	5 280	5 560	6 670	7 380	8 690	7 540	8 570	9 980	10 230
Samfunnsvitere ellers	..	..	..	..	..	..	..	..	9 750	9 530
Tannleger	..	..	..	..	..	..	..	9 450	10 200	11 650
Veterinærer	4 140	6 040	6 370	6 260	7 790	7 000	10 060	10 380	10 560	..
Farmasøyter	3 700	4 850	5 650	6 310	6 410	6 890	7 060	7 780	8 710	9 840
Siviløkonomer	3 840	4 450	5 130	5 720	6 240	6 650	6 700	7 960	8 900	9 740
Sivilingeniører	3 940	4 500	5 300	5 680	6 370	6 830	6 840	7 950	9 240	10 430
Arkitekter	3 930	4 580	4 910	5 440	6 330	6 620	7 120	7 740	8 480	9 690
Landbrukskandidater	3 720	4 300	..	5 580	5 940	6 430	6 350	7 390	8 090	8 990
LAVERE GRAD	3 770	4 300	5 060	5 320	5 730	6 280	6 140	7 100	8 020	8 740
Filologer (Cand.mag.)	3 700	4 300	4 970	5 330	5 640	6 280	6 070	6 880	7 900	8 760
Realister (Cand.mag.)	3 770	4 410	5 050	5 200	6 020	6 340	6 210	8 000	8 300	8 590
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	3 990	4 030	5 470	5 680	5 830	6 200	6 390	7 280	8 240	8 690
Interfakultær (Cand.mag.)	..	..	..	..	..	..	..	..	7 900	8 840
DISTRIKTSHØGSKOLE- KANDIDATER²⁾	3 210	3 540	4 170	4 630	5 330	5 570	5 670	6 650	7 460	8 540
Humanistiske fag									6 510	7 430
Økonomiske fag									7 580	8 890
Samfunnsfag									7 260	8 070
Media/Komm.fag									7 280	8 480
Datafag									7 660	8 930
Nat.vit.fag									8 230	8 590
Natur/Miljøvern fag									6 500	7 080
Samferdselsfag									7 120	8 470

¹⁾ Månedslønn er ikke beregnet for enkeltgrupper med mindre enn 5 kandidater. For henholdsvis filologer (mag.art.) og veterinærer var det bare 4 kandidater som oppgav lønn.

²⁾ DH-kandidatene er ikke før 1981 skilt på fagområde.

7. Utdanning og arbeidsoppgaver

Tabell 7.1. viser utviklingen fra 1973-82 i andelen av de ulike kandidatgruppene som syntes utdanningen passet "godt" til arbeidsoppgavene (svaralternativene på dette spørsmålet var "godt", "middels" og "dårlig", se vedlegg 1). Som vi ser, har kandidater med *høyere grad* i hele perioden vært mest fornøyde. Andelen har i alle år ligget over 60 prosent. I 1980 var den spesielt høy med 71 prosent, mens 67 prosent i 1982 var omtrent som i slutten av 1970-årene. Med unntak av 1979-kullet har stadig færre kandidater med lavere grad fram til 1981 svart at utdanningen passet "godt" til arbeidsoppgavene. I 1981 var andelen lavere enn i noe tidligere år (37 prosent). For 1982-kullet derimot var det en forholdsvis sterk økning til 46 prosent. Prosenten for fornøyde DH-kandidater har variert en del, men har stort sett ligget mellom 50 og 60 som den også gjorde i 1982, 58 prosent. Dette var en økning på 6 prosentenheter i forhold til 1981.

Blant de store kandidatgruppene med *høyere grads* eksamen ser vi at det f.eks. blant filologene (cand.philol.) har vært en del variasjoner i andelen som syntes utdanningen passet "godt" (mellom 45 og 67 prosent). Realistene har jevnt over vært mer fornøyde med utdanningens relevans. Fra 1980 til 1981 var det riktignok en nedgang å spore fra 70 til 64 prosent. Vurderingen gitt av 1982-kullet tilsvarer

den som 1981-kandidatene gav (64 prosent sa utdanningen passet "godt"). Stort sett har ca. 70 prosent av juristene vært "godt" fornøyde. Blant siviløkonomer ser det ut til å være en økende andel som synes de har en velegnet utdanning for den jobben de har like etter endt studium. Det var en forholdsvis sterk økning fra 1981 til 1982 i andelen som syntes utdanningen passet godt, fra 68 til 77 prosent. For sivilingeniørene lå andelen i 1981 og 1982 på henholdsvis 64 og 65 prosent som er lavere enn de to foregående år. For landbrukskandidatene har det vært en del svingninger, men en nedgang fra midten av 1970-tallet i andelen som synes utdanningen passer "godt".

Blant filologer med *lavere grad* var det relativt sett færre i begynnelsen av 1980- enn i begynnelsen av 1970-tallet som syntes utdanningen passet "godt". Men tallene har svingt en del fra midten av 1970-tallet. Med en prosentandel på 44 i 1982 var forholdsvis flere kandidater da enn året før fornøyde med utdanningens relevans. For samfunnsviterne har det vært en del svingninger skjønt disse kandidatene har jevnt over vært mer fornøyde enn filologene.

Av de største gruppene blant *DH-kandidatene* har i særlig grad kandidater med datafag sagt at de var "godt" fornøyde. I 1981 og 1982 gjaldt dette henholdsvis 76 og 88 prosent. Også de med økonomiske fag har i stor grad uttrykt tilfredshet, 46 og 60 prosent i henholdsvis 1981 og 1982, mens kandidater med samferdselsfag lå noe lavere i begge år med henholdsvis 41 og 45 prosent.

Tabell 7.1. Prosentandelen av de yrkesaktive kandidatene¹⁾ uteksaminert våren 1973–82 som syntes utdanningen passet «godt» til de arbeidsoppgavene de hadde.²⁾ (Svaralternativene var «godt», «middels» og «dårlig»)

Kandidatgruppe	Antall kandidater V-82 ³⁾	Andelen av kandidatene som syntes utdanningen passet «godt» til arbeidsoppgavene									
		V-73	V-74	V-75	V-76	V-77	V-78	V-79	V-80	V-81	V-82
KANDIDATER I ALT	1 445	59	61	57	62	62	61	60	66	61	63
HØYERE GRAD	1 035	62	65	62	67	68	68	64	71	66	67
Filologer (Cand.philol.)	108	64	62	45	49	67	61	48	61	53	56
Filologer (Mag.art.)	7										
Teologer	16	..	..	..	..	..	..	..	(90)	(55)	
Realister (Cand.real./cand.scient.)	165	62	69	65	69	73	67	69	70	64	64
Jurister	129	79	69	70	68	70	73	70	78	72	74
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand.polit.)	18	(61)	(46)	(52)	(75)	(48)	(73)	(67)	(67)		
Psykologer	37	(38)	(91)	(65)	(69)	(70)	(66)	(79)	70	(69)	(70)
Sosiologer	17										
Statsvitere	23							(60)			(78)
Pedagoger	27	(57)				(67)			(75)	(55)	(56)
Samfunnsvitere ellers	14										
Tannleger	53	..	..	..	..	..	..	..	(91)	92	81
Veterinærer	14										
Farmasøytter	22					(81)	(65)	(71)	(62)	(58)	(46)
Siviløkonomer	111	40	63	50	56	64	56	56	73	68	77
Sivilingeniører	94	57	56	64	71	63	64	78	72	64	65
Arkitekter	22	(63)		(72)	(62)	(74)	(74)	(77)	(69)	(75)	(77)
Landbrukskandidater	158	66	72	..	75	66	68	56	62	53	63
LAVERE GRAD	124	50	49	48	44	43	41	44	41	37	46
Filologer (Cand.mag.)	88	52	53	46	44	39	40	44	40	37	44
Realister (Cand.mag.)	11	(39)	(40)	(42)	(39)	(54)	(37)	(53)			
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	15	(59)		(68)		(50)	(52)				
Interfakultær (Cand.mag.)	10										
DISTRIKTSHØGSKOLE-KANDIDATER⁴⁾	286	43	54	41	53	54	54	56	58	52	58
Humanistiske fag	29								(48)	(31)	
Økonomiske fag	95								46	60	
Samfunnsfag	30								(58)	(30)	
Media/Komm.fag	15										
Datafag	59								(76)	88	
Nat.vit.fag	12										
Natur/Miljøvern fag	8										
Samferdselsfag	38								(41)	(45)	

¹⁾ Se definisjon av yrkesaktive i avsnitt 2.2.

²⁾ Parentes refererer til grupper med 20–49 kandidater, se avsnitt 2.1.

³⁾ Herav 26 yrkesaktive kandidater som ikke besvarte spørsmålet (14 med høyere grad, 5 med lavere grad og 7 DH-kandidater). I årene 1973–79 er kandidater som ikke har besvart spørsmålet, holdt utenfor ved prosentuteringen. Det dreier seg om meget få kandidater og vil derfor ha lite å si for sammenlikningen over tid.

⁴⁾ DH-kandidatene er ikke før 1981 skilt på fagområde.

8. Landsdelen kandidatene arbeidet i

Vel en tredjedel av de yrkesaktive kandidatene fra våren 1982 arbeidet i Oslo ca. et halvt år etter avsluttet studium (tabell 8.1.). Ca. en femtedel av kandidatene fikk jobb på henholdsvis Østlandet utenfor Oslo og Vestlandet, men det var noe sterkere rekruttering av DH-kandidater til Vestlandet (28 prosent). Sørlandet fikk ytterst få av de nye kandidatene (3 prosent), Nord-Norge noen flere (8 prosent).

Enkelte grupper hadde spesielt sterk rekruttering til arbeidsmarkedet i Oslo. Således arbeidet 76 av 129 eller nesten 60 prosent av juristene der, likeledes 13 av 18 sosialøkonomer, 11 av 17 sosiologer, 13 av 23 statsvitere, 11 av 22 arkitekter og 34 av 59 DH-kandidater med datafag.

Som tabell 8.2. viser, fant store grupper av universitetskandidatene arbeid i den landsdelen hvor lærestedet deres lå. Av universitetskandidater med eksamen fra Oslo eller Akershus arbeidet 46 prosent i Oslo. Nesten 60 prosent av universitetskandidatene fra Bergen fant arbeid på Vestlandet, vel 40 prosent av Trondheims-kandidatene jobbet i Trøndelag. I tråd med de opprinnelige målsettingene for

Universitetet i Tromsø om å utdanne arbeidskraft med høyere utdanning for det Nordnorske arbeidsmarkedet (se Bie 1981, s 61-68), merker vi oss at 22 av 25 kandidater fra dette universitetet arbeidet i Nord-Norge ca. et halvt år etter avsluttet utdanning.

Med hensyn til distriktshøgskolene synes det som de totalt sett i stor grad supplerte arbeidskraft til Oslo. I 1982 var 91 av 286 kandidater eller 32 prosent yrkesaktive der (se også NAVF's utredningsinstitutt 1980, tabell 4.10.). Ikke desto mindre hadde distriktshøgskoler lokalisert i regionen Østlandet utenfor Oslo, som Oppland, Telemark og Østfold DH, nesten like mange eller noen flere av sine nyutdannede kandidater i arbeid på Østlandet forøvrig som i Oslo (tabell 8.2.). Således arbeidet 2 av 19 eller 11 prosent av kandidatene fra Oppland DH i Oslo mot 9 av 19 eller 47 prosent andre steder på Østlandet, 27 prosent av Telemark-kandidatene i Oslo mot 36 prosent på Østlandet forøvrig og 46 prosent av Østfoldkandidatene i Oslo mot 38 prosent på Østlandet ellers. I tråd med dette var tre fjerdedeler av kandidatene fra Rogaland DH i arbeid på Vestlandet et halvt år etter endt utdanning mens bare 7 prosent arbeidet i Oslo. Av kandidater fra Agder DH derimot arbeidet 45 prosent i Oslo (tabell 8.2.).

Tabell 8.1. Yrkesaktive kandidater uteksaminert våren 1982 fordelt etter den landsdelen de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1982). Personer.

Kandidatgruppe	Kandi- dater i alt	Landsdel						Uopp- gitt
		Oslo	Øst- landet forøvrig	Sør- landet	Vest- landet	Trønde- lag	Nord- Norge	
KANDIDATER I ALT	1448	481	298	43	347	138	122	19
HØYERE GRAD	1035	342	210	26	236	112	95	14
Filologer (Cand.philol.)	108	15	15	4	42	13	18	1
Filologer (Mag.art.)	7	3	—	—	2	—	2	—
Teologer	16	6	3	2	2	1	2	—
Realister (Cand.real./cand.scient.)	165	52	32	4	38	24	15	—
Jurister	129	76	16	3	21	3	8	2
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand. polit.)	18	13	—	1	1	1	1	1
Psykologer	37	6	12	—	14	2	3	—
Sosiologer	17	11	2	—	—	3	1	—
Statsvitere	23	13	1	1	7	1	—	—
Pedagoger	27	11	10	—	1	1	3	1
Samfunnsvitere ellers	14	3	1	—	2	2	6	—
Tannleger	53	7	18	5	14	2	5	2
Veterinærer	14	1	2	1	5	2	2	1
Farmasøyter	22	10	8	—	3	—	1	—
Siviløkonomer	111	44	16	1	43	3	2	2
Sivilingeniører	94	29	22	—	10	31	1	1
Arkitekter	22	11	5	—	2	3	1	—
Landbrukskandidater	158	31	47	4	29	20	24	3
LAVERE GRAD	127	48	31	3	30	12	2	1
Filologer (Cand.mag.)	88	28	25	1	23	8	2	1
Realister (Cand.mag.)	11	4	3	1	2	1	—	—
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	15	8	3	—	3	1	—	—
Interfakultær (Cand.mag.)	10	5	—	1	2	2	—	—
Exam.oecon.	3	3	—	—	—	—	—	—
DISTRIKTSHØGSKOLE- KANDIDATER	286	91	57	14	81	14	25	4
Humanistiske fag	29	7	6	1	9	1	5	—
Økonomiske fag	95	30	22	5	28	5	4	1
Samfunnsfag	30	6	2	2	12	3	5	—
Media/Komm.fag	15	2	2	1	5	1	3	1
Datafag	59	34	9	1	9	4	1	1
Nat.vit.fag	12	2	2	1	6	—	1	—
Natur/Miljøvern fag	8	—	3	—	3	—	1	1
Samferdselsfag	38	10	11	3	9	—	5	—

Tabell 8.2. Yrkesaktive kandidater uteksaminert våren 1982 fordelt etter studiested og landsdelen de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1982). Personer.

Studiested	Kandi- dater i alt	Landsdel						Uopp- gitt
		Oslo	Øst- landet forøvrig	Sør- landet	Vest- landet	Trønde- lag	Nord- Norge	
ALLE UNIVERSITETER	1448	481	298	43	347	138	122	19
ALLE UNIVERSITETER	1162	390	241	29	266	124	97	15
Univ. i Oslo/Akershus ¹⁾	644	297	176	18	64	31	50	8
Univ. i Bergen ²⁾	299	55	27	10	174	13	15	5
Univ. i Trondheim	194	37	38	1	27	80	10	1
Univ. i Tromsø	25	1	–	–	1	–	22	1
ALLE DISTRIKTS- HØGSKOLER	286	91	57	14	81	14	25	4
Østfold	26	12	10	–	3	1	–	–
Hedmark	6	2	1	–	1	–	2	–
Oppland	19	2	9	2	4	–	2	–
Telemark	45	12	16	–	6	5	5	1
Agder	77	35	7	11	16	1	5	2
Rogaland	29	2	4	–	22	–	1	–
Sogn og Fjordane	4	–	1	–	3	–	–	–
Møre og Romsdal	78	26	8	1	26	7	9	1
Finnmark	2	–	1	–	–	–	1	–

¹⁾ Inkluderer Universitetet i Oslo, Norges veterinærhøgskole, Arkitektshøgskolen i Oslo, Menighetsfakultetet og Norges landbrukshøgskole.

²⁾ Inkluderer Universitetet i Bergen og Norges Handelshøgskole.

9. Sivilingeniørene fra høstkullet 1982

9.1. Svarprosent og fordeling på kjønn

Høsten 1982 ble det uteksaminert 645 nye diplomingeniører ved Norges tekniske høgskole. Av disse besvarte 571 spørreskjemaet i forbindelse med arbeidsmarkedsundersøkelsen ca. et halvt år etter avsluttet studium, dvs. pr. 15. mai 1983. Svarprosenten var dermed 89 (tabell 9.1.). Blant dem som besvarte spørreskjemaet, hadde 6 yrkesaktive kandidater bostedsadresse i utlandet på tellingstidspunktet. Alle disse var menn. Yrkesaktive kandidater i utlandet er ikke inkludert i tabellene i avsnitt 9.2.-9.6.

Blant dem som besvarte skjemaet, var det 47 eller 8 prosent kvinner, som for høstkullet 1981 (tabell 9.2.). Kvinneandelen var høyest blant kandidatene fra kjemiavdelingen (36 prosent), lavest blant kandidatene fra henholdsvis berg- og maskinavdelingen (2 prosent). Vel 75 prosent av de kvinnelige sivilingeniørene kom fra to avdelinger, 53 prosent fra kjemiavdelingen og 23 prosent fra bygningsavdelingen (tabell 9.2.).

Blant de mannlige sivilingeniørene kom forholdsvis flest fra bygningsavdelingen (31 prosent). Maskin- og elektroavdelingen uteksaminerer også et stort antall kandidater (henholdsvis 23 og 19 prosent høsten 1982).

Almenavdelingen derimot er fortsatt liten med bare 10 kandidater i vår undersøkelse. Av disse var 3 kvinner.

9.2. Hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen

Blant sivilingeniørene fra høstkullet 1982 var 69 prosent yrkesaktive ca. et halvt år etter avsluttet studium (tabell 9.3., se også tabell 4, vedlegg 2, som gir antall kandidater fordelt på hovedaktivitet og kjønn). Det var 55 prosent i fast stilling (kandidater som arbeider som vitenskapelig assistent, regnes for å ha midlertidig arbeid). Yrkesandelen var dermed omtrent den samme som for vårkullet 1982 (tabell 3.3.), men andelen i fast arbeid var noe mindre blant kandidater uteksaminert om våren (50 prosent). Andelen som avtjente verneplikten, var noe høyere for vårkullet enn for høstkullet, henholdsvis 26 og 22 prosent.

Av kandidatene uteksaminert høsten 1982 var 7 prosent "uten arbeid som svarer til utdanningen". Ser vi på kandidatene uteksaminert ved de ulike avdelingene, er bildet noe varierende. *Berg- og kjemiingeniørene* hadde det vanskeligere på arbeidsmarkedet enn de øvrige gruppene. Med 15-16 prosent av kandidatene "uten arbeid som svarer til utdanningen" lå disse to gruppene høyere enn kandidatene fra de andre 5 avdelingene (tabell 9.3.). Kandidater fra *almen-, bygnings- og*

Tabell 9.1. Antall uteksaminerte sivilingeniører og svarprosent for høstkullet 1982.

Avdeling ved NTH	Antall uteksaminerte kandidater	Antall kandidater som besvarte spørreskjemaet	Svarprosent
SIVILINGENIØRER I ALT	645	571 ¹⁾	89
Bergavdelingen	57	52	91
Bygningsavdelingen	195	175	90
Elektroavdelingen	116	101	87
Kjemiavdelingen	78	70	90
Maskinavdelingen	139	121	87
Almenavdelingen	13	10	
Skipsteknisk avdeling	47	42	

¹⁾ Herav 6 yrkesaktive kandidater som var bosatt i utlandet på tellingstidspunktet.

Tabell 9.2. Sivilingeniører fra høstkullet 1982 som besvarte spørreskjemaet, prosentfordelt på kjønn og avdeling ved NTH.

Avdeling ved NTH	Antall kandidater som svarte			Kandidatene prosentfordelt på avdeling		Prosentfordeling på kjønn innen hver avdeling		
	I alt	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Sum	Menn	Kvinner
SIVILINGENIØRER I ALT	571 ¹⁾	524	47	101		100	92	8
Bergavdelingen	52	51	1	10		100	98	2
Bygningsavdelingen	175	164	11	31		100	94	6
Elektroavdelingen	101	97	4	19		100	96	4
Kjemiavdelingen	70	45	25	9		100	64	36
Maskinavdelingen	121	118	3	23		100	98	2
Almen- og skipsteknisk avdeling	52	49	3	9		100	94	6

¹⁾ Herav 6 yrkesaktive kandidater som var bosatt i utlandet på tellingstidspunktet.

elektroavdelingen hadde det lettest på arbeidsmarkedet. Av de 10 kandidatene fra almenavdelingen var det ingen som var uten arbeid som svarer til utdanningen, 7 var i fast, 1 i midlertidig jobb, og 2 avtjente verneplikten ca. 6 måneder etter avsluttet studium. Blant bygnings- og elektroingeniørene var 4 prosent uten arbeid som svarer til utdanningen.

Problemerkene på arbeidsmarkedet var noe større for *kvinnelige* enn mannlige sivilingeniører. Av kvinnene fra høstkullet 1982 var 13 prosent "uten arbeid som svarer til utdanningen" ca. et halvt år senere. Alle disse var kjemiingeniører (tabell 4, vedlegg 2). Prosentandelen for mennene var 6.

Tabell 9.3. Sivilingeniører fra høstkullet 1982 prosentfordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai 1983).

Avdeling ved NTH	Antall kandidater som besvarte spørreskjemaet	Sum prosent	Yrkesaktive ¹⁾			Ikke yrkesaktive ²⁾			
			Fast arbeid	Midlertidig arbeid av lengde 6 mnd. el. mer	Under 6 mnd.	Arb.søkere uten arbeid som svarer til utdan. ³⁾	Studerte videre	Avtjente verneplikten	Annet ³⁾
SIV.ING. I ALT	565	100	55	11	3	7	1	22	1
Bergavd.	51	101	63	6	4	16	—	10	2
Bygningsavd.	175	100	57	11	4	4	1	21	2
Elektroavd.	100	100	53	11	2	4	1	29	—
Kjemiavd.	68	100	38	12	7	15	3	24	1
Maskinavd.	119	101	56	13	2	7	1	21	1
Almen- og skipsteknisk avd.	52	100	62	13	2	4	—	19	—

¹⁾ Inkluderer bare yrkesaktive med arbeid i «noenlunde samsvar med utdanningen».

²⁾ Inkluderer yrkesaktive med arbeid «i dårlig samsvar med utdanningen», se avsnitt 2.2.

³⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon.

9.3. Sivilingeniører som har problemer på arbeidsmarkedet

Problemene på arbeidsmarkedet for sivilingeniørene fra høstkullet 1982 blir presentert på tre måter, tilsvarende det som ble gjort for vårkullet 1982:

- 1) Kandidater som "har hatt vansker med å få arbeid".
- 2) "Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen".
- 3) Kandidater som var hovedsakelig arbeidsledige.

Se avsnitt 2.2. for definisjon av de ulike kategoriene. Likeledes vil årsaker til at sivilingeniørene har hatt vansker med å få jobb bli drøftet.

1) Sivilingeniører som "har hatt vansker med å få arbeid"

Blant 1982-kandidatene var det 434 som meldte seg på arbeidsmarkedet i løpet av det første halve året etter eksamen. Av disse oppgav 125 eller 29 prosent at de hadde hatt vansker med å skaffe seg arbeid (tabell 9.4.). I forhold til resultatene for dem som ble klassifisert som å være "uten arbeid som svarer til utdanningen" (se følgende avsnitt og tabell

9.5.), var prosenten for vansker tre ganger så høy. Dette viser at det også er en del kandidater blant dem i fast og midlertidig arbeid som synes det har vært vanskelig å få jobb.

I forhold til 1981 representerte prosentandelen som hadde hatt vansker i 1982, nesten en fordobling, henholdsvis 15 og 29 prosent (tabell 9.4.). I 1982 var det forholdsvis flest kandidater med vansker fra berg- og kjemiavdelingen. Nesten 40 prosent av disse svarte bekreftende på spørsmålet om vansker. For bergingeniørene var dette en økning i forhold til 1981-kullet. Mens det i 1981 var 3 av 32 kandidater eller 9 prosent som sa de hadde hatt vansker, gjaldt dette 18 av 46 kandidater eller 39 prosent i 1982. For kjemiingeniørene var situasjonen forholdsvis stabil for 1982- i forhold til 1981-kandidatene (henholdsvis 39 og 37 prosent). I likhet med bergingeniørene var det også for kandidatene fra de øvrige avdelingene en økning i prosentandelen som hadde hatt vansker. Blant 1981-kandidatene gjaldt det 9-14 prosent av bygnings-, elektro-, maskin-, almen- og skipsingeniørene, mens prosentandelen for disse gruppene fra 1982-kullet var 21-29.

I forhold til sivilingeniørene som tok eksamen våren 1982, var det forholdsvis flere av høstkandidatene som sa de hadde hatt vansker (henholdsvis 17 og 29 prosent, se tabell 4.1.).

Tabell 9.4. Sivilingeniører fra høstkullene 1981-82 som svarte «ja» på spørsmålet om de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. mai.

Avdeling ved NTH	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere)		Antall kandidater som hadde hatt vansker med å få arbeid		Kandidater som hadde hatt vansker, i prosent av de arbeidssøkende ¹⁾	
	H-81	H-82	H-81	H-82	H-81	H-82
SIV.ING. I ALT	395	434	59	125	15	29
Bergavdelingen	32	46	3	18	(9)	(39)
Bygningsavdelingen	129	134	18	36	14	27
Elektroavdelingen	64	70	6	15	9	21
Kjemiavdelingen	60	49	22	19	37	(39)
Maskinavdelingen	68	93	6	25	9	27
Almen- og skips-teknisk avdeling	42	42	4	12	(10)	(29)

¹⁾ Parentes refererer til grupper med 20-49 kandidater, se avsnitt 2.1.

Tabell 9.5. Sivilingeniører fra høstkullene 1973-82 som pr. 15. mai var «arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen», sett i forhold til antall sivilingeniører som meldte seg på arbeidsmarkedet i de enkelte årene.

Avdeling ved NTH	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere)					Antall «arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen»					«Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen» i prosent av de arbeidssøkende ¹⁾										
	H-73	H-74	H-75	H-77	H-79	H-81	H-82	H-73	H-74	H-75	H-77	H-79	H-81	H-82	H-73	H-74	H-75	H-77	H-79	H-81	H-82
SIV.ING. I ALT	248	258	251	326	388	395	434	20	14	21	18	28	30	39	8	5	8	6	7	8	9
Bergavdelingen	11	6	15	30	28	32	46	-	1	-	2	1	1	8				(7)	(4)	(3)	(17)
Bygningsavdelingen	80	102	74	112	133	129	134	3	2	3	3	7	8	7	4	2	4	3	5	6	5
Elektroavdelingen	57	54	59	76	67	64	70	3	6	6	4	5	3	4	5	11	10	5	7	5	6
Kjemiavdelingen	22	24	37	37	48	60	49	4	3	9	5	10	11	10	(18)	(13)	(24)	(14)	(21)	18	(20)
Maskinavdelingen	58	56	46	55	83	68	93	8	1	3	3	5	4	8	14	2	(7)	5	6	6	9
Almen- og skips- teknisk avdeling	20	16	20	16	29	42	42	2	1	-	1	-	3	2	(10)	(-)	(-)	(-)	(-)	(7)	(5)

¹⁾ Parentes refererer til grupper med 20-49 kandidater, se avsnitt 2.1.

2) "Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen"

Tabell 9.5. viser utviklingen fra 1973 til 1982 i andelen av de arbeidssøkende sivilingeniørene som pr. 15. mai var "uten arbeid som svarer til utdanningen" (se avsnitt 2.2. for definisjon av begrepet). Her er bare høstkullene inkludert, fra 1975 til 1981 bare hvert annet år. Andelen uten passende arbeid var spesielt høy i 1972 (19 prosent, se NAVF's utredningsinstitutt 1983, tabell 8.5.). Deretter har den svingt mellom 5 og 9 prosent, men med en svak stigning fra 1977 til 1982 fra henholdsvis 6 til 9 prosent.

Størrelsen av andelen "arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen" varierer for kandidater fra ulike avdelinger og for enkeltgrupper over tid. I hele perioden har det vært forholdsvis flest *kjemiingeniører* som har hatt problemer. I 1972 var så mange som 1/3 av kandidatene uten passende arbeid ca. et halvt år etter endt studium. Senere har prosentandelen variert mellom 13 og 24. Ved de siste tre registreringene har den ligget forholdsvis stabilt på 18-21 prosent. Fra 1979 til 1982 har situasjonen også vært forholdsvis stabil for bygnings-, elektro-, almen- og skipsingeniører. For kandidater fra bergavdelingen ser vi, som når det gjaldt uttrykket for vansker, at det var en økning i prosentandelen uten arbeid som svarer til utdanningen, fra 1981 til 1982, fra henholdsvis 3 til 17 prosent. I 1982 representerte dette 8 av 46 kandidater (tabell 9.5.).

3) Kandidater som var hovedsakelig arbeidsledige

Blant de 434 sivilingeniørene som meldte seg på arbeidsmarkedet i løpet av våren 1983, var 19 arbeidsledige pr. 15 mai, dvs. 4 prosent (tabell 9.6.). Ledigheten var noe høyere for kvinner enn for menn (henholdsvis 11 og 4 prosent) og tilsvarer omtrent resultatet for høstkullet 1981. For de kvinnelige kandidatene er det snakk om forholdsvis få personer, 5 av 44 kandidater fra høsten 1982. Av de 19 arbeidsledige kandidatene var 11 registrert ved Arbeidsformidlingen.

Arbeidsledigheten for høstkullet 1982 representerte ikke noen økning i forhold til

1981-kullet (tabell 9.6.), og den lå omtrent på samme nivå som for kandidatene fra våren 1982 (tabell 4.3.).

Blant kandidater fra alle avdelingene bortsett fra almenavdelingen var det noe arbeidsledighet (se tabell 4, vedlegg 2). På samme måte som det var forholdsvis flest kjemiingeniører som var "uten arbeid som svarer til utdanningen" (se tabell 9.5.), var også ledigheten størst i denne gruppen med 12 prosent for menn og kvinner samlet. Blant de kvinnelige kjemiingeniørene var 5 av 23 eller 22 prosent

ledige, noe som forklarer at arbeidsledigheten for kvinnelige sivilingeniører samlet var høyere enn for mennene. Det var ingen ledige kvinnelige sivilingeniører fra andre avdelinger. Blant kandidatene fra de andre avdelingene var det særlig bergingeniørene som hadde arbeidsledighet. I 1982 gjaldt det 4 av 46 kandidater eller 9 prosent. De øvrige avdelingene hadde 1-5 prosent ledighet som tilsvarte resultatene for høstkullet fra 1981 (tabell 9.6.).

Tabell 9.6. Sivilingeniører fra høstkullene 1981-82 som var hovedsakelig arbeidsledige ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai).

Avdeling ved NTH	Antall kandidater						Arbeidsledige i prosent av dem som meldte seg på arbeidsmarkedet ¹⁾	
	Meldt på arbeidsmarkedet			Arbeidsledige 1982			H-81	H-82
	H-81	H-82		I alt	Registrert ved			
		I alt	Kvinner		Kvinner	Arbeidsformidlingen		
SIV.ING. I ALT	395	434	44	19	5	11	4	4
Bergavdelingen	32	46	1	4	—	4	(3)	(9)
Bygningsavdelingen	129	134	10	2	—	2	2	1
Elektroavdelingen	64	70	4	2	—	1	3	3
Kjemiavdelingen	60	49	23	6	5	2	10	12
Maskinavdelingen	68	93	3	3	—	2	3	3
Almen- og skips-teknisk avdeling	42	42	3	2	—	—	(5)	(5)

¹⁾ Parentes refererer til grupper med 20-49 kandidater, se avsnitt 2.1.

4) Årsaker til at sivilingeniørene hadde hatt vansker med å få arbeid

I alt hadde 125 eller 29 prosent av de 434 arbeidssøkende sivilingeniørene hatt vansker med å finne arbeid *i løpet* av det første halve året etter eksamen (tabell 9.4.). Fordelt på de ulike avdelingene blir det få personer på enkelte. Vi har derfor slått sammen kandidatene fra elektro-, almen- og skipsteknisk avdeling i tabell 9.7. som viser hvordan sivilingeniørene vurderer ulike årsaker til at de har hatt vansker.

Forholdsvis flest kandidater fra høstkullet 1982 la vekt på konkurranse med folk med lengre ansiennitet idet 93 prosent sa at dette var "viktig" eller hadde "noen betydning".

Men dette er mer en beskrivelse av *at* det er vanskelig å få jobb enn en årsak til at det er vanskelig. Det viser likevel at det har vært jobber å søke på.

Likeledes la forholdsvis mange av sivilingeniørene fra høsten 1982 vekt på dårlige karakterer som en årsak til at de hadde hatt vansker med å få jobb (42 prosent). Dette gjaldt i særlig grad maskiningeniørene. Mange følte også at de var kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt, 45 prosent sa at dette var viktig eller hadde noen betydning. Det var særlig berg- og kjemiingeniørene som fremhevet denne årsaken, men også forholdsvis mange fra de andre avdelingene.

Tabell 9.7. Åsaker til at sivilingeniører fra høstkullet 1982 hadde hatt «vansker med å få arbeid» i perioden etter eksamen og fram til 15. mai 1983. Antall kandidater fra de ulike avdelingene ved NTH som oppgav at den enkelte årsak var «viktig» eller hadde «noen betydning».

Årsaker til vansker	Sivilingeniører med vansker					
	I alt	Berg- avd.	Bygn.- avd.	Kjemi- avd.	Maskin- avd.	Øvrige avd.
ANTALL SIVILINGENIØRER I ALT	125	18	36	19	25	27
Ektefelle/samboers arb./utd. binder til spesielt sted	36	5	13	6	6	6
Har ikke funnet arbeid på det ønskede stedet	52	6	18	4	8	16
Vanskelig å skaffe bolig der arbeid er tilbudt	6	2	2	—	—	2
Ønsker annen type arbeid enn det som er tilbudt	36	4	13	3	6	10
Tilbudt arbeid, men lønnstilbudet var for lavt	15	1	6	2	3	3
Kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt	56	10	16	10	9	11
Har for dårlige karakterer	52	9	11	8	15	9
Konkurrerer med folk med lengre ansiennitet	116	17	32	19	24	24
Ønsker deltid på grunn av omsorgsforpliktelser	1	—	1	—	—	—

9.4. Fordeling på næringssektorer

Våren 1983 arbeidet de fleste yrkesaktive sivilingeniørene uteksaminert høsten 1982 i *privat sektor*, 65 prosent. Denne andelen var noe høyere enn for sivilingeniørene som tok avsluttende eksamen om våren 1982 (60 prosent, tabell 5.1.). Ved siden av privat sektor har de fleste sivilingeniører uteksaminert om høsten vært ansatt ved *universiteter, høgskoler og forskningsinstitutter*. Fra 1979 til 1982 har prosentandelen gått noe ned fra 27 til 21. Blant kandidatene uteksaminert våren 1982 var andelen i denne sektor også lavere (30 prosent) enn i de tre foregående år. *Offentlig forvaltning* rekrutterte ca. 10 prosent av kandidatene som tok eksamen høsten 1979-1982.

Kandidater uteksaminert ved *de enkelte avdelingene* høsten 1982 var like i den forstand at de fleste gikk til privat virksomhet, men det var likevel en del forskjeller mellom dem. Som for høstkullet 1981, var forholdsvis flest 1982-kandidater fra berg-, elektro- og maskinavdelingen i privat sektor (henholdsvis 70, 67 og 68 prosent), færrest fra kjemiavdelingen (59 prosent, tabell 9.8.). For kjemiingeniørene har det likevel vært en økning i prosentandelen som har gått til privat virksomhet, fra 44

prosent av 1977-kullet til 59 prosent av 1982-kullet. Rekrutteringen til *universiteter, høgskoler og forskningsinstitutter* har for alle kullene siden 1977 bortsett fra 1982-kullet vært størst for kandidater fra kjemiavdelingen (varierende mellom 28 og 45 prosent). Fra 1982-kullet var det forholdsvis mange også fra maskin- og almen- og skipsteknisk avdeling (henholdsvis 27 og 30 prosent). I forhold til de andre avdelingene har en forholdsvis stor andel av elektroingeniørene gått til statsadministrasjonen, skjønt andelen var lavere i 1982 enn i tidligere år (11 prosent i forhold til 21 prosent for 1977-kandidatene). I 1982 var det også forholdsvis mange fra bygningsavdelingen i denne sektor (14 prosent). De fleste sivilingeniørene i privat sektor var i forretningsmessig tjenesteyting, industri og olje- og bergverksdrift (henholdsvis 32, 30 og 20 prosent, tabell 5, vedlegg 2).

På grunnlag av opplysninger gitt på spørsmål om næring i spørreskjemaet (spørsmål 4.2. og 4.3., se vedlegg 1), har vi laget en egen kode for kandidater som er ansatt i *virksomheter tilknyttet oljesektoren* (boring, forretningsmessig tjenesteyting, industri og annet). Kandidater som arbeider i store firmaer

som driver med ulike virksomheter, deriblant oljerettet virksomhet, er ikke regnet for oljetilknyttet med mindre de spesielt opplyser at de arbeider i den oljerettede delen. Blant de 392 yrkesaktive sivilingeniørene fra høsten 1982 var 70 i oljerettet virksomhet ca. et halvt år etter eksamen, dvs. 18 prosent av kullet. Dette tilsvarer prosentandelen for 1981-kandidatene som var 17.

9.5. Lønn

For sivilingeniørene uteksaminert høsten 1982 var gjennomsnittlig brutto månedslønn (eksklusive ekstraintekter) for alle yrkesaktive i heldagsstilling kr 10 570 (tabell 9.9.). Kandidater fra berg- og bygningsavdelingen hadde høyest gjennomsnittslønn, ca. kr 10 700 (tilsvarende ca. lønnstrinn 21 i det offentlige regulativet gjeldende pr. 1. mai 1983). Lavest lå kjemiingeniørene med gjennomsnittlig ca. kr 10 100 pr. måned (tilsvarende lønnstrinn 19-20).

Fra 1981 til 1982 var lønnsøkningen 7 prosent for alle sivilingeniørene samlet. Størst økning hadde kandidater fra bergavdelingen med 9 prosent, dernest fulgte de fra bygning-, kjemi- og elektroavdelingen, hver med 8 prosent. Lavest var lønnsøkningen for maskingeniørene med 5 prosent.

9.6. Utdanning og arbeidsoppgaver

Kandidatene ble i spørreskjemaet bedt om å vurdere hvordan de syntes utdanningen passet til arbeidsoppgavene (vedlegg 1). Tabell 9.10. viser hvordan ulike kull i perioden 1977 til 1982 har vurdert utdanningens relevans. I hele perioden har 60-68 prosent av sivilingeniørene oppgitt at utdanningen passet "godt". Etter en viss nedgang i prosentandelen som gav denne vurderingen, fra 66 prosent for 1977- til 60 prosent for 1981-kullet, steg andelen igjen for 1982-kandidatene til 68 prosent.

For de enkelte avdelingene har resultatene variert en del. De to siste årene har kandidater fra bergavdelingen i størst grad uttrykt tilfredshet. Hele 81 og 87 prosent sa at utdanningen passet godt av kandidatene fra henholdsvis høsten 1981 og 1982. For kandidater

Tabell 9.8. Yrkesaktive sivilingeniører fra høstskullene 1977-82 prosentfordelt¹⁾ etter den næringssektoren de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai).²⁾

Avdeling ved NTH	Næringssektor												Uoppgitt																		
	Antall yrkesaktive sivilingeniører i alt		Universiteter, høyskoler og forskningsinst.		Skolen		Stats-admin.		Fylkes- og kommune-admin.		Offentlig sektor ellers			Privat sektor																	
	H77	H81	H82	H77	H81	H82	H77	H81	H82	H77	H81	H82	H77	H81	H82	H77	H81	H82													
SIV.ING. I ALT	308	360	392	23	27	22	21	0	1	9	6	7	8	5	3	2	2	1	0	1	2	62	63	68	65	-	1	1	1		
Bergavd.	28	27	31	37	21	19	23	(14)	(4)	(-)	(-)	(-)	(5)	(-)	(-)	(-)	(5)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(75)	(74)	(77)	(70)	(-)	(7)	(-)	(5)	
Bygningsavd.	109	126	121	126	16	20	20	16	1	6	6	9	14	12	9	5	6	1	1	1	1	2	66	64	65	62	-	1	-	-	
Elektroavd.	72	62	61	66	25	32	16	20	-	21	16	16	11	-	-	-	-	1	1	3	3	53	52	64	67	-	-	-	-	-	
Kjemiavd.	32	38	49	39	41	45	37	28	(-)	(-)	(3)	(9)	(11)	(8)	(5)	(-)	(-)	(-)	(6)	(-)	(-)	(-)	(3)	(44)	(45)	(55)	(59)	(-)	(-)	(-)	(3)
Maskinavd.	52	78	64	84	27	33	20	27	-	2	1	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	65	65	77	68	-	-	-	-	
Almen- og skips-teknisk avd.	15	29	39	40	(17)	(18)	(30)	(-)	(-)	(-)	(-)	(3)	(5)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(3)	(83)	(74)	(63)	(-)	(-)	(5)	(-)	(-)	

¹⁾ Parentes refererer til grupper med 20-49 kandidater, se avsnitt 2.1.

²⁾ Se avsnitt 2.2 og tabell 3, vedlegg 2, for gruppering av næring.

Tabell 9.9. Gjennomsnittlig brutto månedslønn (eksklusive ekstrainntekter) pr. 15. mai for sivilingeniører fra høstkullene 1981-82. (Lønnsberegningene er basert på kandidater i heldagsstilling.)

Avdeling ved NTH	Antall sivilingeniører som oppgav lønn, i alt		Gjennomsnittlig månedslønn pr. 15. mai kr.	
	H-81 ¹⁾	H-82 ¹⁾	H-81	H-82
SIVILINGENIØRER I ALT	350	374	9 840	10 570
Bergavdelingen	30	33	9 820	10 690
Bygningsavdelingen	116	122	9 950	10 700
Elektroavdelingen	58	61	9 840	10 580
Kjemiavdelingen	48	38	9 320	10 110
Maskinavdelingen	62	81	10 020	10 550
Almen- og skipsteknisk avdeling	36	39	9 850	10 490

¹⁾ Det var 10 og 9 kandidater i henholdsvis 1981 og 1982 som ikke oppgav månedslønn.

fra almen- og skipsteknisk avdeling har andelen som har gitt denne vurderingen, vært økende fra 1977 fra 40 prosent det året til 73 prosent i 1982. For de øvrige avdelingene var

prosentandelen som gav vurderingen "godt", stort sett noe lavere i 1981 i forhold til foregående år, for deretter igjen å øke for 1982-kulllets kandidater.

Tabell 9.10. Prosentandelen av de yrkesaktive¹⁾ sivilingeniørene fra høstkullene 1977-82 som syntes utdanningen passet «godt» til de arbeidsoppgavene de hadde. (Svaralternativene var «godt», «middels» og «dårlig».)

Avdeling ved NTH	Antall yrkesaktive sivilingeniører H-82 ²⁾	Prosentandelen som syntes utdanningen passet «godt» til arbeidet ³⁾			
		H-77	H-79	H-81	H-82
SIVILINGENIØRER I ALT	392	66	64	60	68
Bergavdelingen	37	(64)	(64)	(81)	(87)
Bygningsavdelingen	126	74	67	61	66
Elektroavdelingen	66	58	60	54	65
Kjemiavdelingen	39	(68)	(54)	(53)	(64)
Maskinavdelingen	84	67	65	56	64
Almen- og skipsteknisk avdeling	40	(40)	(69)	(64)	(73)

¹⁾ Se definisjon av yrkesaktiv i avsnitt 2.2.

²⁾ Herav 4 yrkesaktive som ikke besvarte spørsmålet.

³⁾ Parentes refererer til grupper med 20-49 kandidater, se avsnitt 2.1.

Summary in English

The Institute for Studies in Research and Higher Education has yearly since 1972 carried out surveys of the labour market in Norway for graduates from universities and regional colleges. These surveys, based on a mail questionnaire, describe the labour market as experienced by graduates *the first six months after graduation*.

This report presents the main findings for students graduating in the spring 1982, relating these results to those of previous surveys (e.g. table 10.2.). The questionnaire was revised in 1981 and some questions somewhat rephrased. Consequently comparisons based on results before and after 1981 ought to be interpreted with some caution, particularly concerning graduates seeking employment and being classified as being "without a relevant job".

In spring 1982 there were 2 904 students graduating from the universities and regional colleges included in this survey (see section 2.1.). Graduates in medicine and those with a lower degree from the University of Tromsø are not included. Of these 2 447 responded to our questionnaire, giving a response rate of 84.

Activities Six Months after Graduation

By 15. November 1982 60 per cent of the graduates were in paid employment in Norway, 40 per cent were non wage-earners (table 10.1.). The employment rate was highest for graduates with a higher degree (74 per cent), somewhat lower for regional college graduates (54 per cent). Among lower degree graduates only 26 per cent were in paid employment six months after graduation.

About 12 per cent of the spring 1982 graduates had tried to get work but were "without a relevant job" by 15. November (table 10.1.). The proportion was highest for regional college graduates (18 per cent), lowest for graduates with a higher degree (9 per cent).

Graduates with Problems

The 1982 cohort was asked whether they had had difficulties in finding a job during the first

six months after graduation. About 37 per cent of those seeking employment had experienced difficulties, primarily caused by competition from other applicants with longer working-experience than themselves. This reason was considered "important" or "somewhat important" by 88 per cent of our graduates. Geographic aspects also counted as almost half of the graduates having had difficulties, emphasized that they were tied to a particular geographic area because of the work or studies of their spouse.

The proportion with difficulties was highest for graduates with a lower degree and for regional college graduates (54 and 43 per cent, respectively), somewhat lower for those with a higher degree (32 per cent). Compared to the 1981 cohort this represented an increase for all three groups. Among the higher degree graduates fairly large proportions of the 1982 graduates in dentistry (67 per cent), arts (42 per cent), and natural sciences and mathematics (44 per cent) said they had met difficulties. On the other hand, comparatively few of the graduates in business administration and engineering expressed that they had had problems (8 and 17 per cent, respectively).

"Graduates Seeking Employment and being without Relevant Work"

By mid-November 1982 17 per cent of all spring graduates who had sought employment after graduation, were classified as being "without a relevant job" (table 10.2.). During the period 1976-82 comparatively fewer graduates with a *higher degree* experienced problems than those with a lower degree or regional college diploma. From 1979 to 1981 the proportion of job-seekers without a relevant job was stable at about 7 per cent for higher degree graduates, but increased for the 1982 cohort to 11 per cent. For graduates with a *lower degree* 1976 and 1982 were particularly difficult years. After a temporary improvement from 1976 to 1978, the proportion of graduates seeking employment and being without relevant work, has since continued to increase. At 37 per cent in 1982 it was higher than ever before in our period of registration. For *regional college* graduates problems have

been increasing since 1980, particularly from 1980 to 1981, rising from 15 to 22 per cent. A smaller increase took place from 1981 to 1982. Still, at 24 per cent in 1982 comparatively more of these graduates had problems that year than in any of the previous six years.

Among higher degree graduates problems have been growing in recent years for those qualifying in *arts* subjects and *natural sciences and mathematics*. For graduates in *dentistry*, first included in 1980, the degree of difficulties increased from 1980 to 1981 bringing the result for 1981 above the average for all higher degree graduates that year. For the 1982 graduates the result was comparable to that of the 1981 graduates. For engineering graduates the situation has been stable in the last three years with 6-7 per cent being without relevant work.

Employment by Sector

In the period 1972 to 1982 most university graduates have been employed in the *public sector* about six months after graduation. Among lower degree graduates the percentages have been stable at about 90 except in 1980 and 1982 when it dropped to 83 and 78

per cent, respectively. Generally speaking about 75 per cent of the higher degree graduates have been recruited to this sector. During the last three years, however, the percentages have been declining to 69 and 62 in 1980 and 1982, respectively. Within the public sector the universities and research institutes as well as the school system are important labour markets for higher degree graduates, although to a lesser extent in recent years. The civil service has in most years recruited 17-21 per cent.

For science graduates with a higher degree the universities and research institutes constitute the most important labour market, for arts graduates, both those with a higher and those with a lower degree, the school system (i.e. primary and secondary education). Law graduates and economists have primarily been recruited to the civil service. Graduates in pharmacy, business administration, and architecture have mainly gone into the *private sector*, as do diploma graduates from the regional colleges. In the last four years 45-60 per cent of engineering graduates have also been employed in the private sector about six months after graduation.

Table 10.1. Number of Graduates from Universities and Regional Colleges in the Spring Term 1982 by Field of Study and Activity about Six Months after Graduation (by 15. November 1982).

Field of study	Employed graduates					Non wage-earners			
	All graduates	Permanent employment	Temporary employment lasting		All	Without a relevant job	Studying	Military service	Other
			6 months or more	Less than 6 months					
ALL GRADUATES	2414	860	432	156	1448	291	448	189	38
ALL HIGHER DEGREE	1396	593	330	112	1035	126	68	144	23
Arts	164	54	41	20	115	25	19	1	4
Theology	42	11	4	1	16	2	-	23	1
Natural sciences and mathematics	229	72	68	25	165	35	20	4	5
Law	167	76	46	7	129	17	10	7	4
Economics	22	14	3	1	18	2	-	2	-
Psychology	48	16	17	4	37	5	-	6	-
Sociology	20	6	9	2	17	2	-	-	1
Political science	24	11	11	1	23	-	-	1	-
Education	29	12	12	3	27	1	1	-	-
Other social sciences	16	5	6	3	14	-	-	1	1
Dentistry	93	20	22	11	53	5	-	33	2
Veterinary medicine	17	4	4	6	14	3	-	-	-
Pharmacy	28	9	7	6	22	3	-	3	-
Business administration	136	104	6	1	111	5	9	10	1
Engineering	141	71	19	4	94	6	3	36	2
Architecture	26	15	3	4	22	2	-	2	-
Agriculture	194	93	52	13	158	13	6	15	2
ALL LOWER DEGREE	493	50	54	23	127	73	271	9	13
Arts	250	36	37	15	88	45	103	3	11
Natural sciences and mathematics	122	5	5	1	11	9	98	4	-
Social sciences	74	4	6	5	15	12	45	2	-
Multidisciplinary	21	5	4	1	10	5	5	-	1
Economics	26	-	2	1	3	2	20	-	1
ALL REGIONAL COLLEGE DIPLOMA	525	217	48	21	286	92	109	36	2

Table 10.2. Graduates from Spring Term 1976-82 being without a Relevant Job by 15. November as Percentage of the Number of Graduates seeking Employment.

Field of study	Number of graduates seeking employment							Number of graduates without a relevant job							Percentage of job-seeking graduates without relevant employment ¹⁾							
	S-76	S-77	S-78	S-79	S-80	S-81	S-82	S-76	S-77	S-78	S-79	S-80	S-81	S-82	S-76	S-77	S-78	S-79	S-80	S-81	S-82	
ALL GRADUATES	1398	1413	1528	1480	1624	1688	1741	205	143	167	157	160	212	291	15	10	11	11	10	13	17	
ALL HIGHER DEGREE	986	932	971	938	1107	1149	1163	108	81	90	69	77	80	126	11	9	9	7	7	7	11	
Arts	158	133	128	132	130	106	140	19	9	12	12	16	16	25	12	7	9	9	12	15	18	
Theology					22	29	18					1	-	2					(5)	(-)		
Natural sciences and mathematics	129	134	148	146	167	192	200	11	12	9	4	9	23	35	9	9	6	3	5	12	18	
Law	170	149	188	175	163	160	147	26	21	37	22	15	10	17	15	14	20	13	9	6	12	
Economics	33	34	28	26	25	14	20	5	3	2	4	1	1	2	}	9	5	7	7	5	6	7
Psychology	38	42	32	31	52	42	42	2	1	3	2	2	3	5								
Sociology	14	11	18	18	19	23	19	3	1	2	1	2	1	2								
Political science	19	13	13	20	17	16	23	1	-	-	-	2	1	-								
Education	19	25	13	15	34	24	28	-	1	-	1	1	2	1								
Other social sciences						12	14						-	-								
Dentistry					48	66	58						1	6	5					(2)	9	9
Veterinary medicine	16	13	9	12	9	16	17	-	-	-	-	1	-	3								
Pharmacy	15	22	24	26	31	26	25	-	1	1	1	1	-	3		(5)	(4)	(4)	(3)	(-)	(12)	
Business admin.	74	71	75	77	95	122	117	2	5	3	3	2	2	5	3	7	4	4	2	2	4	
Engineering	111	110	95	79	123	105	100	16	16	6	7	7	7	6	14	15	6	9	6	7	6	
Architecture	46	34	45	28	34	46	24	6	3	6	2	4	2	2	(13)	(9)	(13)	(7)	(12)	(4)	(8)	
Agriculture	144	141	155	153	138	150	171	17	8	9	10	12	6	13	12	6	6	7	9	4	8	
ALL LOWER DEGREE	191	233	220	208	168	183	200	50	34	29	37	29	54	73	26	15	13	18	17	30	37	
Arts	132	162	148	132	125	119	133	35	20	18	24	22	42	45	27	12	12	18	18	35	34	
Natural sciences and mathematics	35	36	31	42	23	25	20	6	8	-	6	4	6	9	(17)	(22)	(-)	(14)	(17)	(24)	(45)	
Social sciences	21	30	36	25	18	17	27	9	6	11	7	3	3	12	(43)	(20)	(31)	(28)			(44)	
Multidisciplinary						18	15						2	5								
Economics	3	5	5	9	2	4	5	-	-	-	-	-	1	2								
ALL REGIONAL COLLEGE DIPLOMA	221	248	337	334	349	356	378	47	28	48	51	54	78	92	21	11	14	15	15	22	24	

¹⁾ Parenthesis refers to groups with 20-49 graduates.

Referanser

- Bie, K.N. (1981): *Creating a New University*. Oslo. NAVF's utredningsinstitut, Melding 1981:3.
- NAVF's utredningsinstitut (1977): *Arbeidsmarkedet for nye akademikere høsten 1976*. Oslo. Melding 1977:4.
- NAVF's utredningsinstitut (1978): *Arbeidsmarkedet et halvt år etter eksamen*. Oslo. Melding 1978:5.
- NAVF's utredningsinstitut (1980): *Arbeidsmarknaden eit halvt år etter eksamen*. Oslo. Melding 1980:3.
- NAVF's utredningsinstitut (1982): *Substitusjon på arbeidsmarkedet*. Oslo. Melding 1982:3.
- NAVF's utredningsinstitut (1983): *Arbeidsmarkedet et halvt år etter eksamen*. Oslo. Melding 1983:1.
- Skotheim, S. og E. Utne (red.) (1984): *Forskning og høgre utdanning. Årbok 1983*. Bergen. Universitetsforlaget. (Under trykking)
- Statistisk Sentralbyrå (1973): *Standard for utdanningsgruppering*. Oslo.
- Statistisk Sentralbyrå (1978): *Standard for næringsgruppering*. Oslo.

Vedlegg 1

ARBEIDSMARKEDSUNDERSØKELSE FOR NYE AKADEMIKERE

Er De i tvil om hvordan De skal svare eller ønsker De å gi nærmere opplysninger, vær vennlig å skriv under «MERKNADER» på siste side.

1. Besvares av alle

1.1	Har De tatt examen artium?	1 ☐ Ja	2 ☐ Nei
1.2	Hvis ja; i hvilket fylke tok De examen artium?		
1.3	Akademisk utdanning. (Angi fakultet/institutt/linje og eventuelt hovedfag.)		
	Er De cand. mag., vær vennlig å oppgi fagkombinasjonen:		

2. Besvares av alle

2.1	Deres hovedbeskjeftigelse pr. 15. november 1980. (Kryss av for ett alternativ, det som passer best.)		
	<u>I Inntektsgivende arbeid:</u>		
1	☐	Fast arbeid (fast ansettelse eller selvstendig næringsdrivende).	
2	☐	Midlertidig arbeid av lengre varighet enn 6 mnd. (For eksempel vikariat, engasjement, midlertidig ansettelse).	
3	☐	Midlertidig arbeid av kortere varighet enn 6 mnd.	
4	☐	Arbeid av tilfeldig art som ikke er i samsvar med Deres utdanning.	
	<u>Ikke i Inntektsgivende arbeid:</u>		
5	☐	Studerte videre p. g. a. vanskeligheter med å få arbeid. (Hovedfagsstudium, ped. sem. eller andre studier.)	
6	☐	Studerte videre av andre grunner. (Hovedfagsstudium, ped. sem. eller andre studier.)	
7	☐	Arbeidet i eget hjem som husmor/husfar p. g. a. vanskeligheter med å få inntektsgivende arbeid.	
8	☐	Arbeidet i eget hjem som husmor/husfar av andre grunner.	
9	☐	Var arbeidsledig.	
10	☐	Avtjening av verneplikten.	
11	☐	Annet, angi hva:	

3. Besvares av dem som krysset av for ett av alternativene 4–9 ovenfor

3.1	Har De i perioden etter eksamen og fram til 15. november 1980 gjort forsøk på å få arbeid i noenlunde samsvar med Deres utdanning?		
	1 ☐	Ja	2 ☐
			Nei
	Hvis ja; vennligst svar på de to følgende spørsmål:		
3.2	Har De fått ansettelse for tiltredelse etter 15. november 1980?		
	1 ☐	Ja	2 ☐
			Nei
3.3	Har De i perioden fra eksamen til 15. november 1980 fått, men avvist tilbud om arbeid som var i noenlunde samsvar med Deres utdanning?		
	1 ☐	Ja	2 ☐
			Nei

Vendi

4. Besvares av dem som var i inntektsgivende arbeid pr. 15. november 1980

4.1 Arbeidets omfang: 1 ☐ Heltid 2 ☐ Deltid Hvis deltid; hva er grunnen?	
4.2 Deres ordinære månedslønn (brutto) fra hovedarbeidsgiver (eksklusive ekstraintekter): kr. . . . . , evt. lønnstrinn . . . . (offentlig ansatte). Gjennomsnittlige ekstraintekter pr. måned (overtid, kveldsundervisning, konsulentoppdrag o. l.): kr.	
4.3 Hovedarbeidsgivers navn (pr. 15. november 1980):	
4.4 Næring (sett ett kryss):	
01 ☐ Jordbruk, skogbruk og fiske	17 ☐ Distriktshøgskole, pedagogisk høgskole, sosialhøgskole, ingeniørhøgskole, Bedriftsøkonomisk Institutt o. l.
02 ☐ Industri og bergverk	18 ☐ Universitet og vitenskapelige høyskoler
03 ☐ Bygg og anlegg	19 ☐ Andre skoler
04 ☐ Kraft og vannforsyning	20 ☐ Pedagogisk-psykologisk tjeneste/ Pedagogisk-psykologisk distrikts-senter
05 ☐ Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	21 ☐ Helsesektoren (sykehus, sanatorier o. l.)
06 ☐ Forretnings- og sparebank, private finansieringsselskap o. l., forsikring	22 ☐ Sosial omsorg og velferdsarbeid
07 ☐ Statlig bank/finansinstitusjon	23 ☐ Veterinærtjeneste
08 ☐ Samferdsel (sjø-, land- lufttransport, post, telefon)	24 ☐ Nærings- og fagorganisasjoner, politiske og ideologiske organisasjoner
09 ☐ Sentraladministrasjonen (departementene, direktoratene)	25 ☐ Forskningsinstitutter og studleselskaper
10 ☐ Statens ytre etater (trygdekontorene, forsvaret, Statens velvesen m. fl.)	26 ☐ Bibliotek og museer
11 ☐ Fylkesadministrasjon	27 ☐ Forretningsmessig tjenesteyting (inkl. advokatvirksomhet, revisjons-, regnskaps-, arkitekt-, EDB- og konsulentfirmaer, reklamebyråer, teknisk tjenesteyting m. v.)
12 ☐ Kommuneadministrasjon	28 ☐ Underholdning (inkl. film, teater, NRK)
13 ☐ Politl og rettsvesen	29 ☐ Annen virksomhet, hvilken:
14 ☐ Grunnskolen	
15 ☐ Videregående skole, studieretning for allmenne fag	
16 ☐ Andre studieretninger i videregående skole	
4.5 Bransje eller nærmere spesifisering av næring (f. eks. departement, etat, institutt, studieretning i videregående skole, industrigren):	
4.6 Deres stilling (pr. 15. november 1980):	

4.7 Arbeidets art (f. eks. statistisk analysearbeid, forskning, teknisk konstruksjonsarbeid, undervisning, juridisk arbeid, planleggingsarbeid, saksbehandling, salgsarbeid, regnskap, utredningsarbeid, psykologisk rådgiving, EDB-arbeid osv. . . .)

4.8 I hvilken kommune ligger Deres arbeidssted (pr. 15. november 1980):
Arbeider De i utlandet, oppgi i hvilket land.

4.9 Hvorledes synes De Deres utdannelse passer til arbeidsoppgavene
De står overfor i Deres stilling (pr. 15. november 1980)?

1 Godt   2 Middels   3 Dårlig

Merknader:

4.10 Ønsker De eller har De planer om å skifte arbeidsplass
i løpet av det nærmeste året?

1 Ja   2 Nei

Hvis Ja, angi **hovedgrunn(er)**.

1 Nåværende stilling er av midlertidig art eller vikariat.

5 Ønsker arbeid på et annet (geografisk) sted.

2 Ønsker høyere lønn.

6 Ønsker bedre arbeidsforhold

3 Ønsker arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdannelsen.

(bedre arbeidstid, større trivsel på arbeidsplassen).

4 Ønsker heit andre arbeidsoppgaver.

7 Annet, hva:

4.11 Hvor lang tid tok det fra De begynte å søke aktivt etter arbeid til De fikk ansettelse?

Antall uker . . . . .

4.12 Hvordan fikk De kjennskap til Deres nåværende stilling (pr. 15 november 1980)?
(Sett **ett** kryss.)

1 Arbeidsgivers annonse.

5 Har vært ansatt på arbeidstedet tidligere.

2 Personlig henvendelse fra arbeidsgiver.

6 Arbeidsformidlingen.

3 Egen henvendelse.

7 Gjennom bekjente.

4 Gjennom studiene, f. eks. gjennom lærer eller institusjon på universitet eller høgskole.

8 Annet, hva:

Vend!

5. Besvares av alle

5.1 Hvorledes vurderer De arbeidsmarkedssituasjonen for nye kandidater fra Deres faggruppe, med hensyn til:

Å få (relevant) arbeid i Oslo og omegn?

1 God   2 Middels   3 Dårlig

Å få (relevant) arbeid i landet for øvrig?

1 God   2 Middels   3 Dårlig

Merknader:

6. Besvares av alle som fortsatt driver med studier i noen form (både ikke yrkesaktive og yrkesaktive):

6.1 Vær vennlig å oppgi det fag eller studium De holdt på med pr. 15. november 1980:

6.2 Har De til hensikt å avlegge eksamen i faget/studiet?

1 Ja   2 Nei

6.3 Er De cand. mag. eller exam. oecon; vennligst besvar følgende spørsmål:

Har De til hensikt å ta hovedfag/siste avdeling?

1 Ja   2 Nei

Merknader:

ARBEIDSMARKEDSUNDERSØKELSE FOR NYE KANDIDATER MED HØYERE UTDANNING

Er De i tvil om hvordan De skal svare eller ønsker De å gi nærmere opplysninger, vær vennlig, skriv under «Merknader» på siste side.

1. Besvares av alle

Skriv ikke her

1.1 Fødselsår	
1.2 Har De examen artium/økonomisk gymnas eller full eksamen fra allmenfaglig studieretning i videregående skole? 1 ☐ Ja 2 ☐ Nei	
1.3 Hva var Deres hjemstedsfylke da De var 17 år?	
Hva var Deres hjemstedsfylke før De begynte å studere?	
1.4 Hvilken høyere utdanning avsluttet De våren 1982: Hvis De ble cand. mag. våren 1982, oppgi studie- sted(er):	
Lærested	Fag til cand. mag. eksamen:
Fakultet/linje	Bare fra universitet ☐
Grad/akademisk tittel	Fra universitet og regional(e) høyskole(r) ☐
Hovedfag/magistergradsfag	Bare fra regional(e) høyskole(r) ☐
Har De annen høyere utdanning (f.eks. stud.fag., pedagogisk høyskole, ingeniørhøyskole)? 1 ☐ Ja 2 ☐ Nei	
Hvis ja, nevn hvilke(n):	
.....	
1.5 Tidligere yrkeserfaring (se bort fra feriejobber):	
Inntektsgivende arbeid har vært hovedbeskjeftigelse i ..... år ..... mnd. før eksamen våren 1982	
Inntektsgivende arbeid har vært bibeskjeftigelse i ..... år ..... mnd. før eksamen våren 1982	

2. Besvares av alle

I spørsmål 2.1 ønsker vi å kartlegge aktivitet for å få inntektsgivende arbeid etter eksamen våren 1982.

2.1 Hadde De innen 15. november 1982 gjort forsøk på å få arbeid med sikte på tiltredelse etter eksamen våren 1982? 1 Ja 2 Nei

Hvis ja, var dette for å finansiere videre studier? 1 Ja 2 Nei

Hadde De før 15. november 1982 fått tilbud/tilsagn om arbeid med sikte på tiltredelse etter eksamen våren 1982? 1 Ja 2 Nei

Har De gått tilbake til Deres gamle stilling etter eksamen eller vært i arbeid i studietiden og fortsatt i samme stilling etter eksamen? 1 Ja 2 Nei 3 Ikke relevant

2.2 Hadde De i perioden etter eksamen og fram til 15. november 1982 vansker med å få arbeid noenlunde i samsvar med Deres utdanning? 1 Ja 2 Nei 3 Har ikke prøvd å få arbeid

Hvis ja, hvordan vurderer De årsakene som er angitt nedenfor? (Kryss av en rute for hver linje)

	Viktig	Noen betydning	Ingen betydning	Vet ikke/ikke aktuelt
1 Ektefelle eller samboers arbeid eller utdanning binder meg til et spesielt sted	☐	☐	☐	☐
2 Har ikke funnet arbeid på det ønskede stedet	☐	☐	☐	
3 Vanskelig å skaffe bolig der arbeid er tilbudt	☐	☐	☐	
4 Ønsker en annen type arbeid enn det som er tilbudt	☐	☐	☐	
5 Er tilbudt arbeid, men lønnstilbudet var for lavt	☐	☐	☐	
6 Er kvalifisert bare for et spesielt arbeidsfelt	☐	☐	☐	☐
7 Har for dårlige karakterer	☐	☐	☐	☐
8 Konkurrerer med folk med lengre ansiennitet	☐	☐	☐	☐
9 Ønsker deltid på grunn av omsorgsforpliktelser	☐	☐	☐	☐
10 Annet, angi hva:				

2.3 Hovedbeskjeftigelse pr. 15. november 1982. (Kryss av for ett alternativ, det som passer best)

I inntektsgivende arbeid:

- 01 Fast arbeid (selvstendig næringsdrivende eller fast ansettelse, også de som ikke har avsluttet prøvetiden).
- 02 Midlertidig arbeid av 6 mnd. varighet eller mer (f.eks. vikariat, engasjement eller annet tidsbegrenset arbeid).
- 03 Midlertidig arbeid av kortere varighet enn 6 mnd.

Ikke i inntektsgivende arbeid:

- 04 Hadde fått ansettelse og ventet på å tiltre etter 15. november 1982.
- 05 Studerte videre (hovedfag, pedagogisk seminar eller andre studier).
- 06 Arbeidet i eget hjem som husmor/husfar.
- 07 Var arbeidsledig og registrert ved Arbeidsformidlingen.
- 08 Var arbeidsledig og ikke registrert ved Arbeidsformidlingen.
- 09 Avtjening av verneplikten.
- 10 Annet, angi hva: .....

2.4 Hvis De har krysset av 1, 2 eller 3, er dette arbeidet noenlunde i samsvar med Deres utdanning?

- 1 Ja   2 Nei

2.5 Hvordan vurderer De arbeidsmarkedssituasjonen i ulike deler av landet for nye kandidater fra Deres fagfelt — på grunnlag av egne og andres erfaringer?

	God	Middels	Dårlig	Vet ikke
1 Oslo, Akershus	☐	☐	☐	☐
2 Østfold, Hedmark, Oppland, Buskerud, Vestfold, Telemark	☐	☐	☐	☐
3 Aust-Agder, Vest-Agder	☐	☐	☐	☐
4 Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal	☐	☐	☐	☐
5 Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag	☐	☐	☐	☐
6 Nordland, Troms, Finnmark	☐	☐	☐	☐

3. Besvares av alle som har søkt eller er blitt tilbudt arbeid før 15. november 1982

3.1 Når begynte De å søke arbeid med sikte på sysselsetting etter eksamen våren 1982?

- 1 Begynte å søke før eksamen. Oppgi antall uker .....
- 2 Begynte å søke etter eksamen. Oppgi antall uker .....

3.2 Hvor mange søknader har De sendt (før 15. november 1982)? .....

3.3 Når fikk De det første tilbud/tilsagn om arbeid?

- 1 Før eksamen   2 Etter eksamen   3 Har ikke (før 15. november 1982) fått tilbud/tilsagn

3.4 Har de (før 15. november 1982) fått tilbud/tilsagn om arbeid som De har avvist?   1 Ja   2 Nei

Hvis ja, oppgi antall avviste tilbud .....

3.5 Sett kryss ved det fylket/de fylker hvor De har søkt arbeid (før 15. november 1982):

01 ☐ Østfold	08 ☐ Telemark	16 ☐ Sør-Trøndelag
02 ☐ Akershus	09 ☐ Aust-Agder	17 ☐ Nord-Trøndelag
03 ☐ Oslo	10 ☐ Vest-Agder	18 ☐ Nordland
04 ☐ Hedmark	11 ☐ Rogaland	19 ☐ Troms
05 ☐ Oppland	12 ☐ Hordaland	20 ☐ Finnmark
06 ☐ Buskerud	14 ☐ Sogn og Fjordane	
07 ☐ Vestfold	15 ☐ Møre og Romsdal	

4. Besvares av alle som var i inntektsgivende arbeid pr. 15. november 1982

4.1 Hovedarbeidsgivers navn (pr. 15. november 1982)	
<p>4.2 Næring (sett ett kryss):</p> <p>01 ☐ Jordbruk, skogbruk og fiske</p> <p>00 ☐ Oljeutvinning og bergverksdrift</p> <p>02 ☐ Industri</p> <p>03 ☐ Bygg og anlegg</p> <p>04 ☐ Kraft- og vannforsyning</p> <p>05 ☐ Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet</p> <p>06 ☐ Forretnings- og sparebank, private finansieringsselskap o.l., forsikring</p> <p>07 ☐ Statlig bank/finansinstitusjon</p> <p>08 ☐ Samferdsel (sjø-, land-, lufttransport, post, telefon)</p> <p>09 ☐ Sentraladministrasjonen (departementene, direktoratene)</p> <p>10 ☐ Statens ytre etater (trygdekontorene, forsvaret, Statens veivesen m.fl.)</p> <p>11 ☐ Fylkesadministrasjon</p> <p>12 ☐ Kommuneadministrasjon</p> <p>13 ☐ Politikk og rettsvesen</p> <p>14 ☐ Grunnskolen</p> <p>15 ☐ Videregående skole, studieretning for allmenne fag</p> <p>16 ☐ Andre studieretninger i videregående skole</p>	<p>17 ☐ Distrikthøgskole, pedagogisk høgskole, sosialhøgskole, ingeniørhøgskole, Bedriftsøkonomisk Institutt o.l.</p> <p>18 ☐ Universitet og vitenskapelige høgskoler</p> <p>19 ☐ Andre skoler</p> <p>20 ☐ Pedagogisk-psykologisk tjeneste/ pedagogisk-psykologisk distriktssenter</p> <p>21 ☐ Offentlig helse- og veterinærtjeneste (sykehus, sanatorier o.l.)</p> <p>22 ☐ Sosial omsorg og velferdsarbeid</p> <p>23 ☐ Privat helse- og veterinærtjeneste</p> <p>24 ☐ Nærings- og fagorganisasjoner, politiske og ideologiske organisasjoner</p> <p>25 ☐ Forskningsinstitutter og studieselskaper</p> <p>26 ☐ Bibliotek og museer</p> <p>27 ☐ Forretningsmessig tjenesteyting (inkl. advokatvirksomhet, revisjons-, regnskaps-, arkitekt-, EDB- og konsulentfirmaer, reklamebyråer, teknisk tjenesteyting m.v.)</p> <p>28 ☐ Underholdning (inkl. film, teater, NRK)</p> <p>29 ☐ Annen virksomhet, hvilken: .....</p>
4.3 Bransje eller nærmere spesifisering av næring (f.eks. departement, etat, institutt, studieretning i videregående skole, industrigren):	
4.4 Deres stilling (pr. 15. november 1982):	
Når tiltrådte De denne stillingen første gang? Dato	
4.5 Hvordan fikk De kjennskap til stillingen? (Sett ett kryss)	
1 ☐ Arbeidsgivers annonse	5 ☐ Arbeidsformidlingen
2 ☐ Personlig henvendelse fra arbeidsgiver	6 ☐ Gjennom familie og bekjente
3 ☐ Egen henvendelse	7 ☐ Gjennom orientering fra arbeidsgiver på studiestedet
4 ☐ Gjennom studiene, f.eks. lærer på universitet eller høgskole	8 ☐ Annet, angi hva: .....
4.6 I hvilken kommune ligger Deres arbeidssted (pr. 15. november 1982)?	
Arbeider De i utlandet, oppgi hvilket land	
4.7 Deres ordinære månedslønn (brutto) fra hovedarbeidsgiver (eksklusive ekstraintekter):	
Kr.	Hvis De er offentlig ansatt, oppgi lønnstrinn .....
4.8 Arbeidets omfang: 1 ☐ Heltid 2 ☐ Deltid, i prosent av heltidsstilling: ca. .... %	
4.9 Arbeidets art. Angi det som utgjør hoveddelen av arbeidet (f.eks. statistisk analysearbeid, forskning, teknisk konstruksjonsarbeid, undervisning, planleggingsarbeid, saksbehandling, salgsarbeid, regnskap, utredningsarbeid, psykologisk rådgivning, EDB-systemarbeid, administrasjon med ledelsesfunksjoner, vanlig kontorarbeid, organisasjonsarbeid osv.):	
.....	
4.10 Hvordan synes De at Deres utdanning passer til Deres stilling (pr. 15. november 1982)? Vurder innholdet i utdanningen mot arbeidsoppgavene. (Sett kryss ved det svaralternativ som passer best)	
1 ☐ Godt 2 ☐ Middels 3 ☐ Dårlig	
Merknader:	

4.11 Vurder Deres egen utdanning i forhold til andre utdanninger i den stilling De har (pr. 15. november 1982). (Sett ett kryss)

- 1 Egen utdanning passer bedre enn andre utdanninger   3 Andre utdanninger passer bedre
2 Andre utdanninger passer like godt   4 Vet ikke

Hvis De har krysset av 1, 2 eller 3, oppgi den/de utdanninger De sammenlikner med:

4.12 Hvis De har yrkeserfaring fra før eksamen våren 1982, er yrkeserfaringen til nytte i Deres arbeid?

- Stor nytte   Noe nytte   Ingen nytte
1   2   3

4.13 Opplysninger om Deres stilling (pr. 15. november 1982):

- 1 Nyopprettet stilling   3 Eksisterende stilling med samme arbeidsområde som forgjengeren
2 Eksisterende stilling med delvis samme arbeidsområde som forgjengeren   4 Midlertidig engasjement uten ordinær stillingshjæmnel

4.14 Dersom De gikk inn i eksisterende stilling, oppgi forgjengerens høyeste utdanning hvis De kjenner den:

4.15 Hvis De gikk inn i eksisterende stilling, oppgi grunnen til at forgjengeren sluttet (eller har permisjon):

- 1 Skiftet arbeidsgiver   3 Ble pensjonert eller døde
2 Gikk over i ny stilling hos samme arbeidsgiver   4 Andre eller ukjente årsaker, nevnt evt. hvilken

4.16 Har De planer eller ønsker om å skifte arbeid i løpet av de nærmeste 12 mnd.?

- 1 Ja   2 Nei   3 Vet ikke

Hvis Ja, angi den grunn/de grunner som er viktig(e) for Dem. (Kryss av en rute for hver linje)

	Viktig	Noen betydning	Ingen betydning	Ikke aktuelt
1 Nåværende stilling er av midlertidig art eller et vikariat	☐	☐	☐	☐
2 Ønsker høyere lønn	☐	☐	☐	☐
3 Ønsker arbeidsoppgaver som svarer bedre til utdanningen	☐	☐	☐	☐
4 Ønsker andre arbeidsoppgaver	☐	☐	☐	☐
5 Ønsker annen arbeidstid	☐	☐	☐	☐
6 Ønsker kortere vei til arbeidsplassen	☐	☐	☐	☐
7 Ønsker arbeid på et annet (geografisk) sted	☐	☐	☐	☐
8 Ektefelle/samboer har flyttet/skal flytte til annet arbeidssted	☐	☐	☐	☐
9 Annet, angi hva:				

5. Besvares av alle (både yrkesaktive og ikke yrkesaktive) som fortsatt driver med studier i noen form

5.1 Hvilket fag eller studium holder De på med (pr. 15. november 1982)? (Oppgi også lærested) .....

5.2 Er De beskjeftiget med studier på: 1 Heltid   2 Deltid

5.3 Hvilket endelig studiemål har De (f.eks. Cand.philol., Cand.mag., Dr. scient., Dr. ing. osv.)? .....

Merknader:

Vedlegg 2

Tabell 1a. De kvinnelige kandidatene fra vårkullet 1982 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1982). Personer.

Kandidatgruppe	Kandidater som svarte i alt ³⁾	Yrkesaktive ¹⁾			Ikke yrkesaktive ²⁾			Annet ⁴⁾
		Fast arbeid	Midlertidig arbeid av lengde 6 mnd. eller mer	Under 6 mnd.	Yrkesaktive i alt	Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdan. ⁴⁾	Studerte videre	
KANDIDATER I ALT	770	237	164	70	471	110	164	25
HØYERE GRAD	375	140	118	45	303	35	23	14
Filologer (Cand.philol.)	62	15	18	4	37	9	13	3
Filologer (Mag.art.)	5	1	2	2	5	—	—	—
Teologer	5	3	1	—	4	1	—	—
Realister (Cand.real./cand.scient.)	44	10	9	8	27	8	6	3
Jurister	46	20	16	3	39	3	1	3
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand. polit.)	5	4	1	—	5	—	—	—
Psykologer	16	3	7	4	14	2	—	—
Sosiologer	7	1	4	—	5	1	—	1
Statsvitere	6	2	3	1	6	—	—	—
Pedagoger	16	6	9	1	16	—	—	—
Samfunnsvitere ellers	3	—	2	—	2	—	—	1
Tannleger	41	11	17	9	37	3	—	1
Veterinærer	8	1	2	3	6	2	—	—
Farmasøyer	20	8	6	4	18	2	—	—
Siviløkonomer	27	25	—	—	25	—	1	1
Sivilingeniører	12	9	2	1	12	—	—	—
Arkitekter	11	3	3	3	9	2	—	—
Landbrukskandidater	41	18	16	2	36	2	2	1
LAVERE GRAD	212	27	24	16	67	37	99	9
Filologer (Cand.mag.)	140	24	18	12	54	26	51	9
Realister (Cand.mag.)	37	1	1	1	3	4	30	—
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	20	—	—	3	3	4	13	—
Interfakultær (Cand.mag.)	10	2	4	—	6	2	2	—
Exam.oecon.	5	—	1	—	1	1	3	—
DISTRIKTSHØGSKOLE-KANDIDATER	183	70	22	9	101	38	42	2
Humanistiske fag	45	11	5	2	18	14	12	1
Økonomiske fag	50	24	5	1	30	7	13	—
Samfunnsfag	25	5	6	2	13	6	6	—
Media/Komm.fag	10	2	2	1	5	3	2	—
Datafag	22	19	—	—	19	2	1	—
Nat. vit.fag	6	1	—	1	2	1	3	—
Natur/Miljøvern fag	8	1	—	2	3	2	2	1
Samferdselsfag	17	7	4	—	11	3	3	—

¹⁾ Inkluderer bare yrkesaktive med arbeid «i noenlunde samsvar med utdanningen».

²⁾ Inkluderer yrkesaktive med arbeid «i dårlig samsvar med utdanningen», se avsnitt 2.2.

³⁾ Inkluderer yrkesaktive og ikke yrkesaktive.

⁴⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon.

Tabell 1b. De mannlige kandidatene fra vårkullet 1982 fordelt etter hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. november 1982). Personer.

Kandidatgruppe	Kandidater som svarte i alt ³⁾	Yrkesaktive ¹⁾				Ikke yrkesaktive ²⁾			
		Fast arbeid	Midlertidig arbeid av lengde		Yrkesaktive i alt	Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen ⁴⁾	Studerte videre	Avtjente verneplikten	Annet ⁴⁾
			6 mnd. eller mer	Under 6 mnd.					
KANDIDATER I ALT	1644	623	268	86	977	181	284	189	13
HØYERE GRAD	1021	453	212	67	732	91	45	144	9
Filologer (Cand.philol.)	89	38	20	13	71	11	6	1	—
Filologer (Mag.art.)	8	—	1	1	2	5	—	—	1
Teologer	37	8	3	1	12	1	—	23	1
Realister (Cand.real./cand.scient.)	185	62	59	17	138	27	14	4	2
Jurister	121	56	30	4	90	14	9	7	1
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand. polit.)	17	10	2	1	13	2	—	2	—
Psykologer	32	13	10	—	23	3	—	6	—
Sosiologer	13	5	5	2	12	1	—	—	—
Statsvitere	18	9	8	—	17	—	—	1	—
Pedagoger	13	6	3	2	11	1	1	—	—
Samfunnsvitere ellers	13	5	4	3	12	—	—	1	—
Tannleger	52	9	5	2	16	2	—	33	1
Veterinærer	9	3	2	3	8	1	—	—	—
Farmasøyter	8	1	1	2	4	1	—	3	—
Siviløkonomer	109	79	6	1	86	5	8	10	—
Sivilingeniører	129	62	17	3	82	6	3	36	2
Arkitekter	15	12	—	1	13	—	—	2	—
Landbrukskandidater	153	75	36	11	122	11	4	15	1
LAVERE GRAD	281	23	30	7	60	36	172	9	4
Filologer (Cand.mag.)	110	12	19	3	34	19	52	3	2
Realister (Cand.mag.)	85	4	4	—	8	5	68	4	—
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	54	4	6	2	12	8	32	2	—
Interfakultær (Cand.mag.)	11	3	—	1	4	3	3	—	1
Exam. oecon.	21	—	1	1	2	1	17	—	1
DISTRIKTSHØGSKOLEKANDIDATER	342	147	26	12	185	54	67	36	—
Humanistiske fag	20	4	6	1	11	5	3	1	—
Økonomiske fag	139	59	3	3	65	18	45	11	—
Samfunnsfag	34	12	5	—	17	11	3	3	—
Media/Komm.fag	14	2	4	4	10	2	1	1	—
Datafag	59	37	3	—	40	2	3	14	—
Nat.vit.fag	25	10	—	—	10	8	5	2	—
Natur/Miljøvern fag	16	1	2	2	5	3	5	3	—
Samferdselsfag	35	22	3	2	27	5	2	1	—

¹⁾ Inkluderer bare yrkesaktive med arbeid «i noenlunde samsvar med utdanningen.

²⁾ Inkluderer yrkesaktive med arbeid «i dårlig samsvar med utdanningen», se avsnitt 2.2.

³⁾ Inkluderer yrkesaktive og ikke yrkesaktive.

⁴⁾ Se avsnitt 2.2.for definisjon.

Tabell 2. Mannlige og kvinnelige kandidater fra vårkullet 1982 som svarte «ja» på spørsmålet om de hadde hatt vansker med å få arbeid i perioden etter eksamen og fram til 15. november 1982.

Kandidatgruppe	Antall kandidater som meldte seg på arbeidsmarkedet (arbeidssøkere)		Antall kandidater som hadde hatt vansker med å få arbeid		Kandidater som hadde hatt vansker i prosent av de arbeidssøkende	
	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
KANDIDATER I ALT	1159	582	379	265	33	46
HØYERE GRAD	824	339	237	138	29	41
Filologer (Cand.philol.)	82	46	32	21		
Filologer (Mag.art.)	7	5	5	1		
Teologer	13	5	1	3		
Realister (Cand.real./cand.scient.)	165	35	69	18		
Jurister	105	42	29	12		
Sosialøkonomer (Cand.oecon./cand. polit.)	15	5	3	—		
Psykologer	26	16	9	6		
Sosiologer	13	6	4	3		
Statsvitere	17	6	1	2		
Pedagoger	12	16	8	6		
Samfunnsvitere ellers	12	2	2	—		
Tannleger	18	40	10	29		
Veterinærer	9	8	3	6		
Farmasøyter	5	20	3	7		
Siviløkonomer	91	26	8	1		
Sivilingeniører	88	12	16	1		
Arkitekter	13	11	3	6		
Landbrukskandidater	133	38	31	16		
LAVERE GRAD	96	104	49	58	51	56
Filologer (Cand.mag.)	53	80	29	42		
Realister (Cand.mag.)	13	7	6	5		
Samfunnsvitere (Cand.mag.)	20	7	9	6		
Interfakultær (Cand.mag.)	7	8	4	4		
Exam.oecon.	3	2	1	1		
DISTRIKTSHØGSKOLE-KANDIDATER	239	139	93	69	39	50
Humanistiske fag	16	32	12	23		
Økonomiske fag	83	37	24	13		
Samfunnsfag	28	19	14	14		
Media/Komm.fag	12	8	6	4		
Datafag	42	21	7	4		
Nat.vit.fag	18	3	12	1		
Natur/Miljøvern fag	8	5	7	4		
Samferdselsfag	32	14	11	6		

Tabell 3. Yrkesaktive kandidater fra vårkullet 1982 fordelt etter næringssektor, utdanning og kjønn. Personer.

Næringssektor	Kandidater i alt			Filologer (Cand.philol.)			Filologer (Mag.art.)			Teologer		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	977	471	1448	71	37	108	2	5	7	12	4	16
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	86	32	118	8	2	10	2	4	6	—	—	—
Forskningsinstitutter	65	14	79	1	—	1	—	—	—	—	—	—
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	66	55	121	25	13	38	—	—	—	—	—	—
Videregående skole, stud. retn. for allmenne fag	33	24	57	19	13	32	—	—	—	—	—	—
Andre stud.retn. i videregående skole	26	6	32	6	—	6	—	—	—	—	—	—
Andre skoler	17	5	22	2	—	2	—	—	—	—	—	—
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	138	56	194	2	2	4	—	—	—	1	—	1
Politi og rettsvesen	10	4	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	14	5	19	1	1	2	—	—	—	—	—	—
Kommuneadministrasjonen	36	17	53	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Skolepsykologkontor/pedagogisk-psykologisk distriktssenter	16	7	23	1	—	1	—	—	—	—	—	—
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	8	5	13	—	—	—	—	—	—	6	3	9
Helse- og veterinærtjeneste	14	24	38	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Sosialsektoren	3	9	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Statlig bank og finansieringsinst.	10	4	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	6	2	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bibliotek og museum	2	4	6	—	1	1	—	—	—	—	—	—
NRK, teater og film	7	6	13	1	1	2	—	1	1	—	—	—
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	7	2	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Industri	86	41	127	4	—	4	—	—	—	—	—	—
Oljeutvinning og bergverk	40	12	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bygg og anlegg	3	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kraft og vannforsyning	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varehandel	46	32	78	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Bank og forsikring	29	13	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Samferdsel	32	9	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Privat helse- og veterinærtjeneste	15	21	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nærings- og fagorganisasjoner	25	12	37	1	1	2	—	—	—	4	1	5
Forretningsmessig tjenesteyting	125	45	170	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Annen virksomhet	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Uoppgitt</i>	7	4	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Tabell 3 forts.

Næringssektor	Realister (Cand.real./ cand.scient.)			Jurister			Sosialøkonomer (Cand.oecon./ cand.polit.)			Psykologer		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	138	27	165	90	39	129	13	5	18	23	14	37
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	32	6	38	3	–	3	1	–	1	1	1	2
Forskningsinstitutter	21	4	25	1	–	1	–	–	–	–	–	–
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	13	4	17	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Videregående skole, stud. retn. for allmenne fag	7	5	12	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Andre stud.retn. i videregående skole	8	1	9	–	1	1	–	–	–	–	–	–
Andre skoler	–	–	–	1	–	1	–	–	–	2	1	3
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	18	–	18	39	21	60	6	4	10	1	1	2
Politi og rettsvesen	–	–	–	10	3	13	–	–	–	–	–	–
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	2	–	2	3	2	5	–	–	–	–	–	–
Kommuneadministrasjonen	–	–	–	5	1	6	1	–	1	–	–	–
Skolepsykologkontor/pedagogisk- psykologisk distriktssenter	–	–	–	–	–	–	–	–	–	12	5	17
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Helse- og veterinærtjeneste	–	1	1	–	–	–	–	–	–	3	3	6
Sosialsektoren	–	1	1	2	–	2	–	–	–	–	3	3
Statlig bank og finansieringsinst.	–	–	–	2	1	3	1	–	1	–	–	–
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	–
Bibliotek og museum	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
NRK, teater og film	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Industri	5	3	8	3	–	3	–	–	–	–	–	–
Oljeutvinning og bergverk	17	2	19	–	1	1	1	–	1	–	–	–
Bygg og anlegg	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kraft og vannforsyning	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Varehandel	2	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bank og forsikring	–	–	–	1	–	1	1	–	1	–	–	–
Samferdsel	1	–	1	1	–	1	–	–	–	2	–	2
Privat helse- og veterinærtjeneste	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nærings- og fagorganisasjoner	1	–	1	2	3	5	1	–	1	1	–	1
Forretningsmessig tjenesteyting	11	–	11	17	6	23	–	–	–	1	–	1
Annen virksomhet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Uoppgitt</i>	–	–	–	–	–	–	1	–	1	–	–	–

Tabell 3 forts.

Næringssektor	Sosiologer			Statsvitere			Pedagoger			Samfunnsvitere ellers		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	12	5	17	17	6	23	11	16	27	12	2	14
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	1	2	3	3	1	4	–	3	3	4	2	6
Forskningsinstitutter	6	1	7	3	2	5	–	1	1	2	–	2
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	–	–	–	–	–	–	5	3	8	–	–	–
Videregående skole, stud. retn. for allmenne fag	2	–	2	–	1	1	–	1	1	1	–	1
Andre stud.retn. i videregående skole	–	–	–	–	–	–	1	1	2	–	–	–
Andre skoler	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	–	1	1	6	1	7	–	–	–	1	–	1
Politi og rettsvesen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	–	–	–	1	–	1	–	–	–	1	–	1
Kommuneadministrasjonen	–	–	–	1	1	2	–	2	2	2	–	2
Skolepsykologkontor/pedagogisk- psykologisk distriktssenter	–	–	–	–	–	–	3	2	5	–	–	–
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Helse- og veterinærtjeneste	–	1	1	1	–	1	1	1	2	–	–	–
Sosialsektoren	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	–
Statlig bank og finansieringsinst.	–	–	–	1	–	1	1	–	1	–	–	–
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bibliotek og museum	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
NRK, teater og film	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Industri	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Oljeutvinning og bergverk	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bygg og anlegg	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kraft og vannforsyning	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Varehandel	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bank og forsikring	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1
Samferdsel	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Privat helse- og veterinærtjeneste	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nærings- og fagorganisasjoner	1	–	1	1	–	1	–	1	1	–	–	–
Forretningsmessig tjenesteyting	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Annen virksomhet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Uoppgitt</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Tabell 3 forts.

Næringssektor	Tannleger			Veterinærer			Farmasøyer			Siviløkonomer		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	16	37	53	8	6	14	4	18	22	86	25	111
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	–	–	–	1	–	1	–	1	1	3	–	3
Forskningsinstitutter	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Videregående skole, stud. retn. for allmenne fag	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Andre stud.retn. i videregående skole	1	–	1	–	–	–	–	–	–	2	1	3
Andre skoler	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	2	8	10	–	–	–	–	–	–	4	2	6
Politi og rettsvesen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kommuneadministrasjonen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	–	2
Skolepsykologkontor/pedagogisk- psykologisk distriktssenter	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>● Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Helse- og veterinærtjeneste	4	11	15	1	3	4	–	1	1	–	–	–
Sosialsektoren	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Statlig bank og finansieringsinst.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	1	3
Bibliotek og museum	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
NRK, teater og film	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Industri	–	–	–	–	–	–	1	3	4	13	4	17
Oljeutvinning og bergverk	–	–	–	–	–	–	–	–	–	14	2	16
Bygg og anlegg	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kraft og vannforsyning	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Varehandel	–	–	–	–	–	–	3	13	16	4	–	4
Bank og forsikring	–	–	–	–	–	–	–	–	–	15	6	21
Samferdsel	–	–	–	–	–	–	–	–	–	6	1	7
Privat helse- og veterinærtjeneste	9	18	27	6	2	8	–	–	–	–	–	–
Nærings- og fagorganisasjoner	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1
Forretningsmessig tjenesteyting	–	–	–	–	–	–	–	–	–	18	7	25
Annen virksomhet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Uoppgitt</i>	–	–	–	–	1	1	–	–	–	1	–	1

Tabell 3 forts.

Næringssektor	Sivilingeniører			Arkitekter			Landbrukskandidater			Filologer (Cand.mag.)		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	82	12	94	13	9	22	122	36	158	34	54	88
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	12	1	13	—	1	1	10	2	12	1	2	3
Forskningsinstitutter	13	2	15	—	—	—	14	3	17	—	—	—
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18	27	45
Videregående skole, stud. retn. for allmenne fag	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	4
Andre stud.retn. i videregående skole	1	—	1	—	—	—	2	—	2	2	1	3
Andre skoler	—	—	—	—	—	—	8	3	11	1	1	2
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	2	1	3	—	—	—	30	7	37	—	1	1
Politi og rettsvesen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	1	—	1	—	—	—	2	—	2	—	—	—
Kommuneadministrasjonen	—	1	1	1	—	1	9	4	13	1	1	2
Skolepsykologkontor/pedagogisk-psykologisk distriktssenter	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Helse- og veterinærtjeneste	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Sosialsektoren	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Statlig bank og finansieringsinst.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	2	—	2	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Bibliotek og museum	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	1	3
NRK, teater og film	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	—	—	—	—	—	—	4	2	6	—	—	—
Industri	19	—	19	—	—	—	12	10	22	2	7	9
Oljeutvinning og bergverk	1	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bygg og anlegg	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—
Kraft og vannforsyning	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varehandel	1	—	1	—	—	—	11	3	14	—	3	3
Bank og forsikring	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—
Samferdsel	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Privat helse- og veterinærtjeneste	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nærings- og fagorganisasjoner	—	—	—	—	1	1	6	2	8	1	—	1
Forretningsmessig tjenesteyting	21	3	24	11	6	17	9	—	9	—	2	2
Annen virksomhet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
<i>Uoppgitt</i>	—	1	1	—	—	—	3	—	3	1	—	1

Tabell 3 forts.

Næringssektor	Realister (Cand.mag.)			Samfunnsvitere (Cand.mag.)			Interfakultær (Cand.mag.)			Exam.oecon.		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	8	3	11	12	3	15	4	6	10	2	1	3
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1	1
Forskningsinstitutter	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	4	–	4	–	1	1	–	2	2	–	–	–
Videregående skole, stud. retn. for allmenne fag	–	1	1	1	1	2	1	–	1	–	–	–
Andre stud.retn. i videregående skole	–	–	–	1	–	1	–	–	–	–	–	–
Andre skoler	–	–	–	1	–	1	1	–	1	–	–	–
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	–	–	–	3	–	3	1	–	1	2	–	2
Politi og rettsvesen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kommuneadministrasjonen	–	–	–	–	1	1	1	–	1	–	–	–
Skolepsykologkontor/pedagogisk- psykologisk distriktssenter	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Helse- og veterinærtjeneste	–	1	1	1	–	1	–	–	–	–	–	–
Sosialsektoren	–	–	–	–	–	–	–	2	2	–	–	–
Statlig bank og finansieringsinst.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bibliotek og museum	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
NRK, teater og film	–	–	–	1	–	1	–	–	–	–	–	–
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Industri	2	–	2	1	–	1	–	1	1	–	–	–
Oljeutvinning og bergverk	–	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bygg og anlegg	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Kraft og vannforsyning	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Varehandel	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bank og forsikring	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Samferdsel	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Privat helse- og veterinærtjeneste	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	–
Nærings- og fagorganisasjoner	–	–	–	2	–	2	–	–	–	–	–	–
Forretningsmessig tjenesteyting	–	–	–	1	–	1	–	–	–	–	–	–
Annen virksomhet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Uoppgitt</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Tabell 3 forts.

Næringssektor	Humanistiske fag (Høgskolekand.)			Økonomiske fag (Høgskolekand.)			Samfunnsfag (Høgskolekand.)			Media/Komm.fag (Høgskolekand.)		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	11	18	29	65	30	95	17	13	30	10	5	15
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høyskoler	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1
Forskningsinstitutter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	-	2	2	-	-	-	-	1	1	1	-	1
Videregående skole, stud. retn. for allmenne fag	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Andre stud.retn. i videregående skole	-	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-
Andre skoler	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	-	-	-	5	1	6	7	6	13	-	-	-
Politi og rettsvesen	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	1	-	1	1	1	2	-	1	1	-	-	-
Kommuneadministrasjonen	4	2	6	3	1	4	5	-	5	1	-	1
Skolepsykologkontor/pedagogisk- psykologisk distriktssenter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	1	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Helse- og veterinærtjeneste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sosialsektoren	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Statlig bank og finansieringsinst.	-	-	-	3	-	3	1	1	2	-	-	-
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Bibliotek og museum	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
NRK, teater og film	-	2	2	-	-	-	-	-	-	5	1	6
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-
Industri	1	3	4	6	4	10	-	-	-	1	2	3
Oljeutvinning og bergverk	1	1	2	2	2	4	1	-	1	-	-	-
Bygg og anlegg	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
Kraft og vannforsyning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varehandel	1	1	2	7	4	11	-	-	-	-	-	-
Bank og forsikring	-	2	2	7	2	9	-	1	1	-	-	-
Samferdsel	-	-	-	3	2	5	-	1	1	-	-	-
Privat helse- og veterinærtjeneste	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nærings- og fagorganisasjoner	1	1	2	1	-	1	-	1	1	1	1	2
Forretningsmessig tjenesteyting	-	1	1	21	10	31	1	-	1	-	-	-
Annen virksomhet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Uoppgitt</i>	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	1

Tabell 3 forts.

Næringssektor	Datafag (Høgskolekand.)			Nat.vit.fag (Høgskolekand.)			Nat./miljøv.fag (Høgskolekand.)			Samferdselsfag (Høgskolekand.)		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
KANDIDATER I ALT	40	19	59	10	2	12	5	3	8	27	11	38
<i>U & H Forskningsinstitutt</i>												
Universiteter og høgskoler	–	–	–	–	1	1	1	–	1	1	1	2
Forskningsinstitutter	2	1	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Skolen</i>												
Grunnskolen	–	–	–	–	–	–	–	2	2	–	–	–
Videregående skole, stud. retn. for allmenne fag	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Andre stud.retn. i videregående skole	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Andre skoler	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Statsadministrasjonen</i>												
Statsadministrasjonen	3	–	3	–	–	–	3	–	3	2	–	2
Politi og rettsvesen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>												
Fylkesadministrasjonen	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1
Kommuneadministrasjonen	–	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Skolepsykologkontor/pedagogisk- psykologisk distriktssenter	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Offentlig sektor ellers</i>												
Statskirken	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Helse- og veterinærtjeneste	–	1	1	–	–	–	–	1	1	–	–	–
Sosialsektoren	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Statlig bank og finansieringsinst.	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Bibliotek og museum	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
NRK, teater og film	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Privat sektor</i>												
Jordbruk, skogbruk og fiske	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Industri	9	4	13	4	–	4	–	–	–	2	–	2
Oljeutvinning og bergverk	1	–	1	2	1	3	–	–	–	–	–	–
Bygg og anlegg	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1
Kraft og vannforsyning	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Varehandel	8	2	10	1	–	1	–	–	–	8	5	13
Bank og forsikring	3	1	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Samferdsel	2	–	2	1	–	1	–	–	–	12	3	15
Privat helse- og veterinærtjeneste	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Nærings- og fagorganisasjoner	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Forretningsmessig tjenesteyting	11	9	20	2	–	2	–	–	–	1	1	2
Annen virksomhet	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
<i>Uoppgitt</i>	–	–	–	–	–	–	1	–	1	–	–	–

Tabell 4. Sivilingeniørene fra høstkullet 1982 fordelt etter kjønn og hovedaktivitet ca. et halvt år etter eksamen (pr. 15. mai 1983).
Personer.

Avdeling ved NTH		Kandidater som svarte, i alt ³⁾	Fast arbeid	Yrkesaktive ¹⁾		Yrkesaktive i alt	Ikke yrkesaktive ²⁾			
				Midlertidig arbeid av lengde	Yrkesaktive i alt		Arbeidssøkere uten arbeid som svarer til utdanningen ⁴⁾	Studerte videre	Avtjente verneplikten	Annet ⁴⁾
KANDIDATER SOM SVARTE, I ALT	T	565	309	64	19	392	39	6	122	6
	M	518	281	59	14	354	33	5	122	4
	K	47	28	5	5	38	6	1	–	2
Bergavd.	T	51	32	3	2	37	8	–	5	1
	M	50	31	3	2	36	8	–	5	1
	K	1	1	–	–	1	–	–	–	–
Bygn.avd.	T	175	99	20	7	126	7	2	37	3
	M	164	92	19	5	116	7	2	37	2
	K	11	7	1	2	10	–	–	–	1
Elektroavd.	T	100	53	11	2	66	4	1	29	–
	M	96	50	10	2	62	4	1	29	–
	K	4	3	1	–	4	–	–	–	–
Kjemiavd.	T	68	26	8	5	39	10	2	16	1
	M	43	14	6	2	22	4	1	16	–
	K	25	12	2	3	17	6	1	–	1
Maskinavd.	T	119	67	15	2	84	8	1	25	1
	M	116	64	15	2	81	8	1	25	1
	K	3	3	–	–	3	–	–	–	–
Almenavd.	T	10	7	1	–	8	–	–	2	–
	M	7	5	–	–	5	–	–	2	–
	K	3	2	1	–	3	–	–	–	–
Skipstekn.avd.	T	42	25	6	1	32	2	–	8	–
	M	42	25	6	1	32	2	–	8	–
	K	–	–	–	–	–	–	–	–	–

¹⁾ Inkluderer bare yrkesaktive med arbeid «i noenlunde samsvar med utdanningen».

²⁾ Inkluderer yrkesaktive med arbeid «i dårlig samsvar med utdanningen», se avsnitt 2.2.

³⁾ Inkluderer yrkesaktive og ikke yrkesaktive.

⁴⁾ Se avsnitt 2.2. for definisjon.

Tabell 5. Yrkesaktive sivilingeniører fra høstskullet 1982 fordelt etter kjønn og den næringssektor de arbeidet i ca. et halvt år etter eksamen. Personer.

Næringssektor	Avdeling ved NTH																				
	Sivilingeniører i alt			Bergavd.			Bygnings- avd.			Elektroavd.			Kjemiavd.			Maskinavd.			Almen- og skipstek. avd.		
	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T	M	K	T
SIV.ING. I ALT	354	38	392	39	1	40	113	10	123	62	4	66	22	17	39	81	3	84	37	3	40
<i>U & H Forskningsinst.</i>																					
Universitet og høgschooler	40	1	41	3	-	3	11	1	12	6	-	6	6	-	6	8	-	8	6	-	6
Forskningsinstitutter	35	8	43	2	-	2	7	1	8	6	1	7	2	3	5	13	2	15	5	1	6
<i>Skolen</i>																					
Grunnskolen	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	1	-	-	-
<i>Statsadministrasjonen</i>																					
Statsadministrasjonen	29	4	33	2	-	2	17	1	18	6	1	7	-	2	2	2	-	2	2	-	2
<i>Fylkes- og kommuneadm.</i>																					
Fylkesadministrasjonen	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kommuneadministrasjonen	6	2	8	1	-	1	5	2	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Offentlig sektor ellers</i>																					
Helse- og veterinær- tjeneste	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Offentlig samferdsel (Post, tele, NSB o.a.)	6	1	7	3	-	3	-	-	-	1	1	2	-	-	-	1	-	1	1	-	1
<i>Privat sektor</i>																					
Industri	70	5	75	4	-	4	2	-	2	34	1	35	3	3	6	20	1	21	7	-	7
Oljeutvinning og bergverksdrift	44	6	50	21	1	22	3	-	3	-	-	-	9	4	13	8	-	8	3	1	4
Bygg og anlegg	20	-	20	-	-	-	16	-	16	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	-	2
Kraft og vannforsyning	10	-	10	-	-	-	1	-	1	6	-	6	-	-	-	3	-	3	-	-	-
Varehandel	4	1	5	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	3	-	3	-	-	-
Samferdsel	10	1	11	-	-	-	3	1	4	-	-	-	1	-	1	3	-	3	3	-	3
Nærings- og fag- organisasjoner	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forretningsmessig tjenesteyting	74	7	81	-	-	-	47	4	51	2	-	2	-	2	2	17	-	17	8	1	9
<i>Uoppgitt</i>	2	1	3	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-